

MINISTERSTWO
ROZWOJU

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Projekt został zrealizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014 – 2020

Lokalny Program rewitalizacji dla Gminy Grodziec na lata 2017 – 2023

Spis treści

1.	Wstęp.....	4
1.1.	Podstawy prawne	5
2.	Powiązanie programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi	6
2.1.	Szczebel europejski.....	6
2.2.	Szczebel krajowy.....	7
2.3.	Szczebel regionalny.....	10
2.4.	Szczebel lokalny.....	11
3.	Opis obszaru objętego opracowaniem	15
3.1.	Warunki środowiskowe	17
4.	Diagnoza sytuacji i czynników kryzysowych.....	20
4.1.	Metodologia.....	20
4.2.	Strefa społeczna – analiza wskaźnikowa	23
4.1.1.	Struktura demograficzna	23
4.1.2.	Pomoc społeczna i mieszkania socjalne.....	31
4.1.3.	Bezpieczeństwo.....	35
4.1.4.	Bezrobocie	36
4.1.5.	Dostęp do kultury, sportu, edukacji i opieki lekarskiej	40
4.1.6.	Edukacja.....	42
4.1.7.	Aktywność społeczna mieszkańców	43
4.1.8.	Frekwencja wyborcza	46
4.2.	Strefa gospodarcza – analiza wskaźnikowa.....	48
4.3.	Strefa przestrzenno – funkcjonalna – analiza wskaźnikowa	53
4.3.1.	Dostępność komunikacyjna	53
4.3.2.	Zabytki.....	54
4.4.	Strefa techniczna – analiza wskaźnikowa.....	58
4.5.	Strefa środowiskowa.....	60
5.	Wyznaczenie obszaru zdegradowanego - podsumowanie analizy wskaźnikowej.....	64
5.1.	Strefa społeczna.....	64
5.2.	Strefa gospodarcza	66
5.3.	Strefa techniczna, przestrzenno – funkcjonalna i środowiskowa	67
5.4.	Zasięg obszarów zdegradowanych.....	69
5.5.	Uzasadnienie wyboru obszarów zdegradowanych	70
5.6.	Obszary zdegradowane w badaniu społecznym.....	71
5.7.	Obszary rewitalizacji.....	78

6.	<i>Analiza SWOT</i>	82
7.	<i>Wizja obszaru i cele rewitalizacji</i>	83
8.	<i>Lista projektów rewitalizacyjnych</i>	85
8.1.	<i>Projekty główne</i>	85
8.2.	<i>Projekty uzupełniające</i>	100
9.	<i>Mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami rewitalizacyjnymi</i> 107	
10.	<i>Indykatywne ramy finansowe projektów rewitalizacyjnych</i>	111
10.1.	<i>Plan finansowy LPR</i>	112
11.	<i>Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji</i>	115
12.	<i>System realizacji programu rewitalizacji, monitoring i ewaluacja</i>	118
12.1.	<i>Wdrażanie</i>	118
12.2.	<i>Monitoring i ewaluacja</i>	122
13.	<i>Ocena oddziaływania na środowisko</i>	125
	<i>Spis tabel</i>	127
	<i>Spis rysunków</i>	127
	<i>Spis wykresów</i>	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

1. Wstęp

Rewitalizacja obszarów zdegradowanych to najbardziej kompleksowa odpowiedź na degradację społeczną, gospodarczą, przestrzenną, techniczną i środowiskową polskich gmin. Jest ona zagadnieniem, które przez długie lata nie było uregulowane prawnie, co było jednym z głównych przeszkód prowadzenia działań w zakresie odnowy społeczno gospodarczej obszarów zdegradowanych. Obecnie kwestie merytoryczne związane z rewitalizacją regulują: Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji oraz Wytyczne Ministra Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020. Program rewitalizacji jest zasadniczym dokumentem służącym planowaniu i realizacji procesu rewitalizacji. Ma on charakter „strategii rewitalizacji”, w której dokonuje się pogłębionej diagnozy stanu obszaru rewitalizacji oraz planuje i koordynuje działania służące osiągnięciu wizji stanu obszaru po rewitalizacji. Służy również koordynacji działań rewitalizacyjnych z szeregiem innych dokumentów uchwalonych przez gminę.

Gmina Grodziec otrzymała dofinansowanie projektu w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020, w oparciu o umowę o udzielenie dotacji celowej zawartą z Samorządem Województwa Wielkopolskiego.

Celem programu rewitalizacji jest pobudzenie aktywności środowisk lokalnych i stymulowanie współpracy na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego oraz przeciwdziałania zjawiskom wykluczenia społecznego na zagrożonych patologiami obszarach. Realizacja programu rewitalizacji ma umożliwić tworzenie warunków lokalowych i infrastrukturalnych do rozwoju przedsiębiorczości, działalności kulturalnej i edukacyjnej. W działaniach tych brane pod uwagę są zagadnienia ochrony stanu środowiska naturalnego i zrównoważony rozwój gospodarczo-społeczny.

Rewitalizacja – to kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe), integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób skoordynowany.

Program rewitalizacji powinien w sposób kompleksowy (łączyć sferę społeczną, gospodarczą, infrastrukturalną i środowiskową) i skoordynowany wyprowadzać obszary zdegradowane z zapaści oraz podnieść, jakość życia osób mieszkających i funkcjonujących na nich.

Stan kryzysowy – jest spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych (w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym), współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w innych sferach.

Obszar zdegradowany – obszar, na którym zidentyfikowano stan kryzysowy. Dotyczy to najczęściej obszarów miejskich, ale także wiejskich. Obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic pod warunkiem stwierdzenia sytuacji kryzysowej na każdym z podobszarów.

Obszar rewitalizacji - obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechującego się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, zamierza się prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, lecz nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców gminy.

1.1. Podstawy prawne

Podstawą prawną przygotowania Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Grodziec na lata 2017 – 2023 są *Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020*. Dokument wskazany powyżej stanowi fundament opracowania Programu Rewitalizacji, który łączy w sobie zasady podejścia zintegrowanego w zakresie rozwiązywania problemów społeczności lokalnej. Dodatkowo ramy prawne przedmiotowego opracowania wyznaczają także:

- Rozporządzenie Parlamentu i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 roku,
- Umowa Partnerstwa przyjęta przez Radę Ministrów 8 stycznia 2014 roku.

Podstawę prawną uchwalenia programu stanowi Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym.

2. Powiązanie programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi

Lokalny Plan Rewitalizacji odnosząc się w swych założeniach do zidentyfikowanych problemów mieszkańców na zdegradowanych obszarach gminy, uwzględnia kontekst innych dokumentów strategicznych na szczeblu lokalnym (stanowiąc istotny element całościowej wizji rozwoju jednostki), a także dokumentów regulujących działania w przedmiotowym obszarze na szczeblu subregionalnym, regionalnym, krajowym oraz europejskim. W związku z tym, komplementarność z innymi działaniami oraz priorytetami wpływa na skuteczność i efektywność procesu rewitalizacji.

2.1. Szczebel europejski

Europa 2020. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu

Priorytet III. Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu – wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

Ponadto, wpływa na osiągnięcie 3 z 5 celów głównych:

CEL 1 Osiągnięcie wskaźnika zatrudnienia na poziomie 75% wśród kobiet i mężczyzn w wieku 20-64 lata.

CEL 4 Podniesienie poziomu wykształcenia, zwłaszcza poprzez dążenie do zmniejszenia odsetka osób zbyt wcześnie kończących naukę do poniżej 10% oraz poprzez zwiększenie do co najmniej 40% liczby osób w wieku 30-34 lat mających wykształcenie wyższe lub równoważne.

CEL 5 Wspieranie włączenia społecznego, zwłaszcza przez ograniczanie ubóstwa, mające na celu wydzwignięcie z ubóstwa lub wykluczenia społecznego co najmniej 20 mln obywateli.

Wyżej wymienione cele znajdują odzwierciedlenie w Lokalnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Grodziec na lata 2017 – 2023 poprzez realizację działań społecznych ukierunkowanych na wzrost przedsiębiorczości i podnoszenie kwalifikacji zawodowych mieszkańców gminy, a także innych działań społecznych mających na celu eliminację wykluczenia społecznego na wyznaczonym obszarze rewitalizacji.

2.2 Szczegół krajowy

Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju

Obszar Konkurencyjności i innowacyjności gospodarki:

Innowacyjność gospodarki i kreatywność indywidualna:

Cel 3 Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki;

Kapitał Ludzki:

Cel 6 Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state”;

Obszar Równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski: Rozwój regionalny:

Cel 8 Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych;

Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Grodziec na lata 2017 -2023 jest spójny z ww. celami szczególnie poprzez realizację działań społecznych ukierunkowanych na wzrost przedsiębiorczości i podnoszenie kwalifikacji zawodowych mieszkańców gminy.

Obszar Efektywności i sprawności państwa: Kapitał społeczny:

Cel 11 Wzrost społecznego kapitału rozwoju.

Strategia na rzecz odpowiedzialnego rozwoju do roku 2020 z perspektywą do 2030 r.

Głównym celem Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju jest tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym.

Aby osiągnąć zamierzony cel główny, Strategia wyodrębnia 3 cele szczegółowe, których realizacja będzie wiodła do spełnienia nakreślonego planu. Te 3 podwaliny koncepcji to Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną, Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony oraz Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu. Drugi cel szczegółowy wskazuje na konieczność koncentracji działań w obszarze spójności społecznej i rozwoju zrównoważonym terytorialnie, co oznacza m.in. prowadzenie skutecznej polityki regionalnej dostosowanej do specyfiki danego terytorium i obejmującej działania służące aktywizacji gospodarczej, rozwojowi

lokalnych rynków pracy i mobilizacji zawodowej mieszkańców, czy poprawie dostępu do usług publicznych z wykorzystaniem potencjałów lokalnych i subregionalnych gospodarek, jak również własnych zasobów. Są to równocześnie działania, na których skupia się niniejszy Plan rewitalizacji.

W kontekście tych wytycznych Lokalny program rewitalizacji dla Gminy Grodziec na lata 2017-2023 jest odpowiedzią na założone w Strategii priorytety i zarazem środkiem do ich osiągnięcia.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010–2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie (KSRR)

KSRR w zakresie budowania spójności terytorialnej i przeciwdziałania marginalizacji obszarów problemowych identyfikuje cel szczegółowy: „Restrukturyzacja i rewitalizacja miast i innych obszarów tracących dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze”, adresowany do obszarów miast tracących funkcje społeczno-gospodarcze, do których, w przypadku województwa wielkopolskiego, zalicza się: Gniezno, Kalisz, Konin, Leszno, Ostrów Wlkp. i Piłę. Stwierdza również, że działania adresowane do obszarów zdegradowanych powinny być w szczególności ukierunkowane na wspieranie jakości kapitału ludzkiego, modernizację struktury gospodarczej, poprawę jakości i dostępności infrastruktury technicznej oraz modernizację i rozwój obiektów użyteczności publicznej. Działania rewitalizacyjne powinny być prowadzone na podstawie lokalnych programów rewitalizacji, które będą uwzględniać określone krajowe wytyczne i standardy. Wskazuje także m.in. na konieczność promowania projektów i inicjatyw opartych na partnerstwie publiczno-prywatnym.

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju jest najważniejszym dokumentem strategicznym w kwestii zagospodarowania przestrzennego kraju.

Została ona stworzona w celu zapewnienia efektywnego wykorzystania jego przestrzeni. Dokument zawiera cele i kierunki działań służące takiemu planowaniu przestrzennemu, który pozwoli na wzrost społeczno-gospodarczy państwa. Lokalny Program Rewitalizacji jest zgodny z następującymi celami określonymi w dokumencie:

- Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się

czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystywanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów.

- Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski.
- Przywrócenie i utrwalanie ładu przestrzennego.

Narodowy Program Rewitalizacji 2022.Założenia

Zapisy zawarte w Narodowym Planie Rewitalizacji definiują rewitalizację jako wyprowadzanie ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez przedsięwzięcia całościowe (integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki), skoncentrowane terytorialnie i prowadzone we współpracy z lokalną społecznością, w sposób zaplanowany oraz zintegrowany przez określenie i realizację programów rewitalizacji.

Głównym celem Narodowego Planu Rewitalizacji jest poprawa warunków rozwoju obszarów zdegradowanych w wymiarze przestrzennym, społecznym, środowiskowym i gospodarczym. Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Grodziec jest zgodny z powyższym celem.

Krajowa Polityka Miejska 2023

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Grodziec wpisuje się w Krajową Politykę Miejską, która jest adresowana w szczególności do miast i ich obszarów funkcjonalnych. Działania w obszarze rewitalizacji zostały określone w ramach celu szczegółowego: „Odbudowa zdolności do rozwoju poprzez rewitalizację zdegradowanych społecznie, ekonomicznie i fizycznie obszarów miejskich” Celem polityki miejskiej w zakresie rewitalizacji wg KPM jest wypracowanie i wdrażania skutecznych mechanizmów koordynowania i integrowania zadań i działań różnych podmiotów, w tym prywatnych, w przygotowaniu i prowadzeniu kompleksowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

KPM określa także definicję i zakres programu rewitalizacji, wskazując, że ma to być opracowany i uchwalony przez samorząd lokalny wieloletni program działań w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzennej i technicznej, zmierzający do wyprowadzenia określonych obszarów ze stanu kryzysowego oraz stworzenie warunków ich dalszego rozwoju.

Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020

Celem opracowanych przez Ministerstwo Rozwoju Wytycznych jest ujednolicenie warunków i procedur wdrażania programów operacyjnych na lata 2014-2020 w zakresie projektów realizujących cele i procesy rewitalizacji. Wytyczne określają, jak należy rozumieć pojęcie rewitalizacji w odniesieniu do działań współfinansowanych ze środków EFRR, EFS, FS w perspektywie finansowej 2014-2020, wskazują instrumenty realizacji projektów rewitalizacyjnych w ramach programów operacyjnych oraz zapewniają ich spójność oraz kompleksowość.

Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Grodziec na lata 2017 – 2023 został opracowany zgodnie z Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020.

2.3. Szczegół regionalny

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego

Celem określonym w dokumencie jest zrównoważony rozwój przestrzenny regionu jako jedna z podstaw wzrostu poziomu życia mieszkańców. Realizacja tego celu opiera się na dwóch celach szczegółowych:

- Dostosowanie przestrzeni do wyzwań XXI wieku, m.in. poprzez restrukturyzację obszarów o ograniczonym potencjale rozwojowym;
- Zwiększenie efektywności wykorzystania potencjałów rozwojowych województwa.

Zgodnie z wytycznymi polityki przestrzennej, Gmina Grodziec znajduje się w następujących strefach zróżnicowanej polityki przestrzennej województwa:

- wschodnim obszarze problemowym - obszarze minimalizacji wpływu odkrywkowej eksploatacji węgla brunatnego na pozostałe funkcje terenu,
- systemie obszarów chronionych i powiązań przyrodniczych,
- strefie rolno-leśnej,
- strefie wielofunkcyjnego rozwoju terenów otwartych,
- strefie wspierania rozwoju społeczno-gospodarczego,
- strefie dynamicznego rozwoju społeczno - gospodarczego wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych.

Zaktualizowana Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2020. Wielkopolska 2020

W zaktualizowanej Strategii wojewódzkiej jako jedną ze słabych stron województwa wskazano istnienie obszarów i miast wymagających rewitalizacji oraz dużą powierzchnię terenów zdegradowanych. Wśród zagrożeń odnotowano natomiast marginalizację obszarów i ośrodków o niższej konkurencyjności, a także grup o najniższym wykształceniu, upośledzonych pod względem społecznym, fizycznym i psychicznym, wzrost patologii społecznych, liczne grupy i środowiska zagrożone wykluczeniem. W celu przeciwdziałania procesom degradacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i środowiskowej, w Strategii określono działania służące wsparciu ośrodków lokalnych (cel operacyjny 5.1.), które wymagają rewitalizacji, wzmocnienia powiązań z ich zapleciami wiejskimi, a przede wszystkim rozwoju takich funkcji, by mogły one być centrami rozwoju dla wszelkiego rodzaju obszarów problemowych.

Większość działań określonych w tym celu pokrywa się z celami Lokalnego programu rewitalizacji dla Gminy Grodziec na lata 2017-2023. Do działań tych należą m.in. działania społeczne realizowane w budynkach użyteczności publicznej na terenie gminy, które wpłyną na zmniejszenie patologii społecznych.

2.4. Szczebel lokalny

Strategia Rozwoju Gminy Grodziec na lata 2015 – 2024

Wypracowana podczas spotkań z przedstawicielami różnych środowisk, wizja Gminy Grodziec brzmi następująco:

Gmina Grodziec to atrakcyjne, spokojne miejsce życia dla mieszkańców, wypoczynku dla przyjezdnych oraz rozwoju dla podmiotów gospodarczych.

Cel strategiczny 1. Zapewnienie dobrych warunków prowadzenia działalności gospodarczej

Program 1. Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości i rolnictwa

Projekt 1.1. Przygotowanie oferty terenów pod inwestycje

Projekt 1.2. Orientacja Gminy na inwestorów

Projekt 1.3. Wsparcie rozwoju rolnictwa

Program 2. Wsparcie rozwoju turystyki

Projekt 2.1. Budowa, rozwój i promocja infrastruktury turystycznej

Projekt 2.2. Wspieranie rozwoju agroturystyki

Projekt 2.3. Wspieranie i promowanie rozwoju turystyki weekendowej

Cel strategiczny 2. Zapewnienie dogodnych warunków życia na terenie Gminy

Program 3. Budowa systemu kanalizacji sanitarnej

Projekt 3.1. Dokończenie budowy oczyszczalni ścieków

Projekt 3.2. Sukcesywna budowa systemu kanalizacji sanitarnej

Program 4. Poprawa stanu dróg i komunikacji

Projekt 4.1. Opracowanie i wdrażanie planu rozbudowy gminnej infrastruktury drogowej

Projekt 4.2. Podejmowanie działań na rzecz poprawy infrastruktury innych zarządców dróg

Projekt 4.3. Likwidacja barier architektonicznych

Program 5. Zagospodarowanie przestrzenne

Projekt 5.1. Budowa zbiorników retencyjnych

Projekt 5.2. Rozwiązanie problemu pałacu i parku w Grodźcu

Projekt 5.3. Zagospodarowanie stawów

Projekt 5.4. Uporządkowanie terenu parafii ewangelickiej w Grodźcu

Cel strategiczny 3. Zapewnienie wysokiego poziomu usług społecznych

Program 6. Oświata, kultura, sport, rekreacja

Projekt 6.1. Utworzenie oddziału żłobkowego w przedszkolu

Projekt 6.2. Remonty i doposażenie placówek oświatowych

Projekt 6.3. Rozbudowa przyszkolnej bazy sportowej

Projekt 6.4. Poprawa organizacji zajęć szkolnych i dowozów uczniów

Projekt 6.5. Poprawa infrastruktury i oferty kultury

Projekt 6.6. Rozbudowa infrastruktury sportowo-rekreacyjnej

Program 7. Zdrowie, pomoc społeczna, bezpieczeństwo

Projekt 7.1. Wspieranie rozwoju opieki zdrowotnej

Projekt 7.2. Organizacja warsztatów terapii zajęciowej

Projekt 7.3. Organizacja mieszkań socjalnych

Projekt 7.4. Realizacja zadań pomocy społecznej

Program 8. Aktywność społeczna i sprawne zarządzanie Gminą

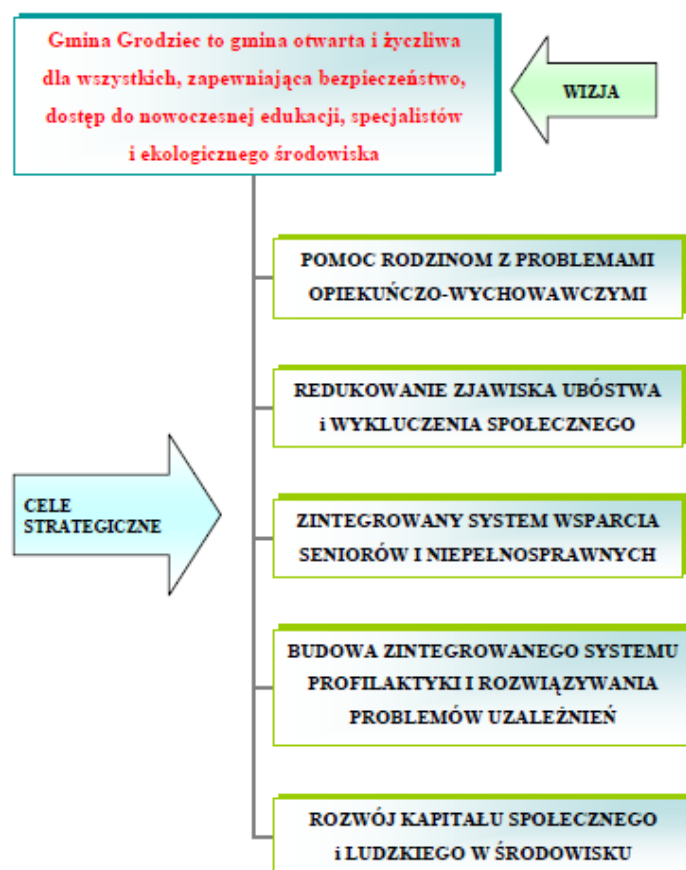
Projekt 8.1. Wsparcie aktywności i integracji społecznej

Projekt 8.2. Sprawne zarządzanie Gminą

Wszystkie wymienione cele i projekty wykazują bezpośrednie bądź pośrednie powiązanie z celami określonymi w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno – funkcjonalnej i środowiskowej w ramach opracowanego Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Grodziec.

Strategia integracji i rozwiązywania problemów społecznych Gminy Grodziec

Poniżej przedstawiono wizję i cele strategiczne gminy Grodziec.

Cel strategiczny 1. POMOC RODZINOM Z PROBLEMAMI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYMI

- 1.1 Pomoc osobom i rodzinom, u których stwierdzono bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych
- 1.2 Pomoc niepełnosprawnym i długotrwale chorym dzieciom i ich rodzinom
- 1.3 Pomoc rodzinie w kształceniu i wszechstronnym rozwoju dzieci i młodzieży

1.4 Pomoc dzieciom z rodzin zagrożonych

Cel strategiczny 2. REDUKOWANIE ZJAWISKA UBÓSTWA I WYKLUCZENIA SPOŁECZNEGO

2.1. Działania ratunkowe w stosunku do grup dotkniętych problemem ubóstwa i marginalizowanych

2.2. Działania łagodzące, profilaktyczne i zapobiegające w stosunku do grup znajdujących się na pograniczu minimum socjalnego

2.3. Zapobieganie rozwojowi patologii społecznych

2.4. Wsparcie osób bezrobotnych i poszukujących pracy

Cel strategiczny 3. ZINTEGROWANY SYSTEM WSPARCIA SENIORÓW I NIEPEŁNOSPRAWNYCH

3.1. Zapewnienie odpowiednich form opieki osobom wymagającym takiej pomocy, aktywizowanie osób starszych i niepełnosprawnych do udziału w życiu społecznym

3.2. Usprawnianie osób starszych i niepełnosprawnych

3.3. Aktywizacja rodzin na rzecz zapewnienia opieki swoim najbliższym, wymagającym takiej pomocy

3.4 Promowanie aktywnego i zdrowego stylu życia

Cel strategiczny 4. BUDOWA ZINTEGROWANEGO SYSTEMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ

4.1. Zapobieganie powstawaniu nowych problemów uzależnień

4.2. Zmniejszanie rozmiarów problemów, które aktualnie występują

4.3. Zwiększenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z problemami już istniejącymi

4.4 Przeciwdziałanie przemocy domowej

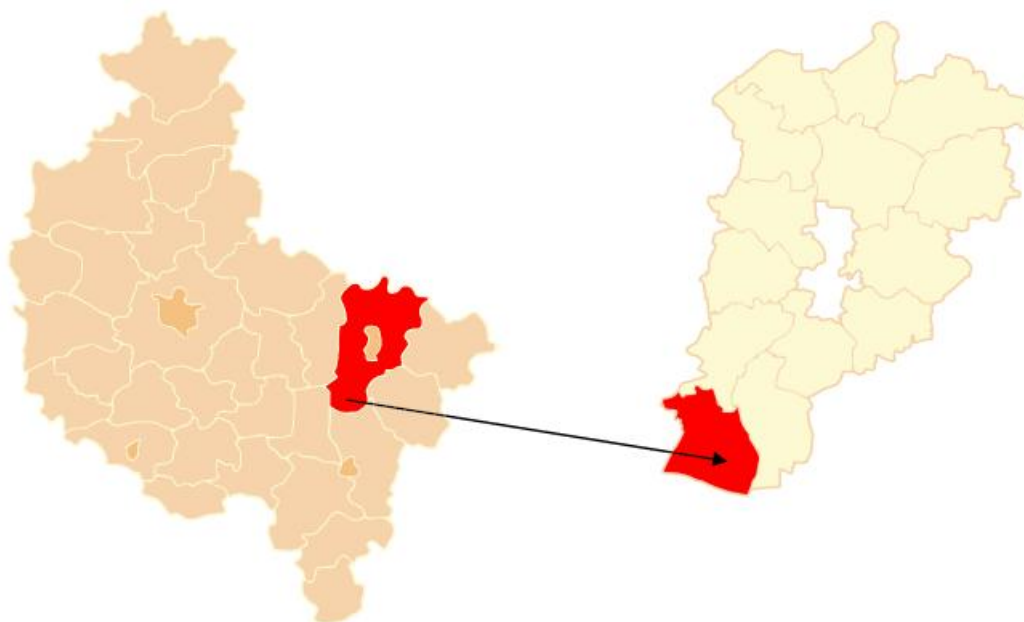
Wymienione cele i projekty wykazują bezpośrednie bądź pośrednie powiązanie z celami określonymi w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno – funkcjonalnej i środowiskowej w ramach opracowanego Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Grodziec.

3.Opis obszaru objętego opracowaniem

Gmina Grodziec jest gminą o charakterze wiejskim, położoną we wschodniej części województwa wielkopolskiego oraz w południowo-zachodniej części powiatu konińskiego. Gmina oddalona jest od miasta powiatowego Konin o około 30 km, a od miasta wojewódzkiego Poznań o 116 km.

Gmina graniczy z:

- Gminą Rychwał od wschodu (powiat koniński),
- Gminą Rzgów od północy (powiat koniński),
- Gminą Stawiszyn od południa (powiat kaliski),
- Gminą Blizanów od południa (powiat kaliski),
- Gminą Gizałki od zachodu (powiat pleszewski),
- Gminą Chocz od zachodu (powiat pleszewski),
- Gminą Zagórz od zachodu (powiat słupecki).

Rysunek 1. Położenie gminy Grodziec na tle powiatu konińskiego i województwa wielkopolskiego.

Źródło: <https://pl.wikipedia.org>

Granice administracyjne gminy przedstawiono na poniższym rysunku.

Rysunek 2. Granicę administracyjne gminy Grodziec.

Źródło: www.google.com/maps

Gmina Grodziec jest gminą, w której dominującą funkcją jest rolnictwo. Skład powierzchni gminy został przedstawiony w poniższej tabeli.

Tabela 1. Podział terytorialny gminy Grodziec.

Kierunek wykorzystania gruntu	Powierzchnia [ha]	% powierzchni gminy
Użytki rolne	6 727	57,65
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	4 477	38,36
Grunty pod wodami	28	0,24
Grunty zabudowane i zurbanizowane	308	2,64
Użytki ekologiczne	8	0,07
Nieużytki	122	1,04
Razem	11 670	100

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS.

Z powyższej tabeli wynika, iż prawie 58% powierzchni gminy Grodziec, która wynosi 11 670 ha zajmują użytki rolne. Na terenie Gminy brak jest większych cieków i zbiorników wodnych, stąd grunty pod wodami stanowią niewielki odsetek jej powierzchni. Grunty zabudowane

i zurbanizowane zajmują 308 ha, co stanowi 2,64% powierzchni, zaś grunty leśne i zadrzewione 4 477 ha.

Gmina administracyjnie podzielona jest na 18 sołectw i 30 miejscowości, co przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 2. Sołectwa i miejscowości na terenie gminy Grodziec.

Lp.	Sołectwo	Miejscowości wchodzące w skład sołectwa
1.	Biała	Biała
2.	Biała Kolonia	Biała Kolonia
3.	Biskupice	Biskupice, Biskupice - Kolonia
4.	Bystrzyca	Bystrzyca
5.	Czarnybród	Czarnybród
6.	Grodziec	Grodziec, Tartak, Stary Tartak, Konary
7.	Janów	Janów
8.	Junno	Junno, Mokre, Lipice, Nowa Huta
9.	Królików	Królików
10.	Królików Czwarty	Królików Czwarty
11.	Lądek	Lądek
12.	Łagiewniki	Łagiewniki, Wycinki
13.	Nowe Grądy	Nowe Grądy
14.	Stary Borowiec	Stary Borowiec, Stara Huta
15.	Stara Ciświca	Stara Ciświca, Nowy Borowiec
16.	Stare Grądy	Stare Grądy
17.	Wielołęka	Wielołęka, Aleksandrówek
18.	Zaguźnica	Zaguźnica, Nowa Ciświca

Źródło: Urząd Gminy Grodziec.

3.1. Warunki środowiskowe

W ujęciu fizjograficznym gmina Grodziec w całości znajduje się w obrębie mezoregionu Równiny Rychwalskiej, należącego do makroregionu Niziny Południowo-Wielkopolskiej. Środkową część regionu pokrywają piaski na glinie zwałowej, występują pola wydymowe oraz zabagnienia. Znaczną część obszaru gminy Grodziec stanowią lasy, które przeplatają się z łąkami i polami uprawnymi. Równina Rychwalska zajmuje północną i środkowo – wschodnią część gminy. Powierzchnię terenu rozcinają pojedyncze ciekі wodne. Obszar gminy Grodziec leży w obrębie jednostki geologicznej zwanej Niecką Szczecińsko – Łódzko - Miechowską, stanowiącej południowo – zachodnie obrzeżenie wału Kujawsko – Pomorskiego. Nieckę tę

budują kredowe wapienie i margle oraz utwory ilaste. Utwory mioceńskie wykształcone są w postaci piasków drobnoziarnistych, piasków pylastych z soczewkami węgla brunatnych. Obszary węglonośne rozpoznane zostały w rejonie Grodzca i Biskupic. Miąższość serii złożowej węgla występującego w okolicach Grodzca wynosi 9,0 m pod nakładem 51,0 m. Gleby na terenie gminy należą do słabych w związku, z czym ich przydatność rolnicza nie jest zbyt duża. Podział gleb na poszczególne klasy bonitacyjne przedstawia się następująco:

- Kl. III a, IIIb – 8,2 ha
- Kl. IVa – 117 ha
- Kl. IVb – 2 400 ha
- Kl. VI, VIz – 3 960 ha

Warunki glebowe na terenie gminy są niezbyt korzystne. Gleby gruntów ornych to przede wszystkim piaski całkowite, piaski naglinowe i gliny. Gleby wytworzone z piasków położone na wyniesieniach terenowych są to bardzo ubogie, natomiast gleby wytworzone z piasków naglinowych i glin są to gleby o dużej przydatności rolniczej. Gleby murszowo-torfowe to przede wszystkim użytki zielone. Jak już wspomniano powyżej największy udział mają bardzo ubogie gleby żytio-łubinowe kompleksów 6 i 7 klasy VI i VIz (3.960 ha). Są to gleby wytworzone z piasków położone na wyniesieniach terenowych – duży ich udział występuje w południowej części gminy. Gleby wyższej jakości występują w dolinie Czarnej Strugi. Są to gliny i piaski naglinowe bardzo dobrych kompleksów III i IV. Gleby te występują w okolicach między Grodzcem a Janowem od wsi Mokre do Królikowa, w rejonie Łagiewnik, Wielołęki, Białej. Są to tereny położone w centralnej i północnej części gminy. Gleby gliniaste usytuowane są w okolicach Królikowa i Białej. W bezpośredniej dolinie Czarnej Strugi oraz na południowy – wschód od Grodzca występują gleby murszowo-torfowe – są to użytki zielone. Niewielki obszar gleb torfowych położony jest również we wsi Nowa Ciświca.

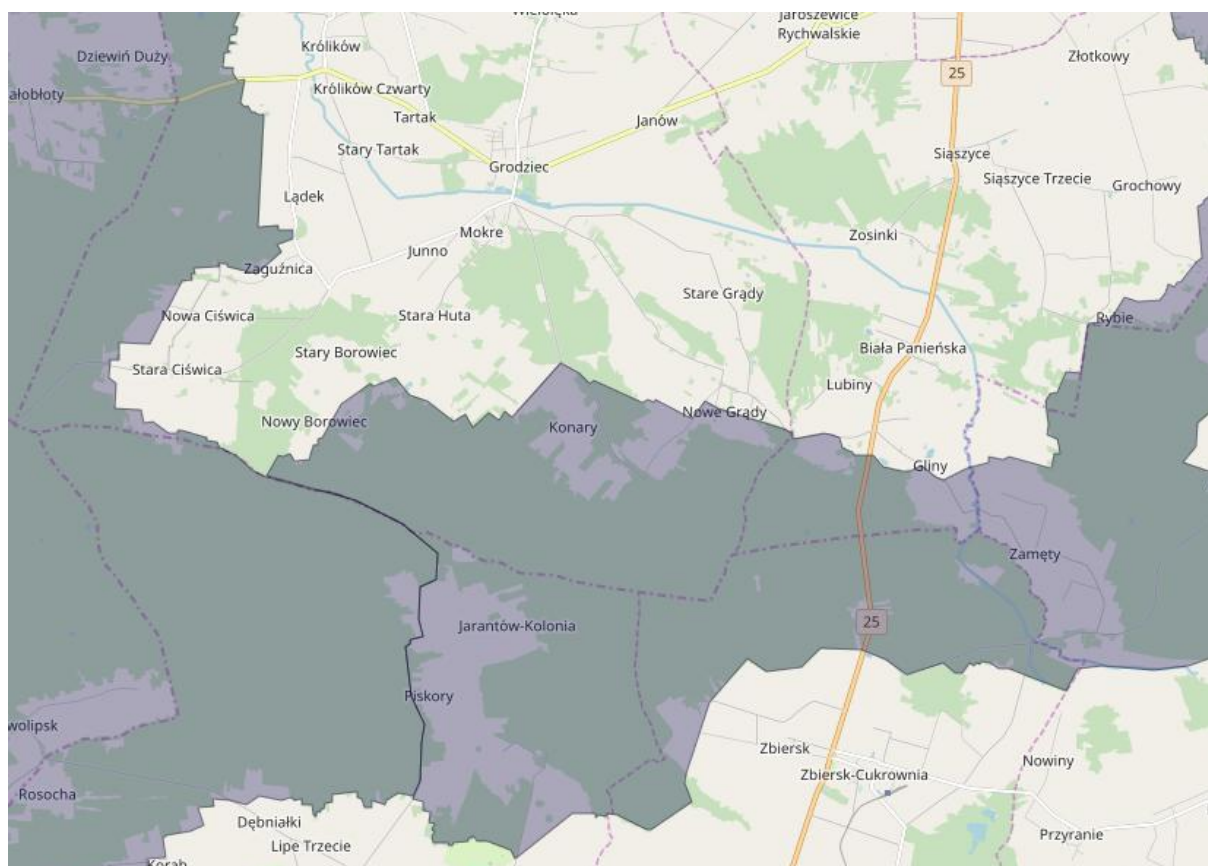
Gmina Grodziec jest położona nad Czarną Strugą, o ok. 8 km na południowy zachód od Rychwała, którą warto odwiedzić ze względu na piękne krajobrazy, zabytki i czyste powietrze. Znajduje się tu ciekawy park krajobrazowy o powierzchni 12,39 ha, ze śladami osiemnastowiecznego założenia regularnego. Wśród wielu starych drzew wyróżnia się grupa 9 chronionych dębów o obwodach od 450 cm do 650 cm i wysokości 28-30 m. Do pomników przyrody zaliczamy także:

- w miejscowości Królików - lipa drobnolistna, obwód pierścienicy 400 cm i wysokość 30 m, około 1600 r.

- w miejscowości Stary Borowiec - dąb bezszypułkowy, średni obwód pierścienicy 450 cm i wysokość 25 m.

W północnej części parku położona jest aleja grabowa, ciągnąca się przez około 100 m., utworzona przez ok. 60 sędziwych drzew o wysokości do 24 m. Aleja grabowa w całości chroniona jest jako pomnik przyrody. Na łące obok parku rośnie dąb szypułkowy o obwodzie 550 cm i potężnej koronie.

Przez teren gminy Grodziec przebiegają regionalne korytarze ekologiczne biegnące wzdłuż rzek: Czarna Struga, Bawół (Czarna Struga). Przebieg korytarzy ekologicznych (oznaczonych kolorem szarym) przebiegających przez teren gminy przedstawiono na poniższym rysunku.

Rysunek 3. Korytarze ekologiczne przebiegające przez teren gminy.

Źródło: <http://mapa.korytarze.pl/>

Gmina Grodziec położona jest w strefie klimatu umiarkowanego, na terenie tzw. Środkowej Dzielnicy rolniczo – klimatycznej. Jest to obszar o typowo przejściowym charakterze. Wilgotny klimat atlantycki z łagodną na ogół zimą i chłodniejszym latem, ściera się tu z suchym klimatem kontynentalnym, charakteryzującym się mroźną zimą i upalnym, choć krótszym latem. Im dalej

na wschód tym wpływ klimatu kontynentalnego staje się bardziej wyraźny. Przejawia się on m.in. zmianą długości pór roku. Zima trwa przeciętnie 70 – 85 dni, a lato 85 - 100 dni.

4. Diagnoza sytuacji i czynników kryzysowych

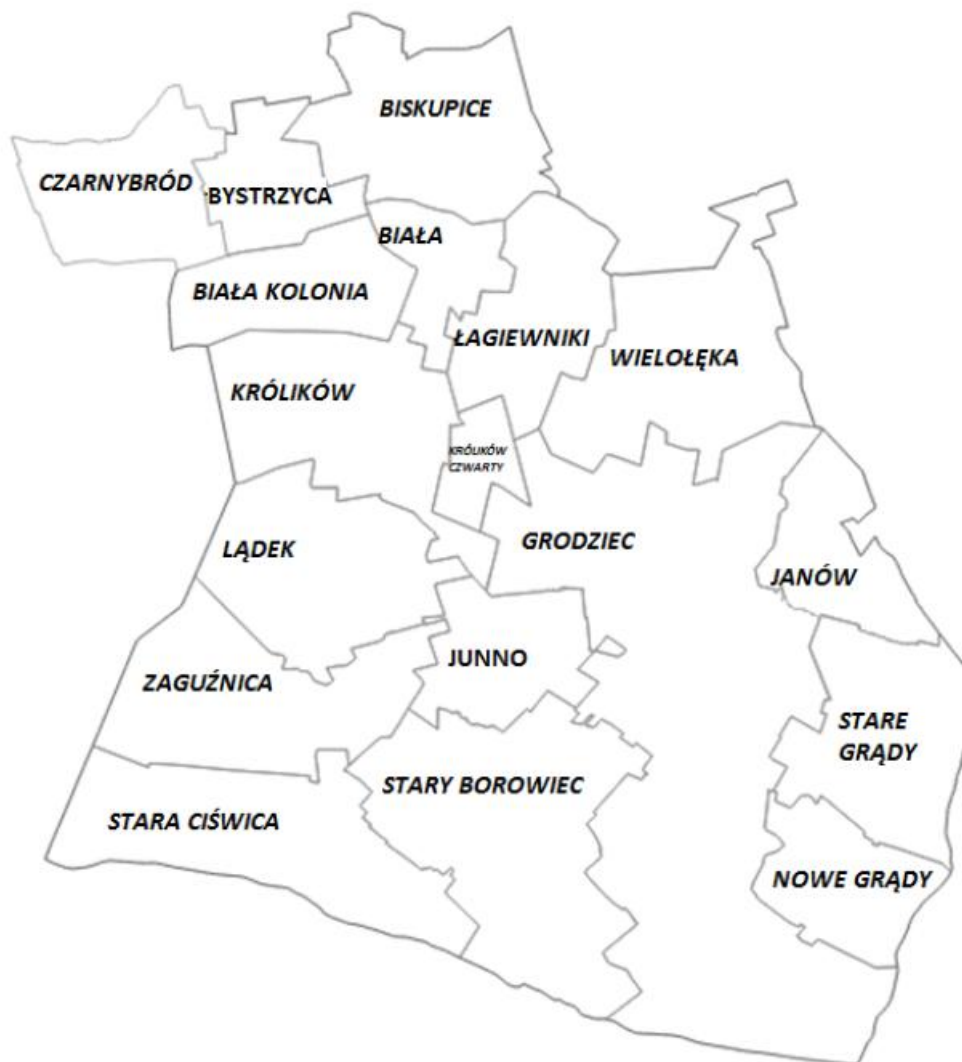
4.1. Metodologia

Zgodnie z Wytocznymi Ministerstwa Rozwoju obszar zdegradowany jest to obszar, na którym zidentyfikowany został stan kryzysowy, rozumiany jako stan spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych (w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym), współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z następujących sfer:

- gospodarczej (w szczególności w zakresie niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw),
- środowiskowej (w szczególności w zakresie przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia, ludzi bądź stanu środowiska),
- przestrzenno-funkcjonalnej (w szczególności w zakresie niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, deficytu lub niskiej jakości terenów publicznych),
- technicznej (w szczególności w zakresie degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz braku funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska).

Jednostki statystyczne przyjęte na potrzeby przeprowadzenia wyznaczenia obszarów zdegradowanych

W celu uzyskania rzetelnej oceny gminy Grodziec zastosowano podział na sołectwa, który funkcjonuje na terenie gminy.

Rysunek 4. Podział gminy Grodziec na sołectwa.

Źródło: Opracowanie własne.

Powierznię poszczególnych sołectw składających się na obszar gminy Grodziec przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 3. Powierzchnia sołectw na terenie gminy Grodziec.

Lp.	Sołectwo	Powierzchnia (ha)	Odsetek powierzchni (%)	Mieszkańcy	Odsetek mieszkańców (%)
1.	Biała	250	2,14	211	3,94
2.	Biała Kolonia	400	3,43	130	2,43
3.	Biskupice	680	5,83	399	7,45
4.	Bystrzyca	300	2,57	56	1,05

5.	Czarnybród	470	4,03	94	1,75
6.	Grodziec	2 500	21,42	1692	31,58
7.	Janów	300	2,57	132	2,46
8.	Junno	380	3,26	416	7,76
9.	Królików	710	6,08	534	9,97
10.	Królików Czwarty	140	1,20	137	2,56
11.	Lądek	670	5,74	263	4,91
12.	Łagiewniki	480	4,11	281	5,24
13.	Nowe Grądy	370	3,17	67	1,25
14.	Stary Borowiec	820	7,03	93	1,74
15.	Stara Ciświca	610	5,23	145	2,71
16.	Stare Grądy	1070	9,17	146	2,72
17.	Wielołęka	790	6,77	388	7,24
18.	Zaguznica	730	6,26	201	3,75
Suma		11 670		5385	

Źródło: Urząd Gminy Grodziec.

Metodą, która pozwala na ocenę i selekcję obszarów gminy o najwyższym stopniu degradacji jest standaryzacja przyjętego zestawu wskaźników cząstkowych, a następnie stworzenie na ich podstawie wskaźnika sumarycznego (indeksu zbiorczego). Wskaźnik sumaryczny stanowi sumę wskaźników cząstkowych.

Pierwszym etapem wyznaczania wskaźnika cząstkowego była normalizacja zmiennych w celu sprowadzenia ich do porównywalnej skali, czyli skali niemianowanej, niezwiązanej z jednostką miary.

Obliczeń dokonano wg następujących wzorów:

Standaryzacja dla stymulant – wskaźniki, dla których wyższa wartość oznacza większy problem;

$$wc_{ij} = \frac{x_{ij} - \min_{i_{xij}}}{\max_{i_{xij}} - \min_{i_{xij}}}$$

Stymulacja dla destymulant – wskaźniki, dla których niższa wartość oznacza mniejszy problem;

$$wc_{ij} = \frac{\min_{i_{xij}} - x_{ij}}{\max_{i_{xij}} - \min_{i_{xij}}}$$

$$WS_i = \frac{1}{m} \sum_{j=1}^m z_{ij}$$

WS_i – wskaźnik sumaryczny dla i – tego obszaru,

wcij – wartość zestandaryzowanej cechy j dla jednostki przestrzennej i ,

m – liczba cech wchodzących w skład wskaźnika syntetycznego,

j – numer wskaźnika w i – tej jednostce przestrzennej.

Obszar będzie mógł zostać uznany za obszar zdegradowany, jeśli indeks zbiorczy dla danego obszaru będzie osiągał wartości najwyższe, co jest równoznaczne z najwyższym stopniem jego degradacji w skali gminy.

Celem wydzielenia obszarów kryzysowych w gminie uwzględniono także:

- analizę ankietowych wypowiedzi mieszkańców na temat zakresu przestrzennego i symptomów kryzysu oraz działań prowadzących do poprawy jakości życia w gminie,
- kwerendę wiedzy eksperckiej zawartej, między innymi, w dokumentach gminnych.

4.2. Strefa społeczna – analiza wskaźnikowa

Zrównoważony rozwój poszczególnych gmin uzależniony jest od sytuacji demograficznej, jak również różnego rodzaju trendów demograficznych. Są to istotne czynniki świadczące

o potencjale rozwojowym i inwestycyjnym. Innymi, równie ważnymi kwestiami poruszonymi w części społecznej diagnozy są: pomoc społeczna, edukacja, kultura, opieka medyczna, sport i rekreacja oraz aktywność publiczna mieszkańców. Podjęcie działań ukierunkowanych na wzmocnienie spójności społecznej jest priorytetem z punktu widzenia rozwiązywania powszechnie występującego problemu ubóstwa oraz wykluczenia społecznego.

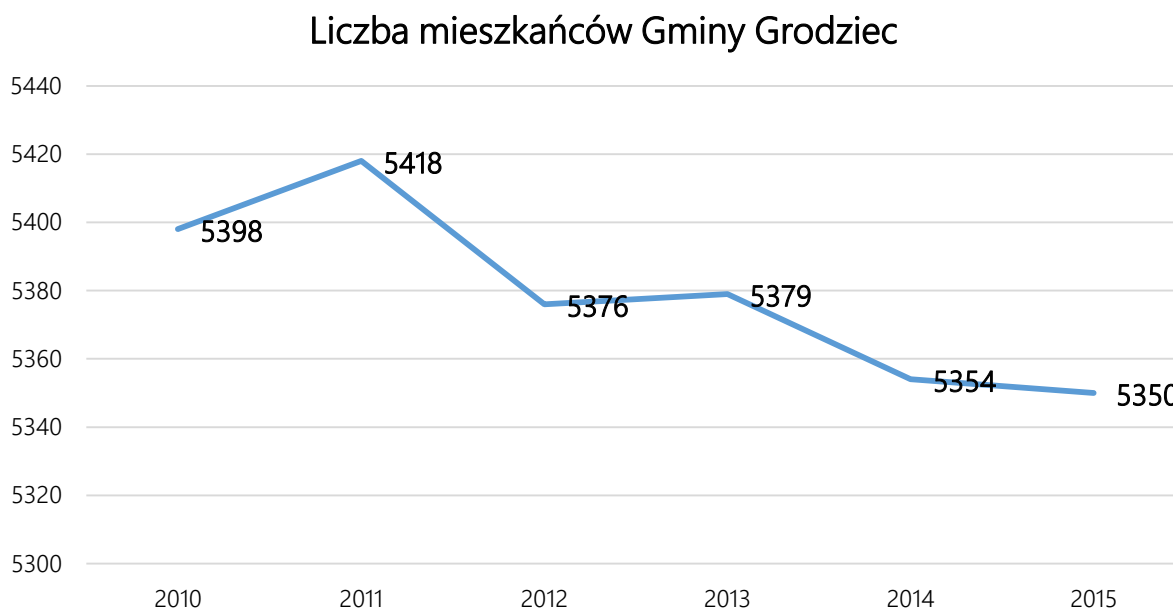
4.1.1. Struktura demograficzna

Potencjał demograficzny jest jednym z najważniejszych czynników determinujących rozwój społeczno-gospodarczy jednostki terytorialnej. Zmiany liczby ludności wpływają na zmianę liczby podatników, determinują popyt na usługi komunalne i komercyjne, a także wpływają na zjawiska przestrzenne. Zmiany populacji wywierają również duży wpływ na rynek pracy, szkolnictwo, ochronę zdrowia oraz kondycję finansową jednostki samorządu terytorialnego. Rozwój społeczno-gospodarczy gminy jest uzależniony nie tylko od liczby

ludności, ale również od innych czynników, na które składają się struktura wiekowa ludności oraz zachodzące w niej procesy demograficzne.

Liczba mieszkańców

Na terenie gminy Grodziec liczba mieszkańców w ciągu ostatnich lat wykazuje niewielkie wahania wartości z tendencją spadkową.

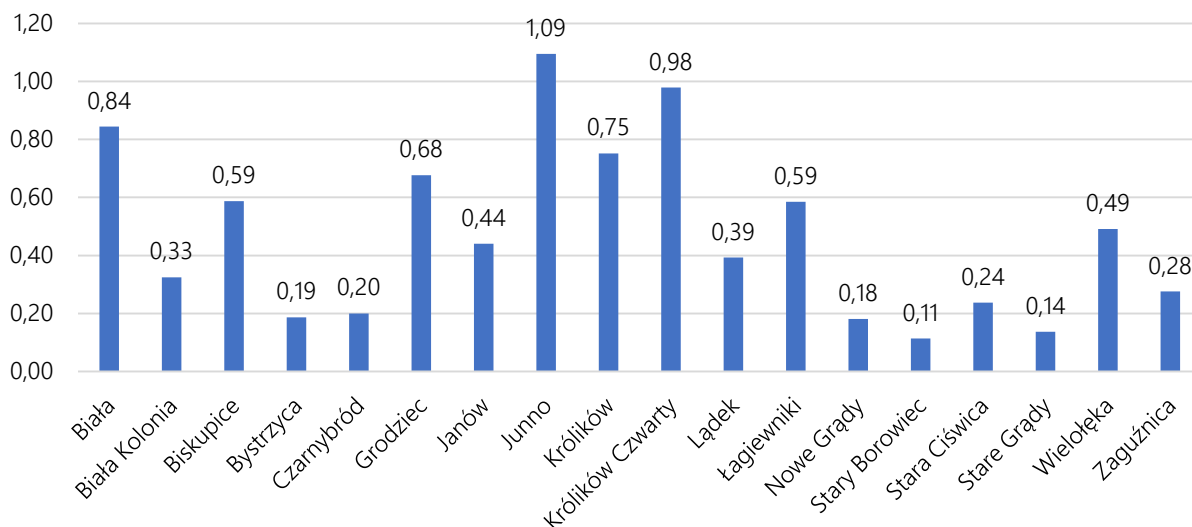

Rysunek 5. Liczba mieszkańców gminy Grodziec z podziałem na płeć.
Źródło: Urząd Gminy Grodziec.

Gęstość zaludnienia

Biorąc pod uwagę gęstość zaludnienia gminy Grodziec, najwyższa wartość obserwowana jest na terenie sołectwa Junno.

Gęstość zaludnienia na km² sołectwa

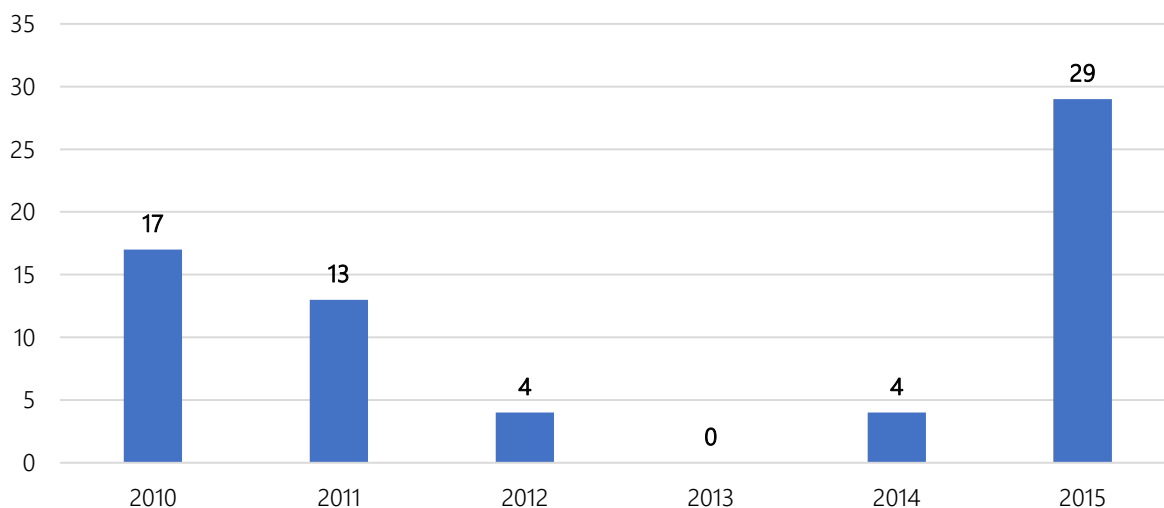

Wykres 1. Gęstość zaludnienia na km² sołectwa gminy Grodziec.
Źródło: Urząd Gminy Grodziec.

Przyrost naturalny

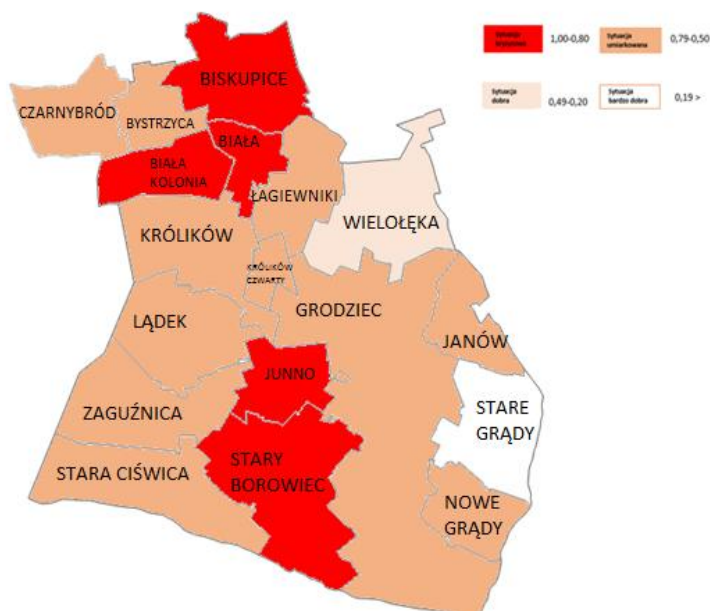
Wartość przyrostu naturalnego na terenie gminy Grodziec w ostatnich latach wykazywał wahania wartości, jednakże nie odnotowano ujemnego przyrostu naturalnego w latach 2010 – 2015.

Przyrost naturalny na terenie gminy

Wykres 2. Przyrost naturalny w latach 2010 – 2015 na terenie gminy Grodziec.
Źródło: Urząd Gminy Grodziec.

Jako wskaźnik problemowy wskazano wartość przyrostu naturalnego na 100 mieszkańców sołectwa w roku 2016.

Przyrost naturalny		
Sołectwo	Przyrost naturalny na 100 mieszkańców sołectwa	Wskaźnik częściowy
Biała	-0,95	1,00
Biała Kolonia	-0,77	0,95
Biskupice	-0,75	0,95
Bystrzyca	0,00	0,76
Czarnybród	0,00	0,76
Grodziec	0,24	0,70
Janów	0,76	0,57
Junno	-0,48	0,88
Królików	0,37	0,66
Królików Czwarty	0,73	0,57
Łądek	0,38	0,66
Łągiewniki	0,71	0,58
Nowe Grądy	0,00	0,76
Stary Borowiec	-0,38	0,86
Stara Ciświca	0,00	0,76
Stare Grądy	2,99	0,00
Wielolęka	1,37	0,41
Zaguznica	0,50	0,63
Średnia dla Gminy	0,26	

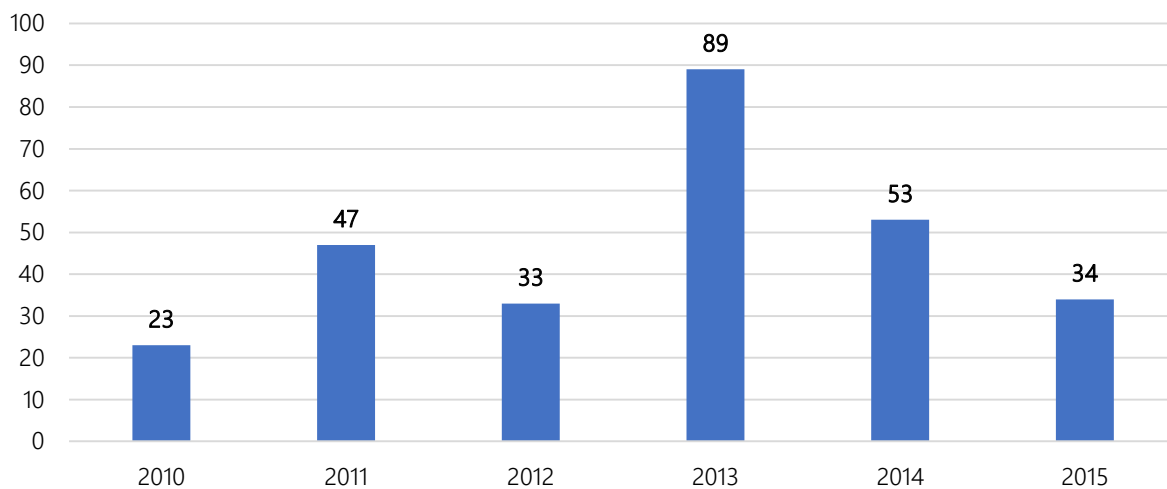
Rysunek 6. Prezentacja przestrzenna wskaźnika – liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym w stosunku do liczby mieszkańców w wieku poprodukcyjnym na terenie sołectwa.

Źródło: Opracowanie własne.

Saldo migracji

Na terenie gminy Grodziec w ostatnich latach notuje się dodatnie saldo migracji. Największą wartość odnotowano w roku 2013.

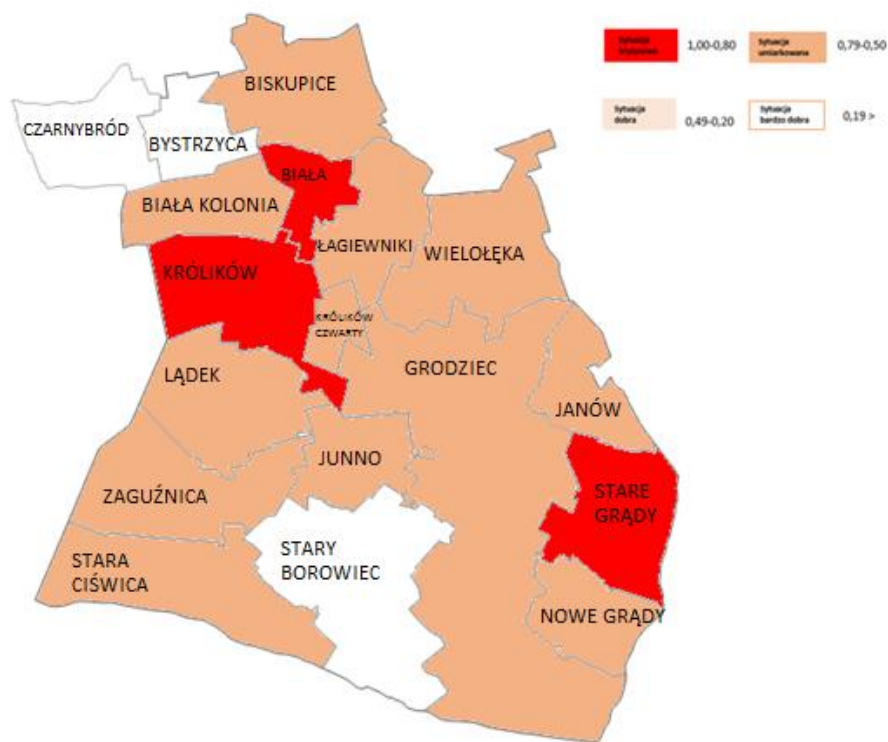
Saldo migracji na terenie gminy

Wykres 3. Saldo migracji na terenie gminy Grodziec w latach 2010 – 2015.

Źródło: Urząd Gminy Grodziec.

Jako wskaźnik problemowy wskazano sald migracji na 100 mieszkańców sołectwa w roku 2016.

Saldo migracji		
Sołectwo	Saldo migracji na 100 mieszkańców sołectwa	Wskaźnik częściowy
Biała	0,47	0,81
Biała Kolonia	2,31	0,51
Biskupice	1,00	0,72
Bystrzyca	5,36	0,00
Czarnybród	5,32	0,01
Grodziec	1,54	0,63
Janów	0,76	0,76
Junno	1,92	0,57
Królików	0,19	0,86
Królików Czwarty	1,46	0,65
Lądek	1,52	0,64
Łagiewniki	2,14	0,53
Nowe Grądy	1,49	0,64
Stary Borowiec	5,38	0,00
Stara Ciświca	1,38	0,66
Stare Grądy	-0,68	1,00
Wieleńka	1,29	0,67
Zaguźnica	1,99	0,56
Średnia dla Gminy	1,93	

Rysunek 7. Prezentacja przestrzenna wskaźnika – saldo migracji na 100 mieszkańców sołectwa.

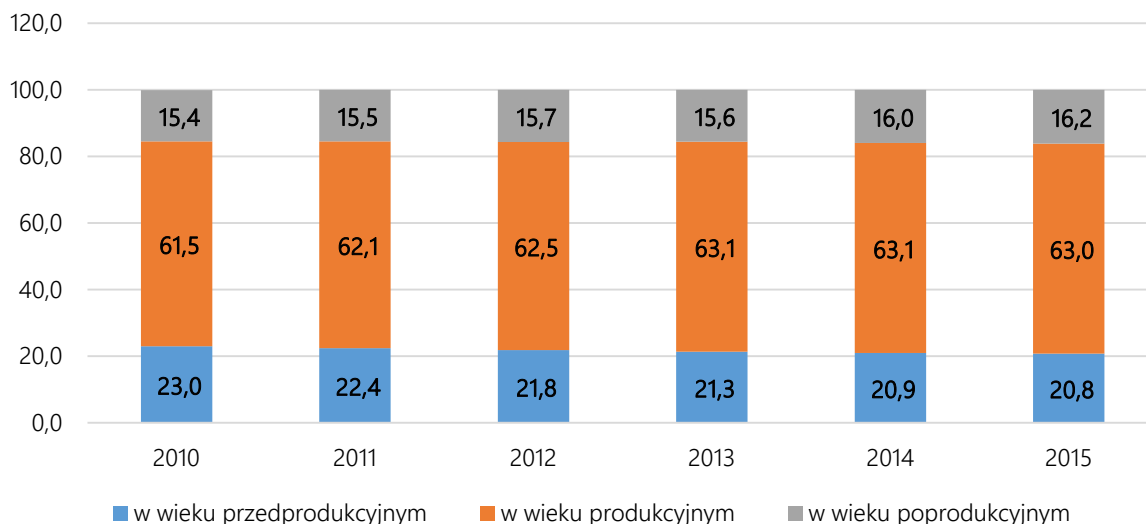
Źródło: Opracowanie własne.

Najbardziej niekorzystną wartość wskaźnika odnotowano na terenie sołectwa Stare Grądy, Królików i Biała.

Grupy ekonomiczne

Analizując przebieg zmian demograficznych na terenie gminy Grodziec, można zauważyć powolny wzrost liczby mieszkańców w wieku poprodukcyjnym co świadczy o zjawisku starzenia się społeczeństwa, obserwowanym na terenie całego kraju.

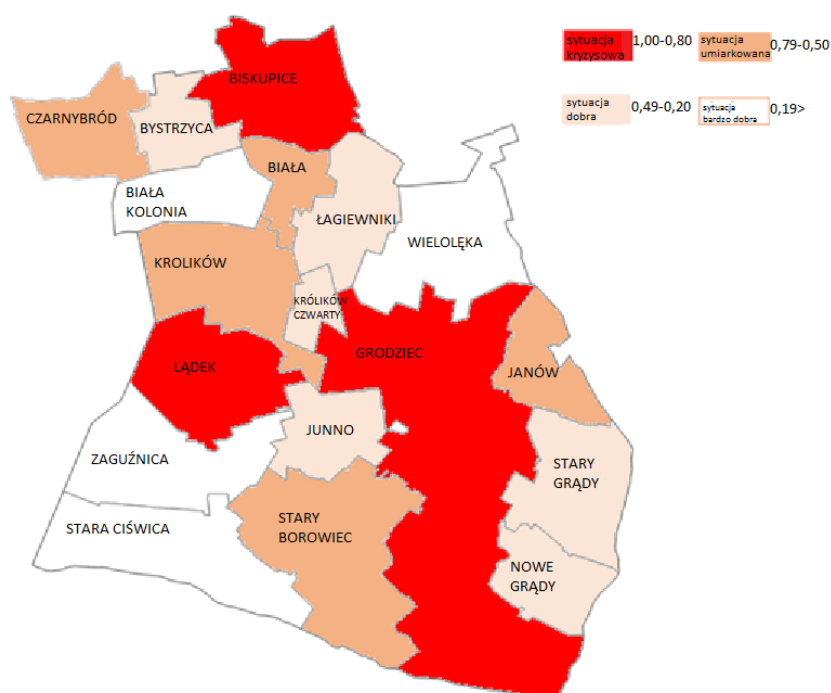
Mieszkańcy z podziałem na grupy ekonomiczne

Wykres 4. Mieszkańcy z podziałem na grupy ekonomiczne w latach 2010 – 2015 na terenie gminy Grodziec.

Źródło: Bank Danych Lokalnych.

Szczególnie istotnymi wskaźnikami z punktu widzenia możliwości rozwojowych gmin są wskaźniki obrazujące strukturę wiekową ich mieszkańców. Najważniejszym z nich jest wskaźnik ukazujący stopień starzenia się lokalnych społeczności, którego miernikiem jest stosunek osób w wieku poprodukcyjnym (emerytalnym – kobiety po 60 roku życia i mężczyźni po 65 roku życia) do liczby osób w wieku produkcyjnym (kobiety w przedziale wiekowym 18-59 lat, mężczyźni w wieku 18-64 lat).

Grupy ekonomiczne		
Sołectwo	Liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym do liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym	Wskaźnik częściowy
Biała	3,29	0,74
Biała Kolonia	4,88	0,12
Biskupice	2,87	0,90
Bystrzyca	4,50	0,26
Czarnybród	3,80	0,54
Grodzic	2,62	1,00
Janów	3,55	0,64
Junno	4,54	0,25
Królików	3,54	0,64
Królików Czwarty	4,24	0,37
Lądek	3,06	0,83
Łagiewniki	4,00	0,46
Nowe Grądy	4,09	0,43
Stary Borowiec	3,71	0,57
Stara Ciświca	5,18	0,00
Stare Grądy	4,23	0,37
Wieloleka	4,76	0,16
Zaguznica	5,04	0,05
Średnia dla Gminy	3,99	

Rysunek 8. Prezentacja przestrzenna wskaźnika – liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym w stosunku do liczby mieszkańców w wieku poprodukcyjnym na terenie sołectwa.

Źródło: Opracowanie własne.

Aktywizacja i integracja w środowisku lokalnym osób w wieku poprodukcyjnym powinna być realizowana przez promowanie i wspieranie rozwiązań służących pełniejszej integracji społecznej. Przede wszystkim chodzi o wzmacnianie różnych form samoorganizacji, samodzielnosci

i aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym. Ważne są także działania wspierające więzi

międzypokoleniowe i poczucie odpowiedzialności młodszych pokoleń za osoby starsze z otoczenia rodzinnego i sąsiedzkiego.

4.1.2. Pomoc społeczna i mieszkania socjalne

Realizacją zadań w zakresie pomocy społecznej na terenie gminy Grodziec zajmuje się Ośrodek Pomocy Społecznej w Grodźcu, zlokalizowany przy ulicy Głównej 17. Na terenie gminy Grodziec w roku 2016 przydzielono łącznie 137 świadczeń. Wartości poszczególnych danych dotyczących pomocy społecznej wpisujące się w zakres określający wielkość problemów społecznych w tej sferze na terenie gminy prezentuje poniższy wykres. Zdecydowanie największa liczba świadczeń na terenie gminy została przyznana ze względu na niepełnosprawność.

Wykres 5. Powody przyznawania świadczeń społecznych na terenie gminy Grodziec w roku 2016.
Źródło: GOPS w Grodźcu.

Formy udzielania pomocy społecznej

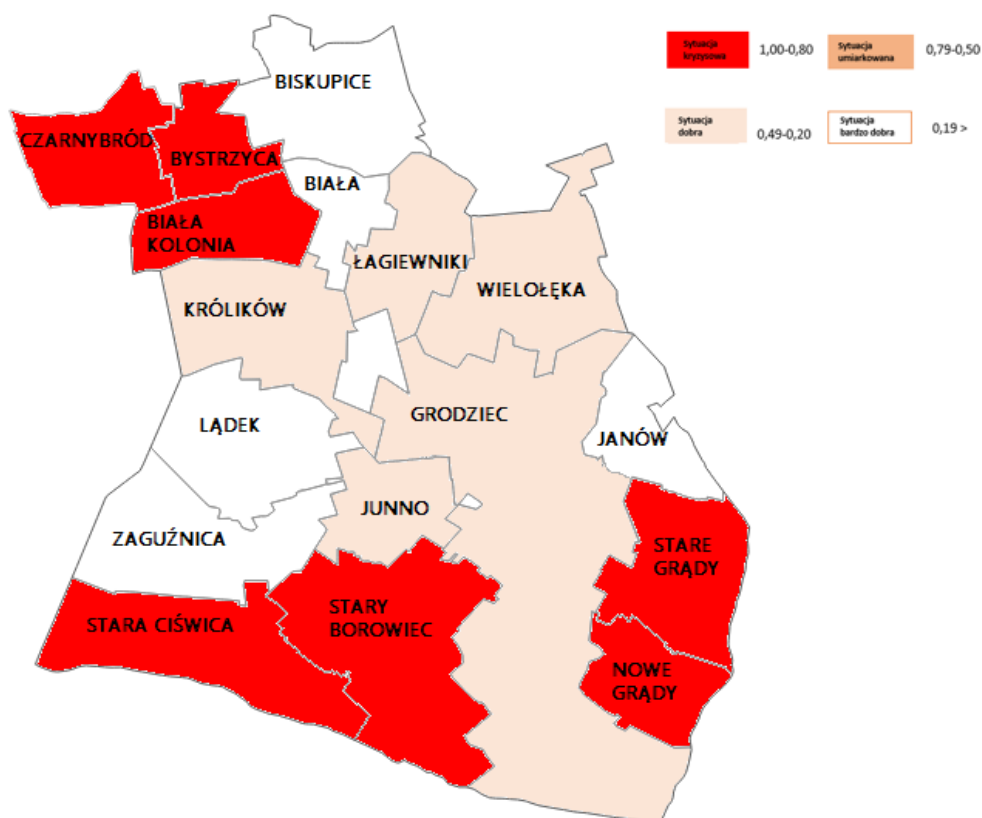
Do głównych form wspierania rodzin w gminie należy pomoc finansowa. Formy udzielanej pomocy przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grodźcu przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 4. Formy udzielanej pomocy przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grodzie w roku 2016.

Formy udzielanej pomocy przez GOPS w							
Zasiłki stałe	Składki na ubezpieczenia zdrowotne opłacane za osoby pobierające zasiłek stały	Usługi opiekuńcze	Zasiłki okresowe	Zasiłki celowe	Zasiłki celowe specjalne	Dopłata do kosztów pobytu w Domu Pomocy Społecznej	Pomoc socjalna
13	11	13	72	55	24	5	194

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej na terenie gminy Grodziec.

Jako wskaźnik problemowy na terenie gminy wskazano liczbę świadczeń przyznanych na 100 mieszkańców sołectwa. Najwięcej świadczeń w przeliczeniu na 100 mieszkańców sołectwa przyznano na terenie Czarnegobrodu, Bystrzycy, Białej Kolonii, Starych Grądów, Nowych Grądów, Starej Ciświcy i Starego Borowca.

Świadczenia społeczne		
Sołectwo	Liczba przydzielonych świadczeń na 100 mieszkańców	Wskaźnik częściowy
Biała	1,42	0,16
Biała Kolonia	6,92	0,93
Biskupice	0,25	0,00
Bystrzyca	7,14	0,96
Czarnybród	7,45	1,00
Grodziec	2,30	0,28
Janów	1,52	0,18
Junno	1,92	0,23
Królików	1,69	0,20
Królików Czwarty	1,46	0,17
Lądek	1,52	0,18
Łągiewniki	2,49	0,31
Nowe Grądy	7,46	1,00
Stary Borowiec	6,45	0,86
Stara Ciświca	6,90	0,92
Stare Grądy	6,16	0,82
Wielolęka	2,32	0,29
Zaguźnica	1,49	0,17
Średnia dla Gminy	3,72	

Rysunek 9. Prezentacja przestrzenna wskaźnika – liczba świadczeń społecznych przyznanych na 100 mieszkańców sołectwa.

Źródło: Opracowanie własne.

Mieszkania socjalne

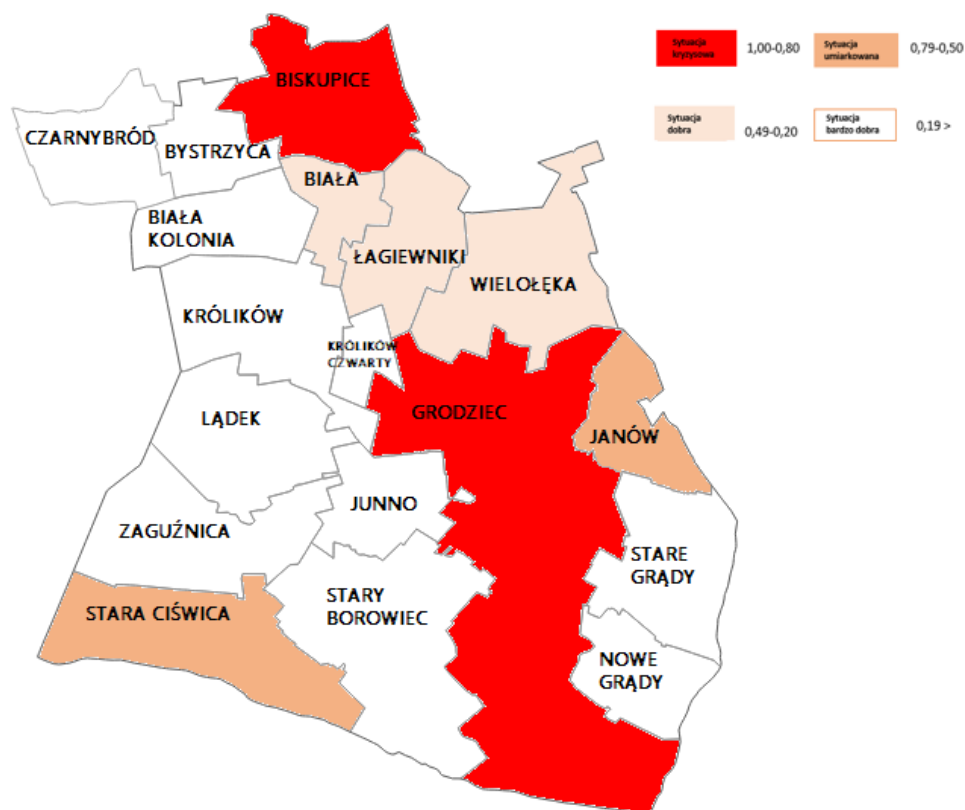
Lokalny samorząd wdraża działania w zakresie zapewnienia wynajmu lokali komunalnych mieszkańcom, w tym osobom ubogim. Głównym źródłem lokali przeznaczonych pod wynajem

jest odzysk od najemcy. Zagadnienia związane z wynajmem lokali mieszkalnych z zasobów gminy regulują odpowiednie przepisy, w których istotną przesłanką jest sytuacja materialna, społeczna oraz zdrowotna osoby ubiegającej się o wynajem.

Na terenie gminy Grodziec brak jest mieszkań socjalnych.

4.1.3. Bezpieczeństwo

Poczucie bezpieczeństwa wpływa na jakość życia i rozwoju społeczeństwa.

Przestępstwa		
Sołectwo	Liczba popełnionych przestępstw na 100 mieszkańców sołectwa	Wskaźnik częściowy
Biała	0,47	0,38
Biała Kolonia	0,00	0,00
Biskupice	1,25	1,00
Bystrzyca	0,00	0,00
Czarnybród	0,00	0,00
Grodziec	1,00	0,80
Janów	0,76	0,60
Junno	0,00	0,00
Królików	0,19	0,15
Królików Czwarty	0,00	0,00
Lądek	0,00	0,00
Łagiewniki	0,36	0,28
Nowe Grądy	0,00	0,00
Stary Borowiec	0,00	0,00
Stara Ciświca	0,69	0,55
Stare Grądy	0,00	0,00
Wielołęka	0,26	0,21
Zaguźnica	0,00	0,00
Średnia dla Gminy	0,28	

Rysunek 10. Prezentacja przestrzenna wskaźnika – liczba przestępstw na 100 mieszkańców sołectwa.

Źródło: Opracowanie własne.

4.1.4. Bezrobocie

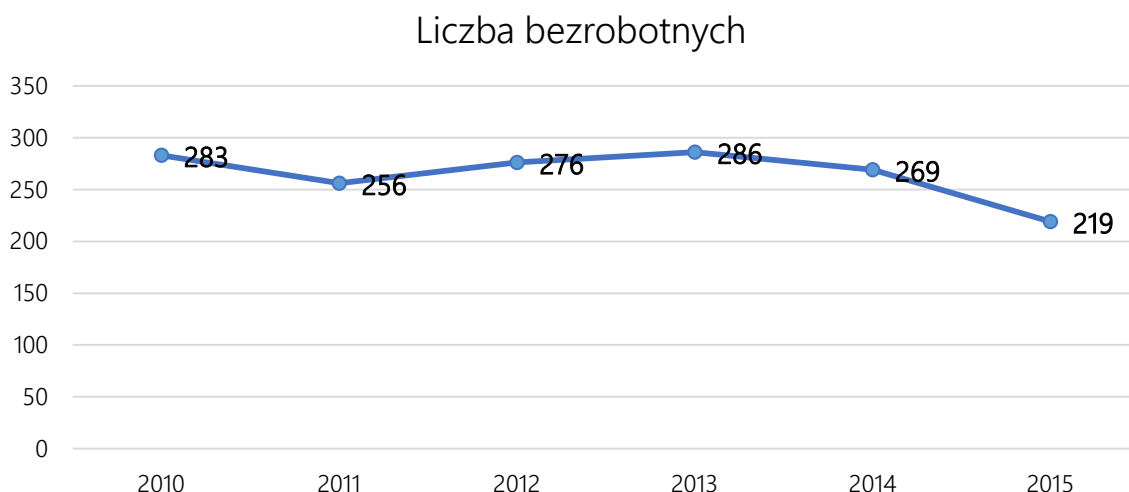
Bezrobocie należy do najpoważniejszych problemów współczesnej gospodarki. Wpływa ono bowiem na wiele sfer życia, zarówno ekonomiczną, społeczną, socjologiczną jak i psychologiczną. Najsilniej jednak bezrobocie dotyka samych bezrobotnych i wpływa negatywnie na zjawiska społeczne występujące na terenie gminy.

Bezrobocie jest dotkliwe nie tylko dla osób pozostających bez pracy, lecz także dla ich rodzin. W funkcjonowaniu rodzin dotkniętych bezrobociem dochodzi do poważnych zakłóceń. Negatywne zmiany mogą dotyczyć wszystkich funkcji rodziny. Negatywny wpływ bezrobocia na więź małżeńską niesie ze sobą niebezpieczeństwo osłabienia związków uczuciowych i zaburzenia ról małżeńskich i rodzicielskich. Utrata pracy zawodowej wpływa najczęściej na powstawanie napięć i konfliktów w rodzinie. Z drugiej strony, ograniczenie możliwości materialnego zabezpieczenia rodziny prowadzi do ograniczenia stopnia zaspokojenia podstawowych potrzeb. Bezrobocie rodziców nie stwarza poczucia bezpieczeństwa u dzieci i negatywnie wpływa na ich dalszą edukację. Często prowadzi do rozpadu rodziny i może być zagrożeniem przyjmowania przez dzieci negatywnych wzorców osobowych a w konsekwencji dziedziczenia statusu bezrobotnego. Problem bezrobocia zwłaszcza długotrwałego wymaga stosowania odpowiednich form oddziaływania.

Bezrobocie pociąga za sobą szereg innych patologii społecznych, związku z tym wskaźnik ten jest niezwykle istotny podczas wyznaczania obszarów zdegradowanych na terenie gminy.

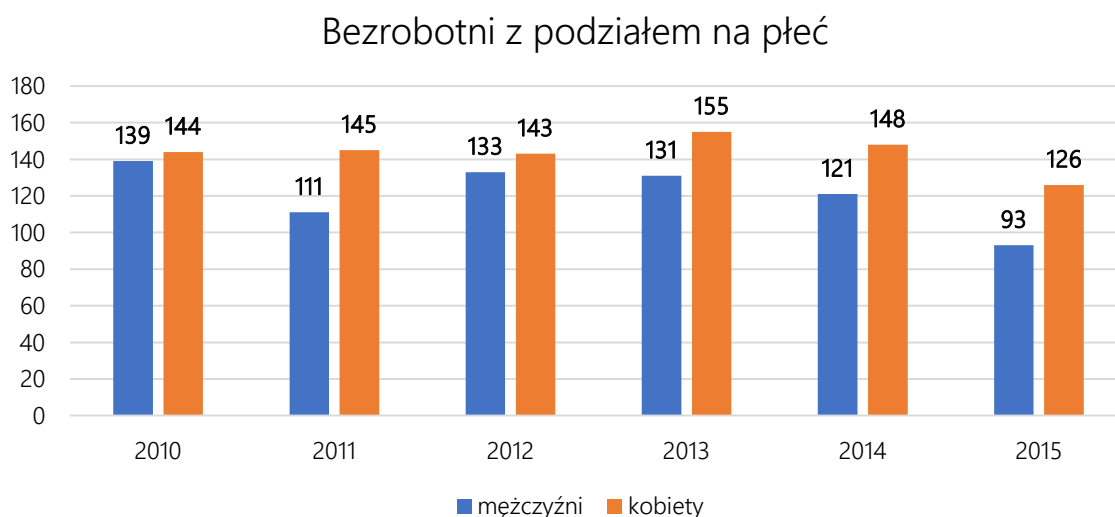
Liczba osób bezrobotnych na terenie gminy Grodziec w ostatnich latach została przedstawiona na poniższym wykresie. Wartość tego wskaźnika w ciągu ostatnich lat utrzymuje się na zbliżonym, poziomie wykazując niewielką tendencję spadkową.

Oficjalna stopa bezrobocia nie jest wysoka na skutek pracy znacznej części mieszkańców w rolnictwie, pracy w szarej strefie oraz za granicą.

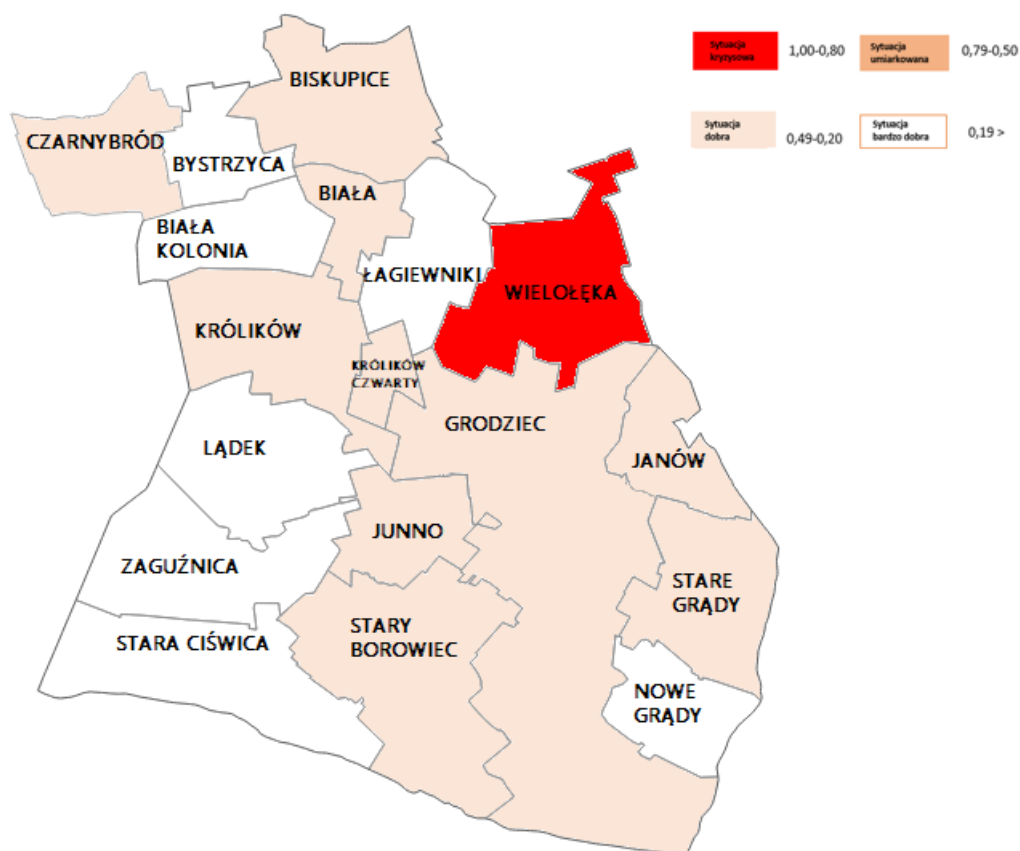
Wykres 6. Liczba bezrobotnych w latach 2010 – 2015 na terenie gminy Grodziec.
Źródło: PUP w Koninie.

Wśród bezrobotnych na terenie gminy we wszystkich analizowanych latach przeważają kobiety.

Wykres 7. Bezrobotni z podziałem na płeć na terenie gminy Grodziec.
Źródło: PUP w Koninie.

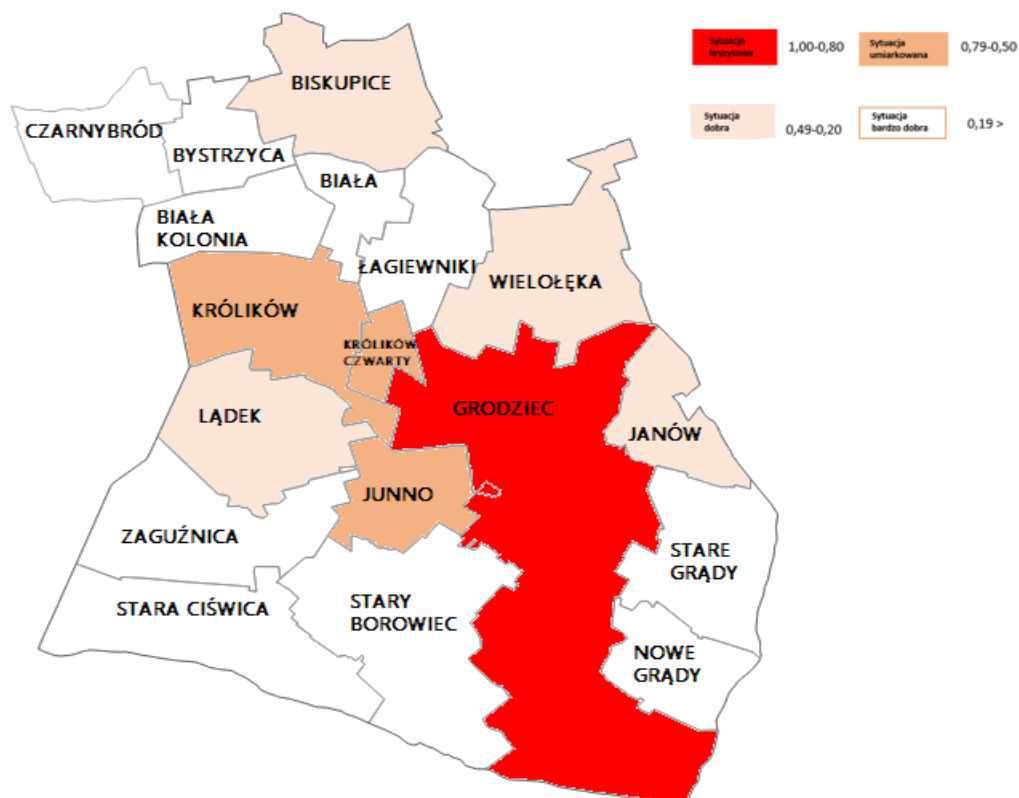
Jako wskaźnik problemowy wskazano liczbę osób bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców sołectwa. Największy problem odnotowano na terenie sołectwa Wielołęka.

Bezrobocie		
Sołectwo	Liczba osób bezrobotnych na 100 mieszkańców sołectwa	Wskaźnik częściowy
Biała	3,32	0,22
Biała Kolonia	0,00	0,00
Biskupice	4,51	0,30
Bystrzyca	1,79	0,12
Czarnybród	4,26	0,28
Grodziec	4,20	0,28
Janów	5,30	0,35
Junno	3,37	0,22
Królików	3,00	0,20
Królików Czwarty	5,11	0,34
Lądek	2,28	0,15
Łagiewniki	2,85	0,19
Nowe Grądy	0,00	0,00
Stary Borowiec	3,42	0,23
Stara Ciświca	1,78	0,12
Stare Grądy	4,48	0,30
Wielołęka	15,07	1,00
Zaguznica	1,49	0,10
Średnia dla Gminy	3,68	

Rysunek 11. Prezentacja przestrzenna wskaźnika – liczba bezrobotnych na 100 mieszkańców sołectwa.
Źródło: Opracowanie własne.

Jako wskaźnik problemowy wskazano także liczbę osób pozostających bez pracy powyżej dwóch lat. Osobom takim najciężiej jest się dostosować do stale zmieniającego się rynku pracy. Udział osób długotrwale bezrobotnych stanowi ponad 60 % wszystkich zarejestrowanych osób.

Długotrwale bezrobocie		
Sołectwo	Liczba długotrwale bezrobotnych w stosunku do liczby osób bezrobotnych	Wskaźnik częściowy
Biała	0,01	0,04
Biała Kolonia	0,00	0,00
Biskupice	0,16	0,46
Bystrzyca	0,00	0,00
Czarnybród	0,01	0,04
Grodziec	0,33	1,00
Janów	0,03	0,08
Junno	0,06	0,17
Królików	0,06	0,17
Królików Czwarty	0,06	0,17
Łądek	0,04	0,13
Łągiewniki	0,04	0,13
Nowe Grądy	0,00	0,00
Stary Borowiec	0,04	0,13
Stara Ciświca	0,03	0,09
Stare Grądy	0,01	0,04
Wielołęka	0,10	0,30
Zaguźnica	0,00	0,00
Średnia dla Gminy	0,06	

Rysunek 12. Prezentacja przestrzenna wskaźnika – liczba długotrwale bezrobotnych na 100 mieszkańców sołectwa.

Źródło: Opracowanie własne.

Podstawowe dane na temat liczby osób bezrobotnych na terenie Gminy wydają się bardzo optymistyczne – osób takich jest niewiele, zwłaszcza w porównaniu do innych, okolicznych gmin. Jednak bliższa analiza wykazuje, że sytuacja nie jest dobra, bowiem:

- wiele osób pracuje za granicą
- wielu mieszkańców dojeżdża do pracy w innych gminach
- wiele osób nie jest zarejestrowanych w Urzędzie Pracy.

Jest to dowodem na to, że liczba miejsc pracy na terenie Gminy jest daleko niezadowalająca.

4.1.5. Dostęp do kultury, sportu, edukacji i opieki lekarskiej

Wysoki poziom dostępności kultury, edukacji i ośrodków pierwszej pomocy jest jednym z podstawowych wyznaczników rozwoju jednostek samorządu terytorialnego, skierowanego na obywateli.

Urzędy i placówki użyteczności publicznej

- Urząd Gminy w Grodźcu, ul. Główna 17,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grodźcu, ul. Główna 17.

Budynek Urzędu Gminy znajdujący się na terenie sołectwa Grodziec jest w bardzo złym stanie. Dodatkowo na terenie obiektu znajduje się Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, a sam budynek nie jest dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Placówki oświatowe

Do placówek oświatowych na terenie gminy należą:

- Zespół Szkół w Grodźcu (Gimnazjum, Szkoła Podstawowa),
- Szkoła Podstawowa im. Kornela Makuszyńskiego w Królikowie,
- Społeczna Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Lipicach,
- Społeczna Szkoła Podstawowa im. gen. Edmunda Taczanowskiego w Biskupicach.

Na terenie gminy nie funkcjonują szkoły ponadgimnazjalne, młodzież korzysta z placówek w innych jednostkach samorządu terytorialnego m.in. w Koninie.

Na terenie gminy Grodziec funkcjonuje jedno przedszkole przy Pl. ks. Abp B. Dąbrowskiego w Grodźcu.

Liczba placówek oświatowych na terenie gminy zaspokaja potrzeby mieszkańców Gminy Grodziec w tym zakresie.

Stan techniczny budynków oświatowych oceniono jako niezadowalający.

Obiekty sportowe

Liczba obiektów sportowych na terenie gminy jest niewielka.

Na terenie gminy funkcjonuje nowoczesny obiekt sportowy, który powstał w ramach projektu Orlik 2012 w Grodźcu Pl. Ks. Abp. Bronisława Dąbrowskiego 4, 62-580 Grodziec. W skład obiektu wchodzi boisko do piłki nożnej oraz boisko wielofunkcyjne.

Rysunek 13. Widok na Orlik na terenie gminy Grodziec.
Źródło: www.grodziec.pl

W Zespole Szkół w Grodźcu znajduje się także sala gimnastyczna. Lokalizacja - pl. Ks. Abp. Bronisława Dąbrowskiego 4, 62-580 Grodziec.

Placówki kulturalne

W sołectwach na terenie gminy Grodziec brak jest świetlic wiejskich. Jedyne, które występują na terenie gminy to świetlice w placówkach oświatowych.

Na terenie gminy Grodziec (na całym jej obszarze) występuje wyraźny niedobór placówek prowadzących działalność kulturalną, co wpływa negatywnie na integrację mieszkańców.

Placówki medyczne

- MEDICUS. Przychodnia Lekarza Rodzinnego i Specjalistyczna. Główna 38, 62-580 Grodziec.
- Przychodnia Stomatologiczna Anna Krupska-Starzonek, Główna 38, 62-580 Grodziec.
- Usługi Położnicze "baby-Med" Magdalena Cegielska, Polna 9, 62-580 Grodziec.

Placówki medyczne na terenie gminy zaspokajają bieżące potrzeby mieszkańców w tym zakresie.

4.1.6. Edukacja

Poziom edukacji na terenie gminy Grodziec oceniono na podstawie wyników egzaminów szóstoklasistów, przedstawionych w poniższych tabelach.

Tabela 5. Wyniki sprawdzianu szóstoklasistów w ujęciu porównawczym – część pierwsza.

Sprawdzian 2016 – część pierwsza				
Nazwa szkoły	Adres	Średni wynik % szkoły	Średni wynik % gminy	Średni wynik % powiatu
Zespół Szkół w Grodźcu Szkoła Podstawowa	Plac Ks. Abp B. Dąbrowskiego 4 62-580 Grodziec	60,55	62,54	57,72
Szkoła Podstawowa im. Kornela Makuszyńskiego	Królików 82 62-580 Grodziec	57,25	62,54	57,72
Społeczna Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej	Lipice 13, 62-580 Grodziec	74,25	62,54	57,72
Społeczna Szkoła Podstawowa im. gen. Edmunda Taczanowskiego w Biskupicach	Biskupice 55, 62-580 Grodziec	61,20	62,54	57,72

Źródło: Urząd Gminy w Grodźcu.

Tabela 6. Wyniki sprawdzianu szóstoklasistów w ujęciu porównawczym – część pierwsza.

Sprawdzian 2016 – część druga				
Nazwa szkoły	Adres	Średni wynik % szkoły	Średni wynik % gminy	Średni wynik % powiatu
Zespół Szkół w Grodźcu Szkoła Podstawowa	Plac Ks. Abp B. Dąbrowskiego 4 62-580 Grodziec	60,55	60,64	63,69
Szkoła Podstawowa im. Kornela Makuszyńskiego	Królików 82 62-580 Grodziec	49,50	60,64	63,69
Spółeczna Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej	Lipice 13, 62-580 Grodziec	67,75	60,64	63,69
Spółeczna Szkoła Podstawowa im. gen. Edmunda Taczanowskiego w Biskupicach	Biskupice 55, 62-580 Grodziec	58,80	60,64	63,69

Źródło: Urząd Gminy w Grodźcu.

Na terenie gminy zdecydowana większość uczniów osiągnęła wyniki wyższe od średnich wyników na terenie powiatu, co świadczy o wysokim poziomie edukacji na terenie gminy Grodziec.

4.1.7. Aktywność społeczna mieszkańców

Organizacje pozarządowe sprzyjają włączeniu w życie społeczne osób lub grup zagrożonych marginalizacją (np. długotrwale bezrobotnych czy niepełnosprawnych). W ten sposób sprzyjają rozwojowi ich zaufania do instytucji demokratycznych i uczą współpracy. Organizacje podejmują również działania, które zmierzają do podnoszenia standardu życia grup o niskim statusie ekonomicznym lub społecznym. Dzięki temu ludzie mało zarabiający mają dostęp do dóbr i usług, które inaczej byłyby poza ich zasięgiem.

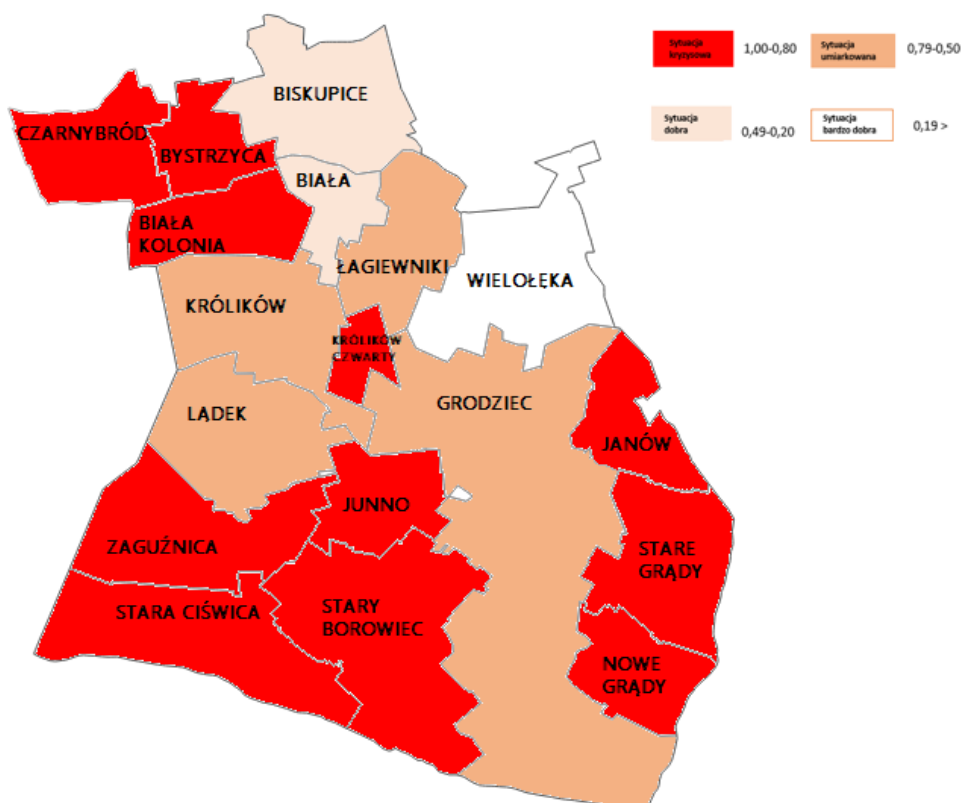
Tabela 7. Organizacje społeczne na terenie gminy Grodziec.

Lp.	Nazwa	Lokalizacja
1.	Klub Seniora Ale babki Grodzieszczanki	Ul. Targowa 2 62-580 Grodziec
2.	Koło Kobiet	Biskupice 59 62-580 Grodziec
3.	Aktywni - Grodziec	Grodziec, ul. Kwiatowa 10 62-580 Grodziec
4.	Aktywni w muzyce, aktywni w społeczeństwie	Królików 78b 62-580 Grodziec
5.	Gminny Klub Sportowy „PIAST”	Wieloleka 68

		62-580 Grodziec
6.	Razem dla szkół	Biskupice 59 62-580 Grodziec
7.	Wielolęczanki	Wielolęka 55 62-580 Grodziec
8.	Rodzina, kultura, edukacja	Tartak 4a 62-580 Grodziec
9.	OSP Biała	Biała 30a 62-580 Grodziec
10.	OSP Biskupice	Biskupice 62-580 Grodziec
11.	OSP Grodziec	Grodziec pl.ks.Abp.B.Dąbrowskiego 62-580 Grodziec
12.	OSP Królików	Królików 52 62-580 Grodziec
13.	OSP Łądek	Łądek 38a 62-580 Grodziec
14.	OSP Lipice	Lipice 15a 62-580 Grodziec
15.	OSP Łagiewniki	Łagiewniki 20a 62-580 Grodziec
16.	OSP Wielolęka	Wielolęka 83a 62-580 Grodziec

Źródło: Urząd Gminy Grodziec.

W ramach opracowania dokumentu wskazano na wskaźnik problemowy odnoszący się do liczby organizacji samorządowych na 100 mieszkańców (im mniejsza liczba organizacji pozarządowych, tym sytuacja na terenie danego sołectwa jest bardziej niekorzystna).

Organizacje pozarządowe		
Sołectwo	Liczba organizacji społecznych na 100 mieszkańców sołectwa	Wskaźnik częściowy
Biała	0,47	0,39
Biała Kolonia	0,00	1,00
Biskupice	0,50	0,35
Bystrzyca	0,00	1,00
Czarnybród	0,00	1,00
Grodziec	0,24	0,69
Janów	0,00	1,00
Junno	0,00	1,00
Królików	0,37	0,52
Królików Czwarty	0,00	1,00
Łądek	0,38	0,51
Łągiewniki	0,36	0,54
Nowe Grądy	0,00	1,00
Stary Borowiec	0,00	1,00
Stara Ciświca	0,00	1,00
Stare Grądy	0,00	1,00
Wieloleka	0,77	0,00
Załużnica	0,00	1,00
Średnia dla Gminy	0,17	

Rysunek 14. Prezentacja przestrzenna wskaźnika – liczba organizacji pozarządowych na 100 mieszkańców sołectwa.

Źródło: Opracowanie własne.

Imprezy cykliczne

Im większa liczba imprez/wydarzeń kulturalnych na terenie gminy tym większa możliwość integracji mieszkańców analizowanego obszaru.

Na terenie gminy odbywają się następujące imprezy cykliczne:

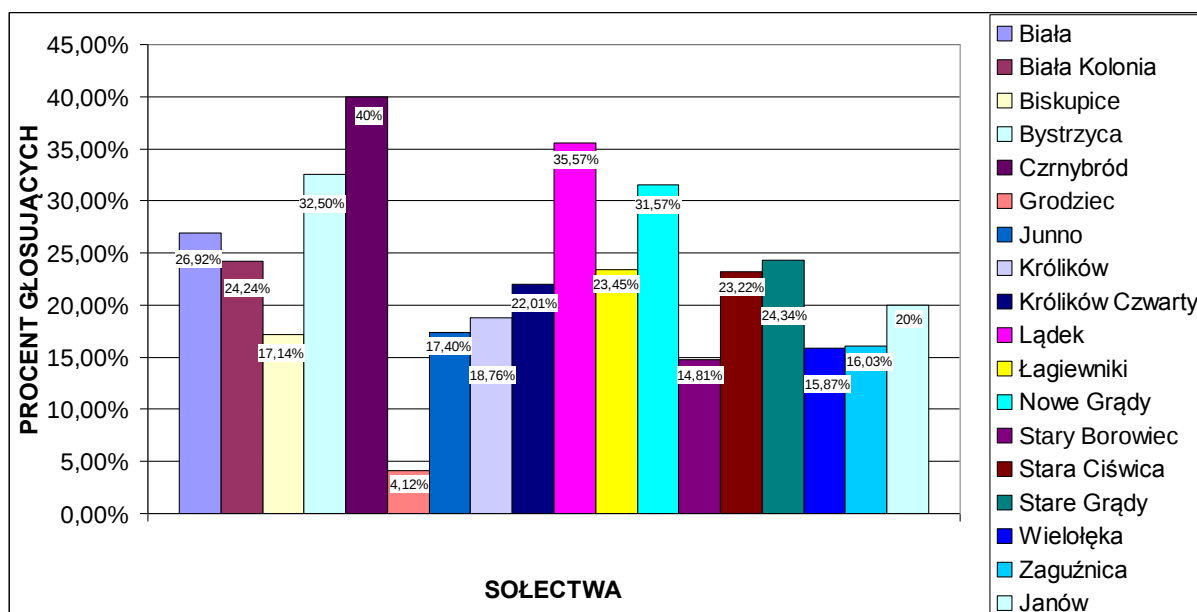
- Dni Grodzca odbywają się od wielu lat - miejscem imprezy jest zawsze stadion przy Zespole Szkół w Grodźcu pl. Ks. Abp. B. Dąbrowskiego (Sołectwo Grodziec)
- Dzień Kobiet wydarzenie ma miejsce od trzech lat natomiast w roku 2016 uroczystość odbyła się na hali sportowej w Zespole Szkół w Grodźcu pl. Ks. Abp. B. Dąbrowskiego (Sołectwo Grodziec)
- Złote Gody w roku 2016 Gospodarstwo Agroturystyczne „pod Lipami” Janów (Sołectwo Janów).

4.1.8. Frekwencja wyborcza

Jedną z podstawowych form uczestnictwa obywateli w życiu publicznym jest głosowanie w wyborach (dostępne dla każdego uprawnionego).

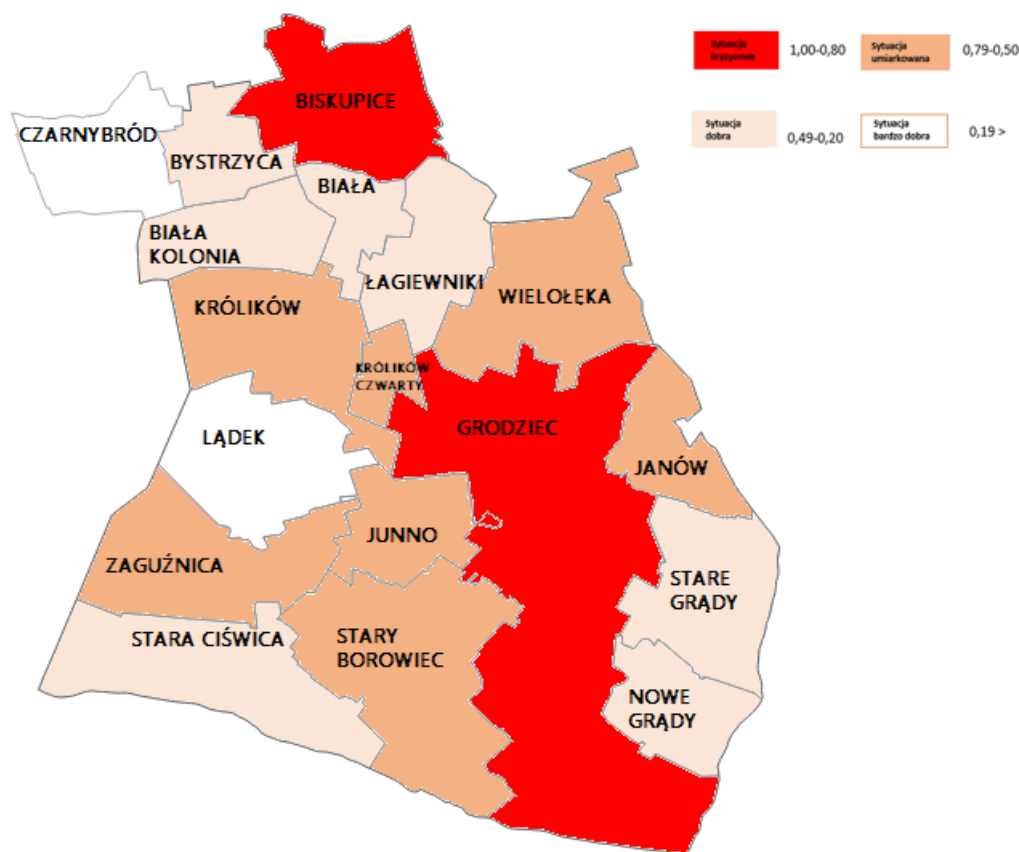
W celu weryfikacji udziału mieszkańców w życiu publicznym opracowano analizę na podstawie protokołów wyborów na sołtysa w roku 2015. Analiza w poszczególnych sołectwach pozwoliła wskazać obszary Gminy, w których aktywność mieszkańców w życiu publicznym była najsłabsza.

Poniższy wykres prezentuje procentowy udział mieszkańców uprawnionych poszczególnych sołectw w wyborach.

Wykres 8. Odsetek osób uprawnionych do głosowania na 100 mieszkańców w wyznaczonych w sołectwach na terenie Gminy Grodziec.

Źródło: Urząd Gminy w Grodźcu.

Frekwencja wyborcza		
Sołectwo	Frekwencja wyborcza	Wskaźnik częściowy
Biała	26,92%	0,36
Biała Kolonia	24,24%	0,44
Biskupice	11,43%	0,80
Bystrzyca	32,50%	0,21
Czarnybród	40,00%	0,00
Grodziec	4,13%	1,00
Janów	20,00%	0,56
Junno	21,84%	0,51
Królików	18,76%	0,59
Królików Czwarty	22,02%	0,50
Łądek	35,58%	0,12
Łągiewniki	23,45%	0,46
Nowe Grądy	31,58%	0,23
Stary Borowiec	14,81%	0,70
Stara Ciświca	23,23%	0,47
Stare Grądy	24,35%	0,44
Wieloleka	15,88%	0,67
Załużnica	16,04%	0,67
Średnia dla Gminy	22,60%	

Rysunek 15. Prezentacja przestrzenna wskaźnika – frekwencja wyborcza [%].

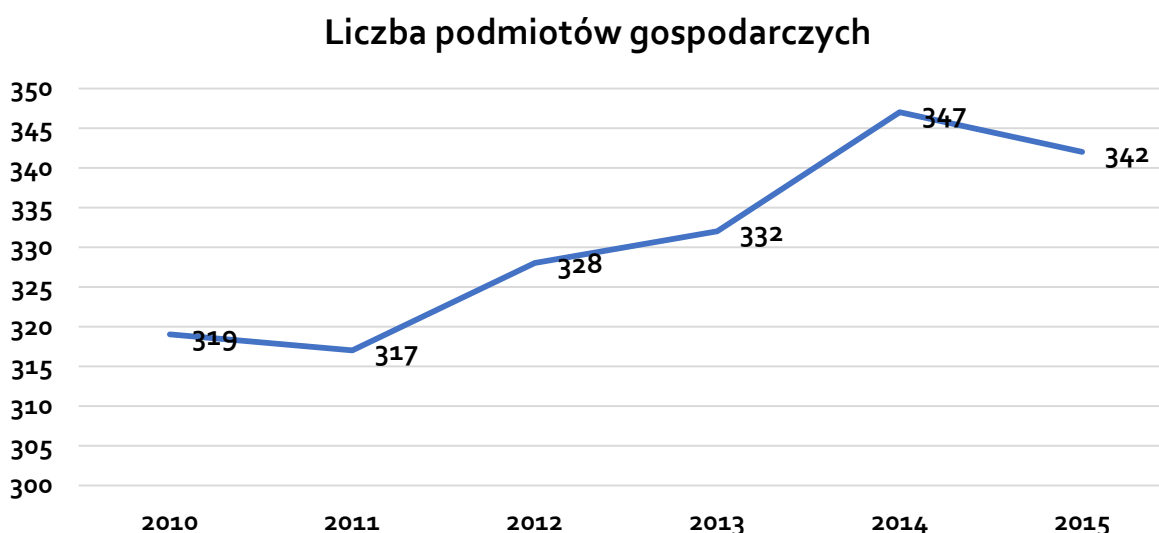
Źródło: Opracowanie własne.

Największą frekwencję zanotowano w sołectwie Bystrzyca, a najmniejszą w sołectwie Grodziec. Różnica ta wynosiła 35,88 %.

4.2. Strefa gospodarcza – analiza wskaźnikowa

Dużym problemem gminy jest niewystarczająco rozwinięty sektor usług rynkowych. Zbyt mała jest liczba podmiotów świadczących usługi o charakterze rynkowym, zwłaszcza uzupełniających ofertę z zakresu rekreacji i wypoczynku. Ponadto niewykorzystany w pełni jest potencjał renty lokalizacyjnej – bliskość Konina. Gmina Grodziec ma charakter rolniczy, o czym przesądza to, że 56% jej powierzchni to użytki rolne.

Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na terenie gminy Grodziec systematycznie wzrasta (za wyjątkiem roku 2015).

Wykres 9. Liczba podmiotów gospodarczych na terenie gminy Grodziec w latach 2010 – 2015.

Źródło: Urząd Gminy w Grodźcu.

Strukturę działalności gospodarczej na terenie gminy Grodziec przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8. Liczba podmiotów gospodarczych wg sekcji działów PKD raz sektorów własnościowych na terenie gminy Grodziec.

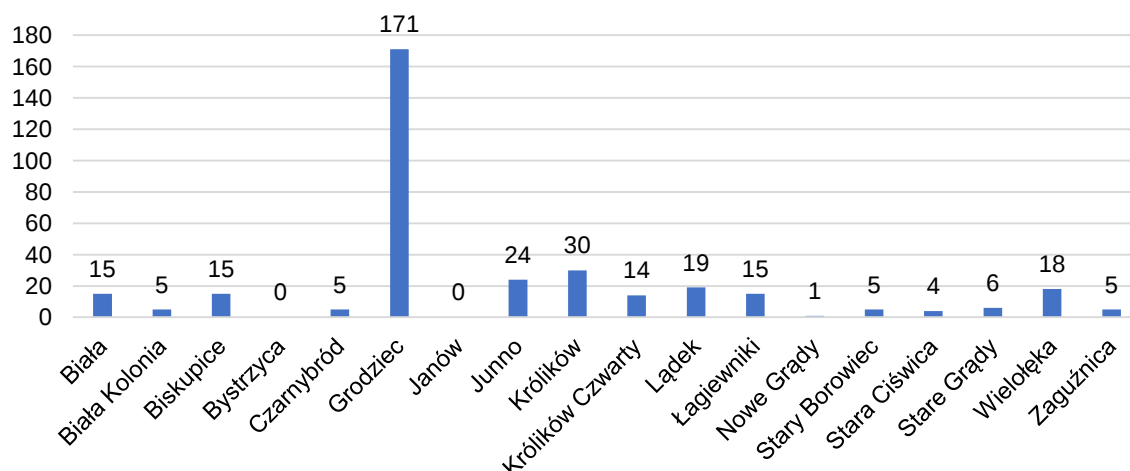
Podmioty wg PKD 2007 i rodzajów działalności	2016
OGÓŁEM	352
A. Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	23
B. Górnictwo i wydobywanie	0
C. Przetwórstwo przemysłowe	30

D. Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	2
E. Dostawa wody; gospodarowanie ciekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	1
F. Budownictwo	79
G. Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	91
H. Transport i gospodarka magazynowa	18
I. Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	7
J. Informacja i komunikacja	5
K. Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	7
L. Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	3
M. Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	9
N. Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	11
O. Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	12
P. Edukacja	11
Q. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	13
R. Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	5
S. Pozostała działalność usługowa w tym sekcja T. Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	22

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS.

Zdecydowana większość podmiotów gospodarczych zlokalizowana jest na terenie sołectwa Grodziec.

Liczba podmiotów gospodarczych z podziałem na sołectwa

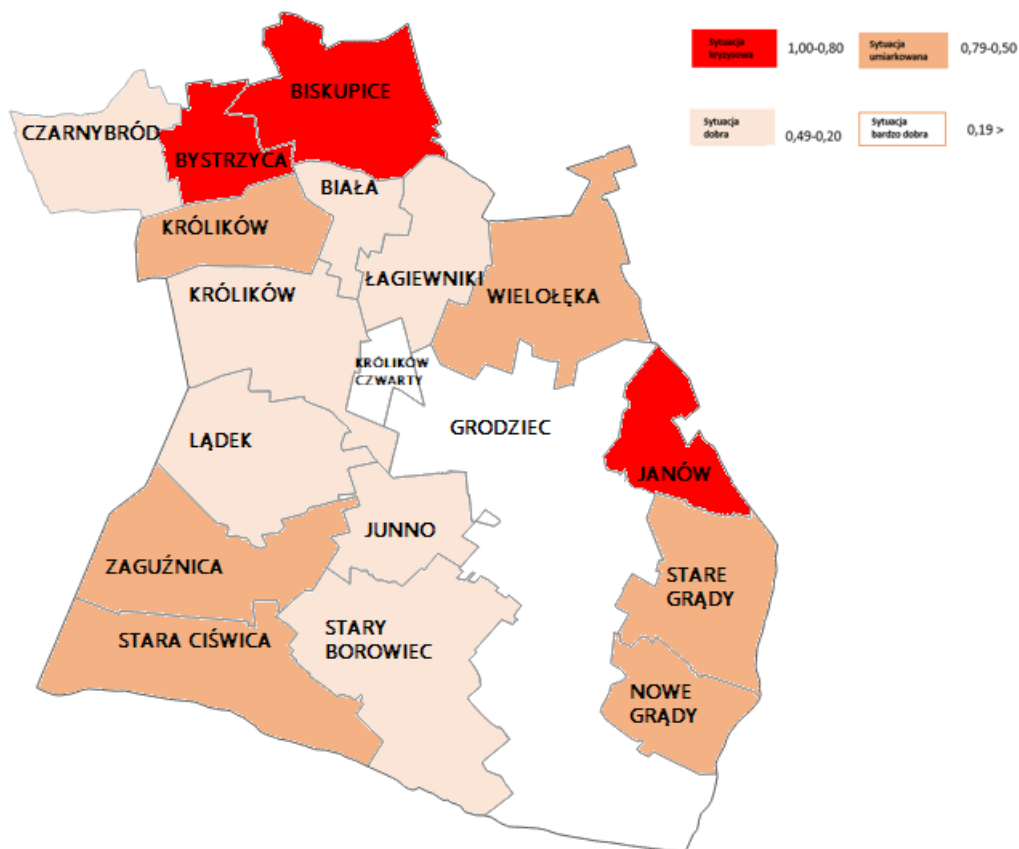

Wykres 10. Liczba podmiotów gospodarczych z podziałem na sołectwa na terenie gminy Grodziec w roku 2015.

Źródło: Urząd Gminy Grodziec.

Podstawowym miernikiem rozwoju gospodarczego i przedsiębiorczości mieszkańców danego obszaru jest wskaźnik obrazujący liczbę podmiotów gospodarczych przypadających na każde 100 mieszkańców danego sołectwa.

Zdecydowanie najwyższym nasyceniem podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 100 mieszkańców cechuje się sołectwo Grodziec.

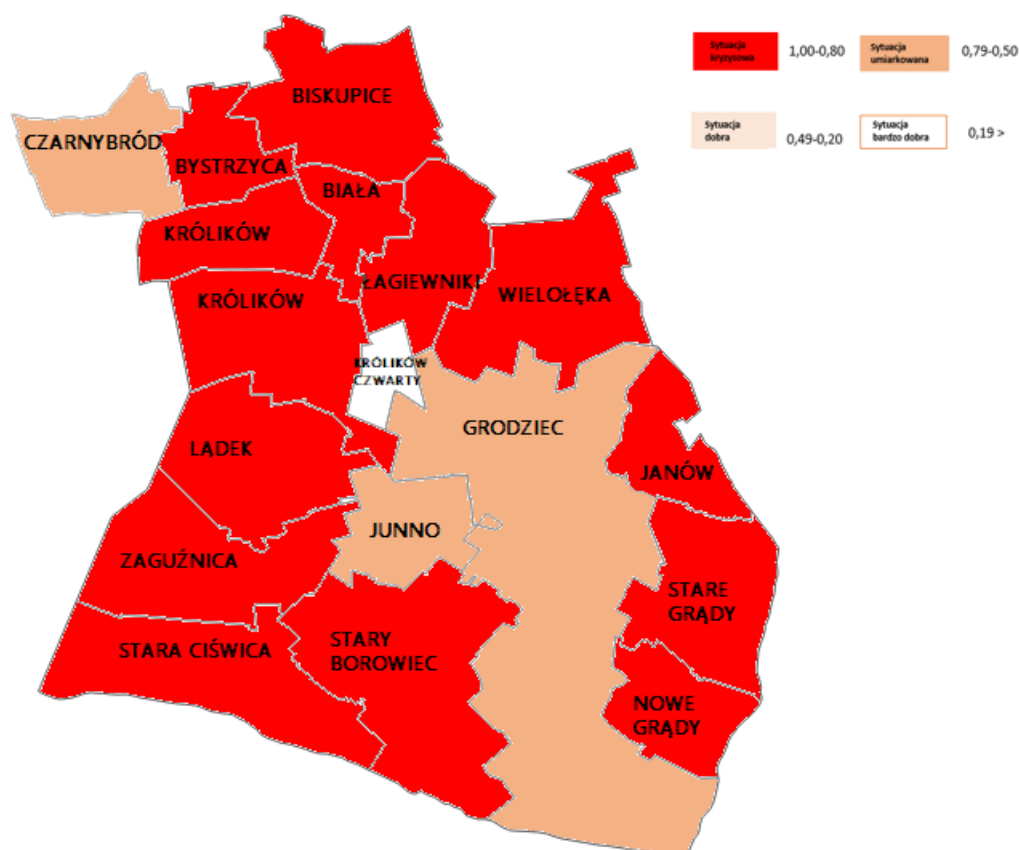
Podmioty gospodarcze		
Sołectwo	Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców sołectwa	Wskaźnik częściowy
Białka	7,11	0,30
Białka Kolonia	3,85	0,62
Biskupice	1,25	0,88
Bystrzyca	0,00	1,00
Czarnybród	5,32	0,48
Grodziec	10,11	0,01
Janów	0,00	1,00
Junno	5,77	0,44
Królików	5,62	0,45
Królików Czwarty	10,22	0,00
Lądek	7,22	0,29
Łagiewniki	5,34	0,48
Nowe Grądy	4,48	0,56
Stary Borowiec	6,45	0,37
Stara Ciświca	3,45	0,66
Stare Grądy	4,79	0,53
Wieloleka	5,15	0,50
Zaguźnica	2,49	0,76
Średnia dla Gminy	4,92	

Rysunek 16. Prezentacja przestrzenna wskaźnika – liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców sołectwa.

Źródło: Opracowanie własne.

W ramach analizy sfery gospodarczej przeanalizowano liczbę nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na terenie gminy Grodziec. Do obszarów najmniej problemowych

(największa liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców sołectwa) zaliczono sołectwo Królików Czwarty.

Nowo zarejestrowane podmioty gospodarcze		
Sołectwo	Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców sołectwa	Wskaźnik częściowy
Biała	0,47	0,89
Biała Kolonia	0,77	0,82
Biskupice	0,00	1,00
Bystrzyca	0,00	1,00
Czarnybród	1,06	0,76
Grodziec	1,00	0,77
Janów	0,00	1,00
Junno	0,96	0,78
Królików	0,37	0,91
Królików Czwarty	4,38	0,00
Ładek	0,00	1,00
Łagiewniki	0,36	0,92
Nowe Grądy	0,00	1,00
Stary Borowiec	0,00	1,00
Stara Ciświca	0,69	0,84
Stare Grądy	0,00	1,00
Wieleńka	0,26	0,94
Ząguźnica	0,50	0,89
Średnia dla Gminy	0,60	

Rysunek 17. Prezentacja przestrzenna wskaźnika – liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców sołectwa.

Źródło: Opracowanie własne.

Rozwój gospodarczy gminy jest podstawowym warunkiem zmniejszania się rozmiarów bezrobocia na jej terenie, jak również źródłem wzrostu zamożności i podniesienia poziomu życia mieszkańców. Dzięki wpływom z podatków rosną dochody budżetu samorządowego oraz maleją wydatki, przeznaczone na pomoc społeczną.

Należy przy tym podkreślić, iż samorząd lokalny nie dysponuje – zarówno z punktu widzenia uregulowań prawnych, jak i możliwości finansowych – narzędziami bezpośredniego wpływu na gospodarkę na terenie Gminy. Bardzo poważną barierą rozwoju gospodarczego Gminy jest brak uzbrojonych terenów inwestycyjnych i bardzo ograniczone działania promocyjne, co jest przecież domeną lokalnego samorządu. Ponadto może on stosować ulgi podatkowe, organizować usługi doradcze, czy integrować kręgi gospodarcze. Lokalizacja nowych inwestycji w danym regionie uzależniona jest bowiem od wielu czynników. Podstawowymi elementami są między innymi poziom rozwoju infrastruktury oraz jakość kapitału ludzkiego, ale duże znaczenie ma także dobra promocja i sprawna obsługa administracyjna inwestorów oraz lokalne preferencje i udogodnienia, tworzone dla pozyskania inwestycji.

Dlatego też jednym z priorytetów w działalności samorządu powinno być wspieranie rozwoju działalności gospodarczej jako bardzo istotnego elementu niwelującego bezrobocie, będące najistotniejszym problemem społecznym nie tylko w gminie Grodziec, ale w całym kraju. Fakt ten ma wpływ nie tylko na ogólny poziom dochodów mieszkańców, ale jest potencjalnym źródłem wielu problemów społecznych, zarówno dla mieszkańców, jak i dla samorządu (alkoholizm, przestępczość, konflikty rodzinne, niższe wpływy podatkowe, itp.).

4.3. Strefa przestrzenno – funkcjonalna – analiza wskaźnikowa

4.3.1. Dostępność komunikacyjna

Dobrze rozwinięty system drogowy nie tylko zwiększa standard życia mieszkańców, ale również podnosi poziom bezpieczeństwa i przyspiesza rozwój gospodarczy danego terenu.

Główną arterią komunikacyjną na terenie Gminy jest droga wojewódzka nr 443, która została gruntownie zmodernizowana. Pełni ona ważną funkcję transportową, zapewniając połączenie Grodzca z innymi ośrodkami, i spełnia istotne zadania gospodarcze i turystyczne. Łączna długość tej drogi na terenie Gminy wynosi 9,627 km.

Ważną rolę transportową pełnią również drogi powiatowe o łącznej długości 40,396 km. Sieć dróg gminnych wynosi 137,440 km i służy lokalnym potrzebom transportowym.

Niestety, 4,25 km dróg powiatowych i aż 106,09 km dróg gminnych nie jest utwardzonych, co powoduje oczywiste problemy komunikacyjne dla mieszkańców i przedsiębiorców.

Wyżej wymieniony układ drogowy corocznie generuje przestępstwa i wykroczenia związane z ruchem drogowym. Takie zdarzenia bezpośrednio związane są funkcjonalnością sieci drogowej gminy, zaś ich natężenie oraz lokalizacja wskazują na obszary problemowe w tym zakresie.

Drogi służą nie tylko mieszkańcom gminy i działającym tutaj podmiotom gospodarczym, ale także ruchowi tranzytowemu oraz są jednym z podstawowych kryteriów przy wyborze lokalizacji inwestycji. Z tych powodów stanowią bardzo istotny element infrastruktury technicznej – ich odpowiednia jakość powoduje większą dostępność komunikacyjną Gminy oraz przyczynia się do poprawy bezpieczeństwa uczestników ruchu.

4.3.2. Zabytki

Tradycyjna kultura ludowa, której materialnym wyznacznikiem jest budownictwo wiejskie, podlega dynamicznym zmianom tak w funkcji obiektów, jak i w formie. Lokalne społeczności wioskowe, dla których tradycyjne wzory postępowania były wyznacznikiem wartości kształtujących tę społeczność, odchodzą w przeszłość. Nowatorskie trendy gospodarowania niszczą lub wręcz eliminują pozostałości dawnej architektury budowlanej. Na terenie gminy tradycyjne budownictwo wiejskie występuje już sporadycznie, m.in. we wsiach Nowe Grądy, Stare Grądy, Stary Borowiec i Królików. Do obszarów zagrożonych zaliczyć należy również dawne zespoły folwarczne. Brak nowych funkcji dla obiektów architektonicznych związanych z dawną zabudową folwarczną i niewielka możliwość wykorzystania starych budynków do nowoczesnej produkcji powoduje opuszczenie, a w konsekwencji niszczenie obiektów.

Wykaz zabytków na terenie gminy Grodziec z podziałem na sołectwa przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 9. Wykaz zabytków na terenie gminy Grodziec.

Sołectwo	Lp.	Nazwa zabytku	W skład zabytku wchodzi
Biała	1	ZAGRODA NR 22	a. Dom, glin. b. Stodoła, drew.
Biskupice	1	ZESPÓŁ DWORSKO-FOLWARCZNY	a. Dwór, mur. b. Oficyna, mur. c. Park d. Gorzelnia, ob. Dom nr 56, mur. e. Magazyn spirytusu, ob. Dom nr 55, mur. f. Ośmiorak nr 57 A, mur. g. Ośmiorak nr 57 B, mur.
	2	Gródek stożkowaty (zabytek archeologiczny)	-
Grodziec	1	ZESPÓŁ KOŚCIOŁA PAR. P.W.ŚW.WOJCIECHA	a. Kościół, mur. b. Plebania, mur. c. Dzwonnica, mur. d. Kostnica, mur. e. Cmentarz
	2	ZESPÓŁ KOŚCIOŁA EWANGELICKO-AUGSBURSKIEGO	a. Kościół, mur. b. Pastorówka, mur.
	3	CMENTARZ EWANGELICKO-AUGSBURSKI	-
	4	KAPLICZKA, mur.	-
	5	ZESPÓŁ PAŁACOWO-FOLWARCZNY	a. „stary” pałac, mur. b. „nowy” pałac, mur. c. Park d. Romantyczne ruiny, mur. e. Gorzelnia, mur.
	6	DOM NR 1, drew.	-
	7	DOM NR 7, mur.	-
	8	DOM NR 9, mur.	-
	9	DOM NR 13, mur.	-
	10	DOM NR 15, mur.	-
	11	DOM NR 17, mur.	-
	12	DOM NR 22, mur. (zabytek od nr 6 do 12 znajduje się na ulicy Głównej)	-
	13	DOM NR 9, drew. (zabytek nr 13 znajduje się na ulicy Wiejskiej)	-
Janów	1	KAPLICZKA, mur.	-
	2	ZESPÓŁ FOLWARCZNY	a. Cieleśnik, mur. b. Obora, mur. c. Owczarnia, mur. d. Stodoła, mur
Królików	1	ZESPÓŁ KOŚCIOŁA PAR. P.W. ŚW. MICHAŁA ARCHANIOŁA	-
	2	CMENTARZ PAR.	a. Kościół, mur.

		RZYMSKOKATOLICKI	b. Mur cmentarny, mur. c. Dzwonnica, mur. d. Plebania, mur.
	3	DOM NR 42, drew.	-
	4	DOM NR 50, drew.	-
	5	DOM NR 56, drew.	-
	6	DOM NR 79, mur	-
	7	GRODZISKO Z OKRESU ŚREDNIOWIECZA(zabytek archeologiczny)	-
Królików Czwarty	1	KAPLICZKA, mur.	-
Łagiewniki	1	KAPLICZKA, mur.	-
Nowe Grądy	1	SZKOŁA, ob. Dom nr 26, mur.	-
	2	STODOŁA W ZAGRODZIE NR 22, drew.	-
	3	DOM NR 22 a, drew.	-
	4	DOM NR 24, drew.	-
	5	ZAGRODA NR 25	a. Dom, glin. b. Stodoła, drew.
Stary Borowiec	1	CMENTARZ EWANGELICKO- AUGSBURSKI	-
	2	DOM NR 29, drew.	-
	3	DOM NR 30, glin.	-
	4	DOM NR 31, drew.	-
	5	DOM NR 37, drew.	-
Wielołęka	1	CMENTARZ EWANGELICKO- AUGSBURSKI	-

Źródło: Urząd Gminy w Grodźcu.

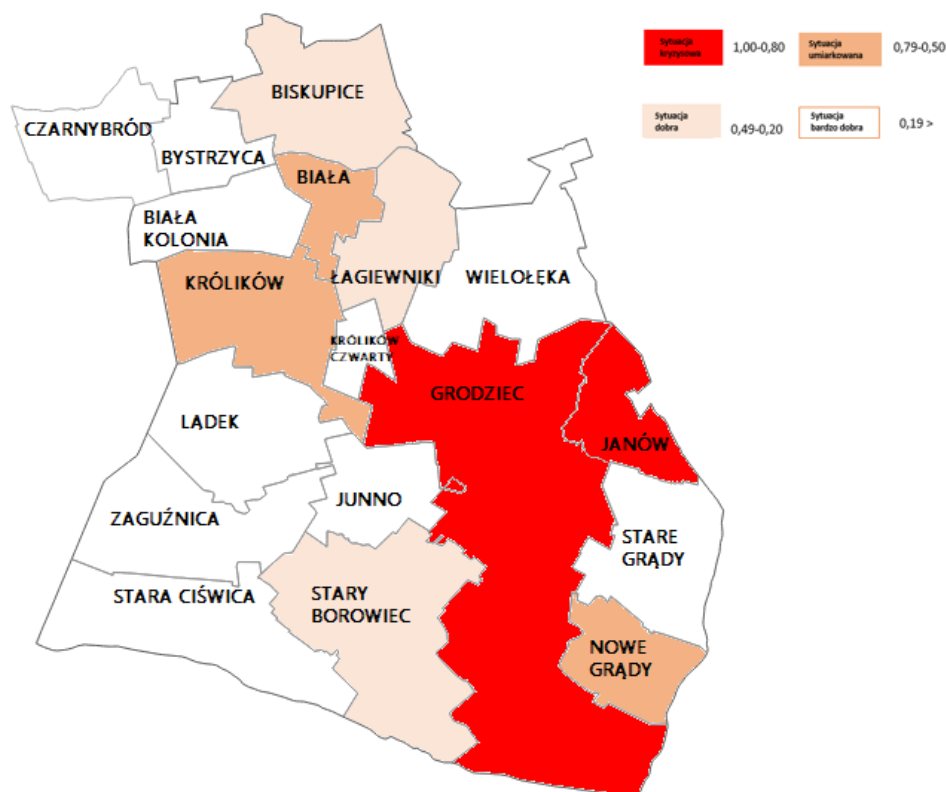
Najważniejszym zabytkiem Gminy jest zespół pałacowo-parkowy o powierzchni 16.12 ha. W parku krajobrazowym ze śladami osiemnastowiecznego założenia regularnego rośnie wiele okazałych drzew, m. in. dęby o obwodach sięgających 650 cm. Na terenie parku znajdują się trzy interesujące zabytki: centralnie usytuowany dwór z 1639 r., oficyna z ok. 1810 r. o skromnych cechach klasycystycznych oraz ruiny romantyczne z XIX w., w które wmurowano kilka starszych detali architektonicznych.

Rysunek 18. Zespół pałacowo – parkowy w Groźcu.
Źródło: www.powiat.konin.pl

Na potrzeby niniejszego opracowania przyjęty wskaźnik, który jako obszary bardziej problemowe wykazuje te, na których występuje wyższy stopień zagęszczenia zabytkami na km². Wiąże się to między innymi z wydatkowaniem większych środków finansowych na prace, które muszą być prowadzone pod nadzorem konserwatorskim na terenie obiektów.

Największa koncentracja zabytków występuje na terenie sołectwa Grodziec.

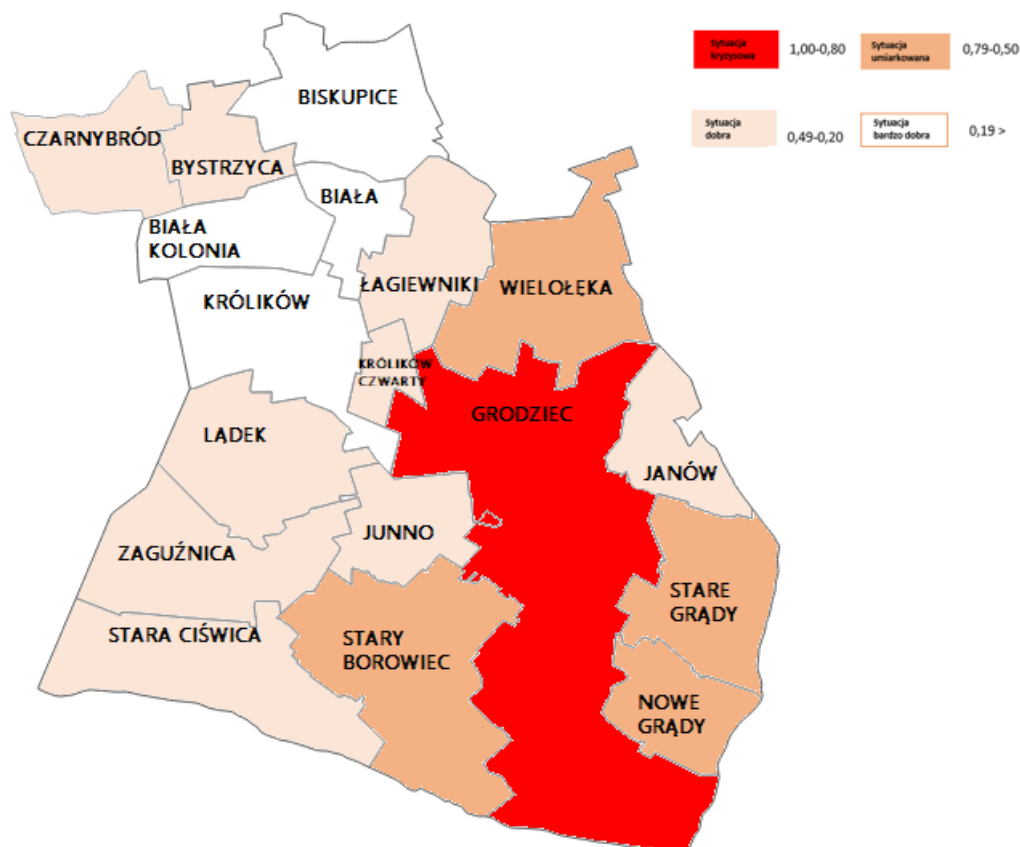
Zabytki		
Sołectwo	Liczba zabytków na km ² sołectwa	Wskaźnik częściowy
Biała	40,00	0,50
Biała Kolonia	0,00	0,00
Biskupice	29,41	0,37
Bystrzyca	0,00	0,00
Czarnybród	0,00	0,00
Grodziec	80,00	1,00
Janów	66,67	0,83
Junno	0,00	0,00
Królików	56,34	0,70
Królików Czwarty	0,00	0,00
Łądek	0,00	0,00
Łągiewniki	20,83	0,26
Nowe Grądy	54,05	0,68
Stary Borowiec	36,59	0,46
Stara Ciświca	0,00	0,00
Stare Grądy	0,00	0,00
Wieloleka	12,66	0,16
Zaguznica	0,00	0,00
Średnia dla Gminy	22,03	

Rysunek 19. Prezentacja przestrzenna wskaźnika – liczba zabytków na km² sołectwa.
Źródło: Opracowanie własne.

4.4. Strefa techniczna – analiza wskaźnikowa

Wśród grupy zjawisk negatywnych wyodrębniono również sferę techniczną rozumianą przede wszystkim jako degradację stanu technicznego obiektów budowlanych.

Wskaźnikiem, który pozwala w sposób ogólny oszacować uwarunkowania przestrzenne danego obszaru (np. zwiększone ryzyko konieczności przeprowadzenia remontu lub przebudowy obiektu z uwagi na zużycie materiałów, instalacji) jest udział budynków mieszkalnych wybudowanych przed 1989 r. w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych.

Budynki		
Sołectwo	Udział budynków przed rokiem wybudowanych przed 89 rokiem w stosunku do wszystkich budynków	Wskaźnik częściowy
Biała	74,35%	0,00
Biała Kolonia	75,14%	0,06
Biskupice	76,13%	0,13
Bystrzyca	77,20%	0,21
Czarnybród	80,17%	0,42
Grodziec	88,23%	1,00
Janów	79,23%	0,35
Junno	81,20%	0,49
Królików	76,34%	0,14
Królików Czwarty	77,24%	0,21
Łądek	78,02%	0,26
Łągiewniki	79,23%	0,35
Nowe Grądy	82,02%	0,55
Stary Borowiec	84,00%	0,70
Stara Ciświca	77,12%	0,20
Stare Grądy	85,23%	0,78
Wieloleka	82,99%	0,62
Załużnica	80,45%	0,44
Średnia dla Gminy	79,68%	

4.5. Strefa środowiskowa

Sieć wodociągowa i kanalizacyjna

W ostatnich 5 latach Gmina zainwestowała w infrastrukturę techniczną ponad 80% wszystkich wydatków inwestycyjnych. Zdecydowanie największe nakłady samorząd poniósł na rozbudowę stacji uzdatniania wody w miejscowości Grodziec wraz z budową sieci wodociągowej z przyłączami oraz budowę gminnej oczyszczalni ścieków.

Tabela 10. Charakterystyka sieci wodociągowej na terenie gminy Grodziec (stan na 31.12.2016 r.).

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Wartość
1	Długość czynnej sieci rozdzielczej	km	127,0
2	Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	1 239
3	Woda dostarczona gospodarstwom domowym ¹	dam ³	219,0
4	Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	5 194
5	% ludności korzystający z instalacji	%	97,1
6	Zużycie wody na jednego mieszkańca	m ³	41,7

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS.

Sieć kanalizacyjna na terenie gminy jest praktycznie nierozwinięta. To duży problem na terenie gminy Grodziec.

Tabela 11. Charakterystyka sieci kanalizacyjnej na terenie gminy Grodziec (stan na 31.12.2016 r.).

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Wartość
1	Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	5,8
2	Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	20
3	Ścieki odprowadzone	dam ³	10,0
4	Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	4
5	% ludności korzystający z instalacji	%	0,01

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS.

¹ Jednostka dekametr sześcienny

Ścieki z gospodarstw domowych są najczęściej gromadzone w zbiornikach bezodpływowych lub w oczyszczalniach przydomowych. Ich transport do oczyszczalni ścieków odbywa się przy pomocy wozów asenizacyjnych.

Powietrze

Na terenie gminy Grodziec nie odnotowano przekroczeń jakości powietrza dla pyłów PM10 oraz związków B(a)P.

Energia ze źródeł odnawialnych na terenie gminy Grodziec obejmuje przede wszystkim energię słońca i wiatru. Wśród właścicieli prywatnych zastosowanie znalazły kolektory słoneczne, które energię słońca wykorzystują do przygotowania ciepłej wody użytkowej, a także pompy ciepła i kotły na biomasę.

Azbest

Sfera środowiskowa w gminie Grodziec zdiagnozowana została na podstawie wskaźnika nagromadzenia wyrobów azbestowych na terenie gminy. Zgodnie z poniższym wykresem można zaobserwować, iż na terenie całej gminy jest zidentyfikowany azbest. Poniższa mapa została również wykorzystana do analizy obszaru zdegradowanego i wyznaczenia obszaru rewitalizacji.

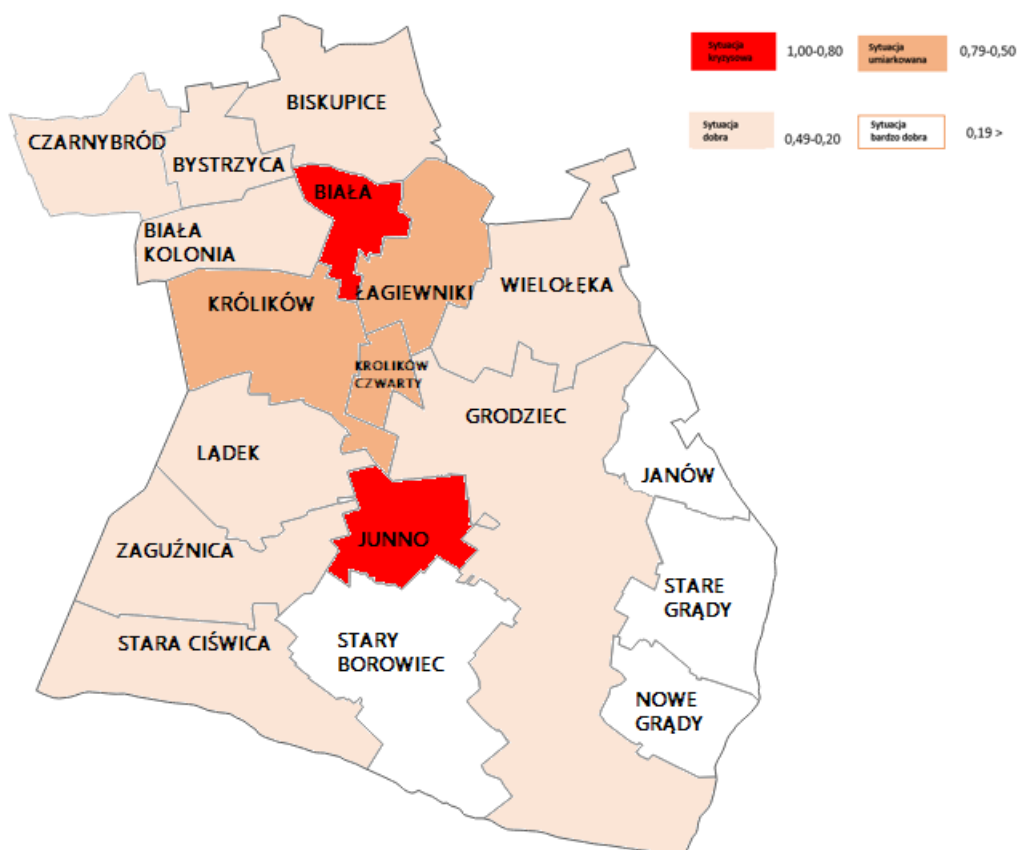
Tabela 12. Masa wyrobów azbestowych z podziałem na sołectwa i mieszkańców.

Nazwa	Ogólna masa wyrobu przypadająca na poszczególną jednostkę urbanistyczną (kg)	Masa wyrobu przypadająca na mieszkańca (kg/os.)
Biała	189 065	904,61
Biała Kolonia	87 791	685,86
Biskupice	244 933	598,85
Bystrzyca	70 874	1312,48
Czarnybród	86 918	976,60
Grodziec	477 566	286,310
Janów	10 494	78,90
Junno	243 892	590,53
Królików	359 220	653,12

Królików Czwarty	82 269	587,63
Lądek	186 497	740,06
Łagiewniki	227 371	832,86
Nowe Grądy	54 813	870,04
Stary Borowiec	50 699	539,35
Stara Ciświca	146 773	991,70
Stare Grądy	81 566	582,61
Wielołęka	282 624	726,53
Zaguźnica	145 014	725,07

Źródło: www.bazaazbestowa.gov.pl.

Stopień degradacji budynków mieszkalnych analizowano za pomocą powierzchni wyrobów azbestowych (kg) na 1 km² sołectwa.

Azbest		
Sołectwo	Powierzchnia wyrobów azbestowych [kg] na km ² sołectwa	Wskaźnik częściowy
Biała	7562600,00	1,00
Biała Kolonia	2194775,00	0,26
Biskupice	3601955,88	0,45
Bystrzyca	2362466,67	0,28
Czarnybród	1849319,15	0,21
Grodziec	1910264,00	0,22
Janów	349800,00	0,00
Junno	6418210,53	0,84
Królików	5059436,62	0,65
Królików Czwarty	5876357,14	0,77
Łądek	2783537,31	0,34
Łagiewniki	4736895,83	0,61
Nowe Grądy	1481432,43	0,16
Stary Borowiec	618280,49	0,04
Stara Ciświca	2406114,75	0,29
Stare Grądy	762299,07	0,06
Wieleńka	3577518,99	0,45
Zaguźnica	1986493,15	0,23
Średnia dla Gminy	3085430,95	

Rysunek 20. Prezentacja przestrzenna wskaźnika – masa azbestu na 1 km² sołectwa.
Źródło: Opracowanie własne.

5. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego - podsumowanie analizy wskaźnikowej

5.1. Strefa społeczna

Diagnoza zjawisk społecznych jest pierwszym etapem prowadzącym do wyznaczenia obszaru zdegradowanego na terenie gminy Grodziec. Wyznaczono 9 wskaźników, które poddano analizie w wymiarze terytorialnym w oparciu o dane ilościowe aktualne na rok 2016. Poniżej zaprezentowana tabela wskazuje zakres wartości wskaźników częściowych dla poszczególnych wartości oraz wyznaczony wskaźnik sumaryczny dla każdego sołectwa.

W diagnozie społecznej wyznaczone zostały następujące wskaźniki:

- Wskaźnik liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym w stosunku do liczby mieszkańców w wieku poprodukcyjnym na terenie sołectwa,
- Przyrost naturalny na 100 mieszkańców sołectwa,
- Saldo migracji na 100 mieszkańców sołectwa,
- Liczba przydzielonych świadczeń społecznych na 100 mieszkańców sołectwa,
- Liczba popełnionych przestępstw na 100 mieszkańców sołectwa,
- Liczba osób bezrobotnych na 100 mieszkańców sołectwa,
- Liczba długotrwale bezrobotnych na 100 mieszkańców sołectwa,
- Liczba organizacji społecznych na 100 mieszkańców sołectwa,
- Frekwencja wyborcza.

Tabela 13. Wskaźnik sumaryczny wyznaczony dla strefy społecznej.

Sołectwo	Strefa społeczna									
	Liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym przypadająca na liczbę mieszkańców w wieku poprodukcyjnym na terenie sołectwa	Przyrost naturalny na 100 mieszkańców sołectwa	Saldo migracji na 100 mieszkańców sołectwa	Liczba przydzielonych świadczeń społecznych na 100 mieszkańców sołectwa	Liczba bezrobotnych na 100 mieszkańców sołectwa	Liczba długotrwale bezrobotnych w stosunku do liczby osób bezrobotnych	Liczba przestępstw na 100 mieszkańców sołectwa	Liczba organizacji społecznych na 100 mieszkańców sołectwa	Frekwencja wyborcza	Wskaźnik sumaryczny (WS)
Biała	0,74	1,00	0,81	0,16	0,22	0,04	0,38	0,39	0,36	4,10
Biała Kolonia	0,12	0,95	0,51	0,93	0,00	0,00	0,00	1,00	0,44	3,95
Biskupice	0,90	0,95	0,72	0,00	0,30	0,48	1,00	0,35	0,80	5,50
Bystrzyca	0,26	0,76	0,00	0,96	0,12	0,00	0,00	1,00	0,21	3,31
Czarnybród	0,54	0,76	0,01	1,00	0,28	0,04	0,00	1,00	0,00	3,63
Grodziec	1,00	0,70	0,63	0,28	0,28	1,00	0,80	0,69	1,00	6,38
Janów	0,64	0,57	0,76	0,18	0,35	0,29	0,60	1,00	0,56	4,95
Junno	0,25	0,88	0,57	0,23	0,22	0,57	0,00	1,00	0,51	4,23
Królików	0,64	0,66	0,86	0,20	0,20	0,57	0,15	0,52	0,59	4,39
Królików Czwarty	0,37	0,57	0,65	0,17	0,34	0,57	0,00	1,00	0,50	4,17
Lądek	0,83	0,66	0,64	0,18	0,15	0,43	0,00	0,51	0,12	3,52
Łagiewniki	0,46	0,58	0,53	0,31	0,19	0,13	0,28	0,54	0,46	3,48
Nowe Grądy	0,43	0,76	0,64	1,00	0,00	0,00	0,00	1,00	0,23	4,06
Stary Borowiec	0,57	0,86	0,00	0,86	0,23	0,13	0,00	1,00	0,70	4,35
Stara Ciświca	0,00	0,76	0,66	0,92	0,12	0,09	0,55	1,00	0,47	4,57
Stare Grądy	0,37	0,00	1,00	0,82	0,30	0,04	0,00	1,00	0,44	3,97
Wielotęka	0,16	0,41	0,67	0,29	1,00	0,30	0,21	0,00	0,67	3,71
Zaguźnica	0,05	0,75	0,56	0,17	0,10	0,00	0,00	1,00	0,67	3,30

Źródło: Opracowanie własne.

5.2. Strefa gospodarcza

Diagnoza zjawisk gospodarczych była drugim etapem prowadzącym do wyznaczenia obszaru zdegradowanego na terenie gminy Grodziec. Wyznaczono 2 wskaźniki, które poddano analizie w wymiarze terytorialnym w oparciu o dane ilościowe aktualne na rok 2016. Poniżej zaprezentowana tabela wskazuje zakres wartości wskaźników częściowych dla poszczególnych wartości oraz wyznaczony wskaźnik sumaryczny dla każdego sołectwa.

W diagnozie gospodarczej wyznaczone zostały następujące wskaźniki:

- Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców sołectwa,
- Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców sołectwa.

Tabela 14. Wskaźnik sumaryczny wyznaczony dla strefy gospodarczej.

Strefa gospodarcza			
Sołectwo	Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców	Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców sołectwa	Wskaźnik sumaryczny (WS)
Biała	0,30	0,89	1,19
Biała Kolonia	0,62	0,82	1,44
Biskupice	0,88	1,00	1,88
Bystrzyca	1,00	1,00	2,00
Czarnybród	0,48	0,76	1,24
Grodziec	0,01	0,77	0,78
Janów	1,00	1,00	2,00
Junno	0,44	0,78	1,22
Królików	0,45	0,91	1,36
Królików Czwarty	0,00	0,00	0,00
Lądek	0,29	1,00	1,29
Łagiewniki	0,48	0,92	1,40
Nowe Grądy	0,56	1,00	1,56
Stary Borowiec	0,37	1,00	1,37
Stara Ciświca	0,66	0,84	1,50
Stare Grądy	0,53	1,00	1,53
Wielołęka	0,50	0,94	1,44
Zaguźnica	0,76	0,89	1,65

Źródło: Opracowanie własne.

5.3. Strefa techniczna, przestrzenno – funkcjonalna i środowiskowa

Diagnoza zjawisk technicznych i przestrzenno – funkcjonalnych była trzecim etapem prowadzącym do wyznaczenia obszaru zdegradowanego na terenie gminy Grodziec. Wyznaczono 2 wskaźniki, które poddano analizie w wymiarze terytorialnym w oparciu o dane ilościowe aktualne na rok 2016. Poniżej zaprezentowana tabela wskazuje zakres wartości wskaźników częściowych dla poszczególnych wartości oraz wyznaczony wskaźnik sumaryczny dla każdego sołectwa.

W diagnozie technicznej, przestrzenno – funkcjonalnej wyznaczone zostały następujące wskaźniki:

- Liczba zabytków na 1 km² sołectwa,
- Udział budynków przed rokiem wybudowanych przed 89 rokiem stosunku do wszystkich budynków,
- Powierzchnia wyrobów azbestowych [kg] na 1 km² sołectwa.

Ze względu na brak miarodajnych danych nt. przekroczenia standardów jakości środowiska, w analizie nie uwzględniono danych dotyczących negatywnych zjawisk środowiskowych.

Tabela 15. Wskaźnik sumaryczny wyznaczony dla strefy technicznej, przestrzenno – funkcjonalnej i środowiskowej.

Aspekty funkcjonalno-przestrzenne i środowiskowe				
Sołectwo	Liczba zabytków na 1 km ² sołectwa	Udział budynków przed rokiem wybudowanych przed 89 rokiem w stosunku do wszystkich budynków	Powierzchnia wyrobów azbestowych [kg] na 1 km ² sołectwa	Wskaźnik sumaryczny (WS)
Biała	0,50	0,00	1,00	1,50
Biała Kolonia	0,00	0,06	0,26	0,32
Biskupice	0,37	0,13	0,45	0,95
Bystrzyca	0,00	0,21	0,28	0,49
Czarnybród	0,00	0,42	0,21	0,63
Grodziec	1,00	1,00	0,22	2,22
Janów	0,83	0,35	0,00	1,18
Junno	0,00	0,49	0,84	1,33
Królików	0,70	0,14	0,65	1,49
Królików Czwarty	0,00	0,21	0,77	0,98
Lądek	0,00	0,26	0,34	0,60
Łagiewniki	0,26	0,35	0,61	1,22
Nowe Grądy	0,68	0,55	0,16	1,39
Stary Borowiec	0,46	0,70	0,04	1,20

Stara Ciświca	0,00	0,20	0,29	0,49
Stare Grądy	0,00	0,78	0,06	0,84
Wielolęka	0,16	0,62	0,45	1,23
Zaguźnica	0,00	0,44	0,23	0,67

Źródło: Opracowanie własne.

5.4. Zasięg obszarów zdegradowanych

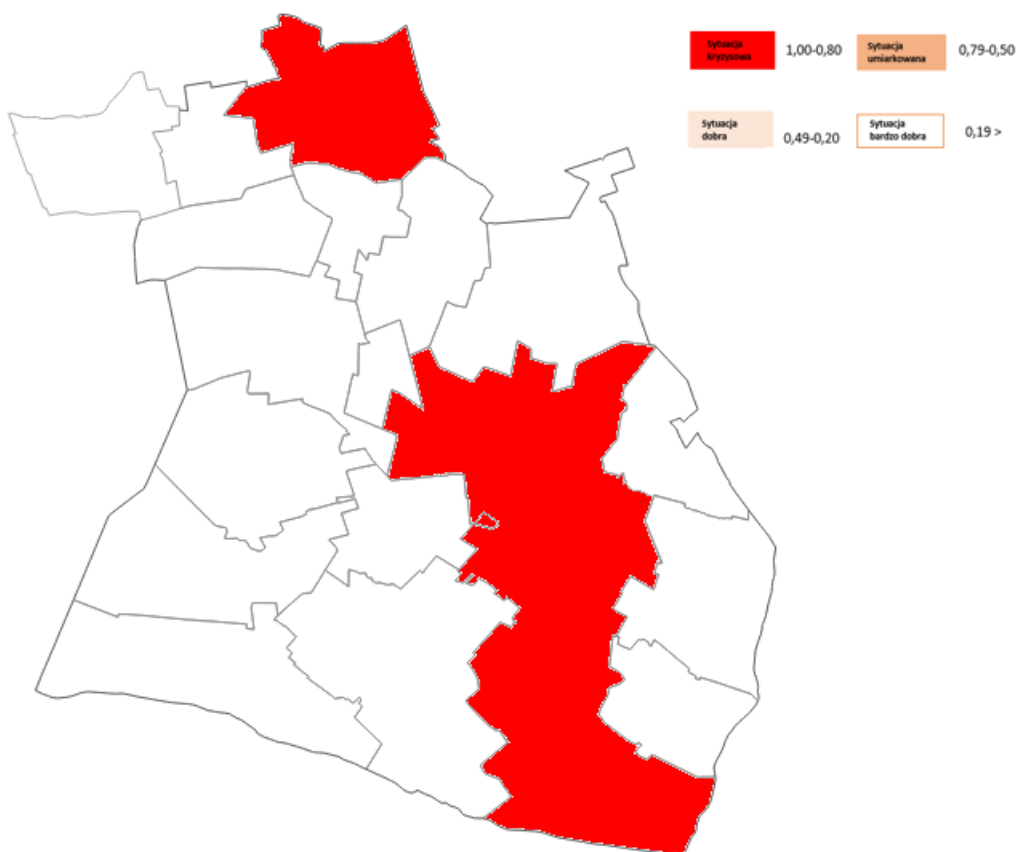
Kluczowym etapem przeprowadzonej analizy było wskazanie obszarów zdegradowanych, które po pierwsze wykazują największą liczbę negatywnych aspektów społecznych oraz dodatkowo w pozostałych analizowanych strefach wykazują także kumulację cech (dotyczącej strefy gospodarczej bądź strefy technicznej, przestrzenno – funkcjonalnej i środowiskowej).

Tabela 16. Wskaźniki degradacji dla sołectw na terenie gminy Grodziec.

Sołectwo	Wskaźnik sumaryczny dla strefy społecznej	Wskaźnik sumaryczny dla strefy gospodarczej	Wskaźnik sumaryczny dla strefy funkcjonalno - przestrzennej, technicznej i środowiskowej	Wskaźnik syntetyczny
Biała	4,10	1,19	1,50	6,79
Biała Kolonia	3,95	1,44	0,32	5,71
Biskupice	5,50	1,88	0,95	8,33
Bystrzyca	3,31	2,00	0,49	5,80
Czarnybród	3,63	1,24	0,63	5,50
Grodziec	6,38	0,78	2,22	9,38
Janów	4,95	2,00	1,18	8,13
Junno	4,23	1,22	1,33	6,78
Królików	4,39	1,36	1,49	7,24
Królików Czwarty	4,17	0,00	0,98	5,15
Lądek	3,52	1,29	0,60	5,41
Łagiewniki	3,48	1,40	1,22	6,10
Nowe Grądy	4,06	1,56	3,50	9,12
Stary Borowiec	4,35	1,37	1,20	6,92
Stara Ciświca	4,57	1,50	0,49	6,56
Stare Grądy	3,97	1,53	0,84	6,34
Wielołęka	3,71	1,44	1,23	6,38
Zaguźnica	3,30	1,65	0,67	5,60

Źródło: Opracowanie własne.

Przeprowadzona diagnoza pozwoliła na wskazanie obszaru zdegradowanego, który obejmuje teren Grodziec oraz Biskupice.

Rysunek 21. Obszary zdegradowane wyznaczone na podstawie uzyskanego wskaźnika degradacji.
Źródło: Opracowanie własne.

5.5. Uzasadnienie wyboru obszarów zdegradowanych

Poniżej przedstawiono uzasadnienie wyboru sołectw Grodziec oraz Biskupice jako obszary zdegradowane na terenie gminy Grodziec.

Grodziec

- Wysoka liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym przypadająca na liczbę mieszkańców w wieku poprodukcyjnym na terenie sołectwa (problem starzejącego się społeczeństwa).
- Największa liczba osób długotrwale bezrobotnych.
- Największa liczba przestępstw (brak poczucia bezpieczeństwa mieszkańców obszaru).

- Najniższa frekwencja wyborcza (brak udziału mieszkańców w życiu publicznym).
- Największa liczba zabytków (stan zabytków na terenie gminy jest zły).

Biskupice

- Wysoka liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym przypadająca na liczbę mieszkańców w wieku poprodukcyjnym na terenie sołectwa (problem starzejącego się społeczeństwa).
- Niski wskaźnik przyrostu naturalnego.
- Wysoka liczba odnotowanych przestępstw w porównaniu do pozostałych sołectw (brak poczucia bezpieczeństwa mieszkańców).
- Niska frekwencja wyborcza (brak udziału mieszkańców w życiu publicznym).
- Niski wskaźnik rozwoju przedsiębiorczości (liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców sołectwa, co może wiązać się z pogłębianiem patologii społecznych, szczególnie ubóstwa).

5.6. Obszary zdegradowane w badaniu społecznym

W dniach od 29 marca do 7 kwietnia br. przeprowadzone zostało badanie ankietowe w celu diagnozy obszarów zdegradowanych i obszaru rewitalizacji.

Ankieta została umieszczona na stronie www.grodziec.pl w zakładce "Rewitalizacja Gminy Grodziec". Głównym celem badania ankietowego było z jednej strony pozyskanie od mieszkańców opinii na temat występujących na terenie gminy obszarów zdegradowanych, które należałoby objąć działaniami rewitalizacyjnymi, z drugiej uzyskanie informacji o problemach, potrzebach i jakości życia w gminie.

W celu diagnozy przeprowadzone zostało badanie ankietowe - jedna z metod badań społecznych, w której do zbierania informacji od respondentów wykorzystuje się wystandaryzowany kwestionariusz.

Ankieta była anonimowa i zawierała 6 pytań zamkniętych oraz metryczkę charakteryzującą respondenta. W pytaniach nr 3, 5 oraz 6 umieszczono jednak pozycję „inne”, a więc o charakterze otwartym, z możliwością podania odpowiedzi, która nie znalazła się w zaproponowanym katalogu.

Metryczka

Respondenci według płci i wieku

<u>Płeć</u>	<u>Kobiety</u>	<u>Mężczyźni</u>
<u>Wiek</u>	<u>Liczba</u>	<u>Liczba</u>
Respondent niepełnoletni	0	0
Do 25 lat	1	1
26-55 lat	31	16
56 i więcej	0	1
Łącznie	32	18

Wśród respondentów zdecydowanie przeważały osoby w wieku 26-55 lat (niemal 94% ogółu). W ankiecie wzięła udział jedna osoba w wieku 56 i więcej lat oraz do 25 roku życia. Wśród ankietowanych nie była żadnej osoby niepełnoletniej.

Respondenci według miejsca zamieszkania

<u>Miejsce zamieszkania</u>	<u>Liczba</u>
Lipice	3
Biskupice	2
Grodziec	24
Lądek	5
Biskupice Kolonia	1
Królików	7
Biała	3
Junno	3
Janów	1
Mokre	1

Najliczniej reprezentowaną miejscowością był Grodziec i kolejno Królików, Łądek, Biskupice. Biała, Junno oraz Lipice na tym samym poziomie i tylko po jednym respondencie z miejscowości Biskupice Kolonia, Janów oraz Mokre.

Respondenci według zatrudnienia

<u>Zatrudnienie</u>	<u>Liczba</u>
Uczeń lub student	0
Rolnik	3
Przedsiębiorca	1
Pracownik(ca)	44
Bezrobotny(a)	1
Emeryt(ka)	1
Łącznie	50

Największą grupę Respondentów stanowiły osoby świadczące pracę najemną. Odsetek ich wyniósł 88% ankietowanych. Uczniowie i studenci nie wzięli udziału w ankiecie.

Respondenci według poziomu wykształcenia

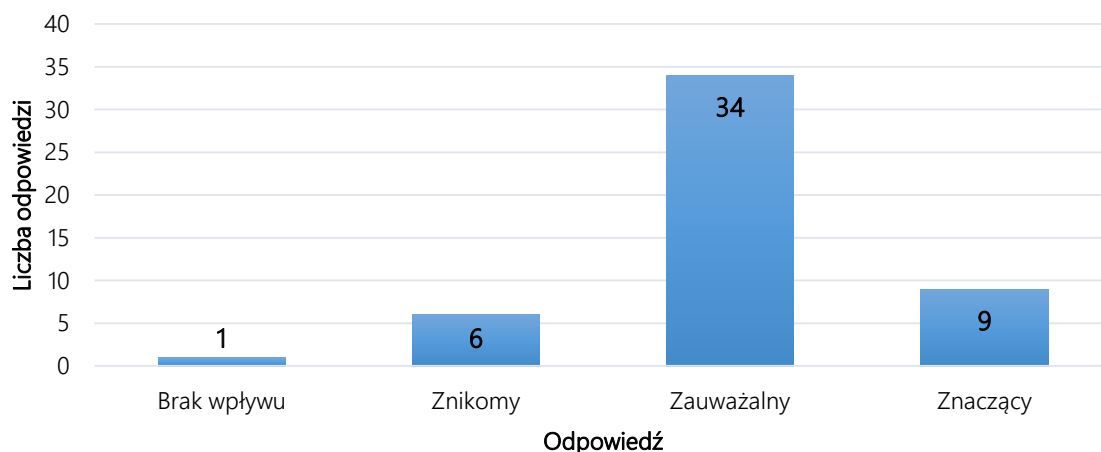
<u>Wykształcenie</u>	<u>Liczba</u>
Podstawowe	5
Średnie zawodowe	10
Średnie ogólne	3
Wyższe	32
Łącznie	50

Najaktywniejszą grupą ze względu na wykształcenie były osoby z wykształceniem wyższym - niemal 64% ogólnej liczby respondentów.

Analiza główna

W pierwszym pytaniu mieszkańcy zapytani byli o to jaki wpływ mają na sprawy lokalne i decyzje władz samorządu Gminy Grodziec. Ponad 60 % ankietowanych wskazało odpowiedź która brzmi „zauważalny”, co przedstawia poniższy wykres.

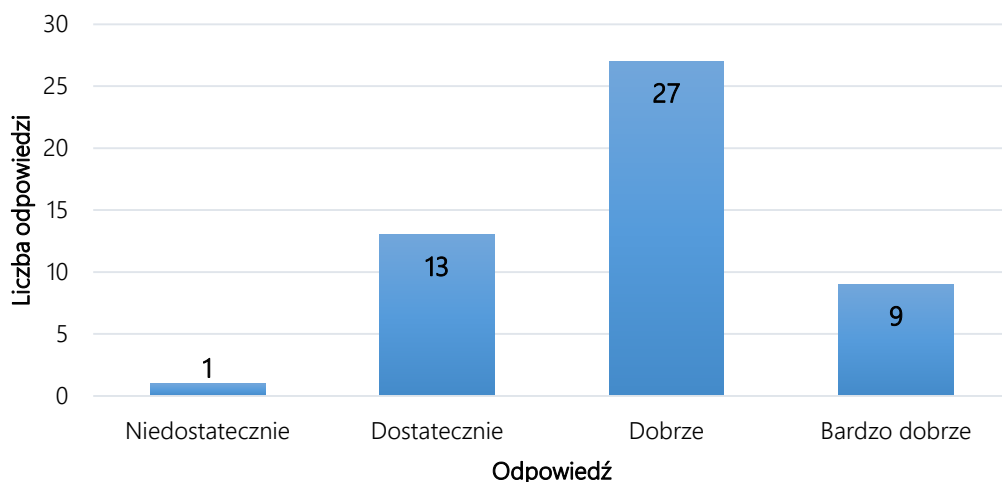
Pytanie 1

W kolejnym pytaniu zapytaliśmy o stopień zaangażowania działań władz Gminy Grodziec związane z rozwiązywaniem problemów społecznych mieszkańców.

Ponad 50% ankietowanych wskazało odpowiedź „dobrze”. Kolejną co do częstości odpowiedzi była odpowiedź „dostatecznie”.

Pytanie 2

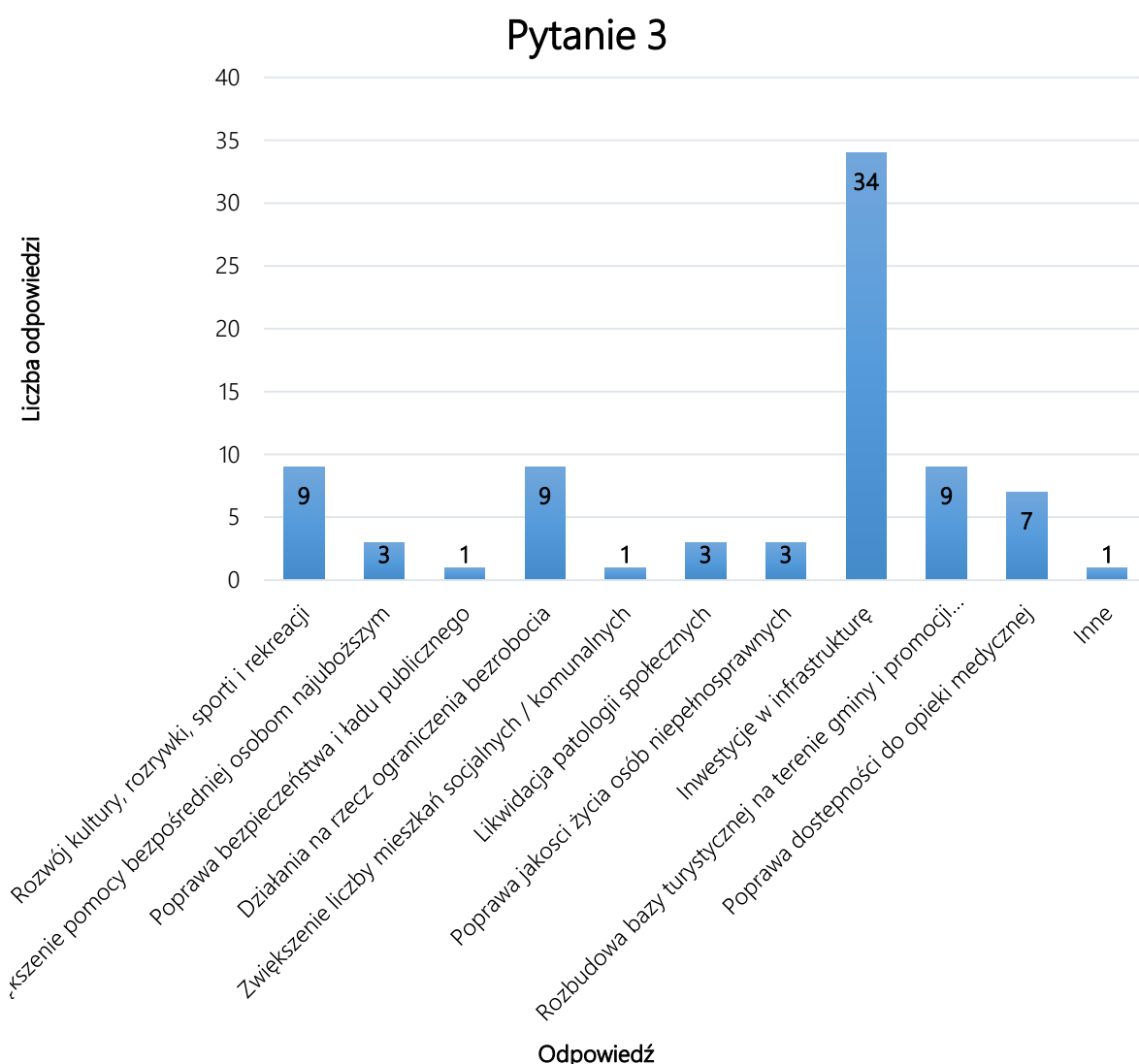

Pytanie trzecie brzmiało : „Na co, w Pani/Pana opinii, samorząd lokalny winien położyć największy nacisk w celu rozwiązania najważniejszych problemów społecznych, z którymi borykają się mieszkańcy Gminy? Wskaż nie więcej, niż dwie odpowiedzi”.

Wśród przeprowadzonych ankiet odrzucone zostały trzy z powodu błędnie udzielonych odpowiedzi. Największa liczba osób wybrała odpowiedź „inwestycje w infrastrukturę”. Wysoka liczba ankietowanych zwróciła także uwagę na problem budynków użyteczności

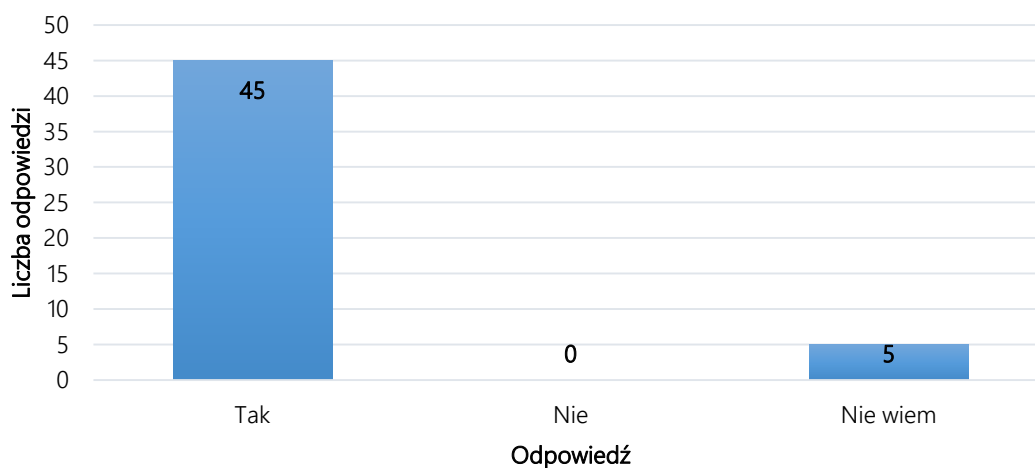
publicznej, które są w bardzo złym stanie i niezagospodarowanych przestrzeni publicznych m.in. parków).

Kolejne co do częstości były wybierane odpowiedzi : „rozwój kultury, rozrywki, sportu i rekreacji”, „działania na rzecz ograniczenia bezrobocia” i „rozbudowa bazy turystycznej na terenie gminy i promocji regionu”. Jeden z respondentów udzielił otwartej odpowiedzi : „Stworzenie Młodzieżowej Rady Gminy Grodziec, która zgłaszałyby propozycje związane z młodzieżą w naszej Gminie”.

W kolejnym pytaniu zapytaliśmy czy Gmina Grodziec powinna realizować inwestycje związane z rewitalizacją. Zdecydowana większość, bo aż 90% ankietowanych osób wskazało odpowiedź „tak”.

Pytanie 4

Piąte pytanie miało na celu wyodrębienie negatywnych aspektów społecznych dotyczących mieszkańców gminy. W świetle badań najbardziej uciążliwe dla mieszkańców zjawiska społeczne to bezrobocie i brak aktywności mieszkańców. Nikt nie wskazał przestępczości i bezdomności jako aspekt uciążliwy w naszej gminie.

Najważniejsze problemy społeczne gminy

<u>Odpowiedź</u>	<u>Liczba</u>
Bezrobocie	37
Przestępczość	0
Ubóstwo	6
Niski poziom wykształcenie	4
Brak aktywności mieszkańców	37
Bezdomność	0
Uzależnienia	14
Przemoc w rodzinie	1
Wykluczenie społeczne	1
Wandalizm	3
Inne	0

Na zakończenie ankiety Respondenci zostali poproszeni o wskazanie obszarów które jako priorytetowe winny być objęte procesem rewitalizacji. Wśród przeprowadzonych ankiet odrzucone zostały cztery z powodu błędnie udzielonych odpowiedzi. W odpowiedziach zostały podane sugerowane obszary, jednakże Respondenci mieli możliwość wskazać swoje sugestie. Nikt z ankietowanych nie zaproponował własnej koncepcji. Mieszkańcy jako teren priorytetowy wskazali teren parku w Biskupicach, kolejnym wskazanym obszarem jest siedziba Urzędu Gminy.

<i><u>Odpowiedź</u></i>	<i><u>Liczba</u></i>
Teren parku w Biskupicach	14
Teren po byłej spółdzielni kółek rolniczych	7
Obszar ulicy Targowej w Groźcu (biblioteka, targowica)	9
Obszar palcu Ks. Abp. B. Dąbrowskiego w tym OSP Grodziec	1
Plac za ośrodkiem zdrowia	2
Siedziba Urzędu Gminy	13
Inne	0

Podsumowanie wyników ankiety

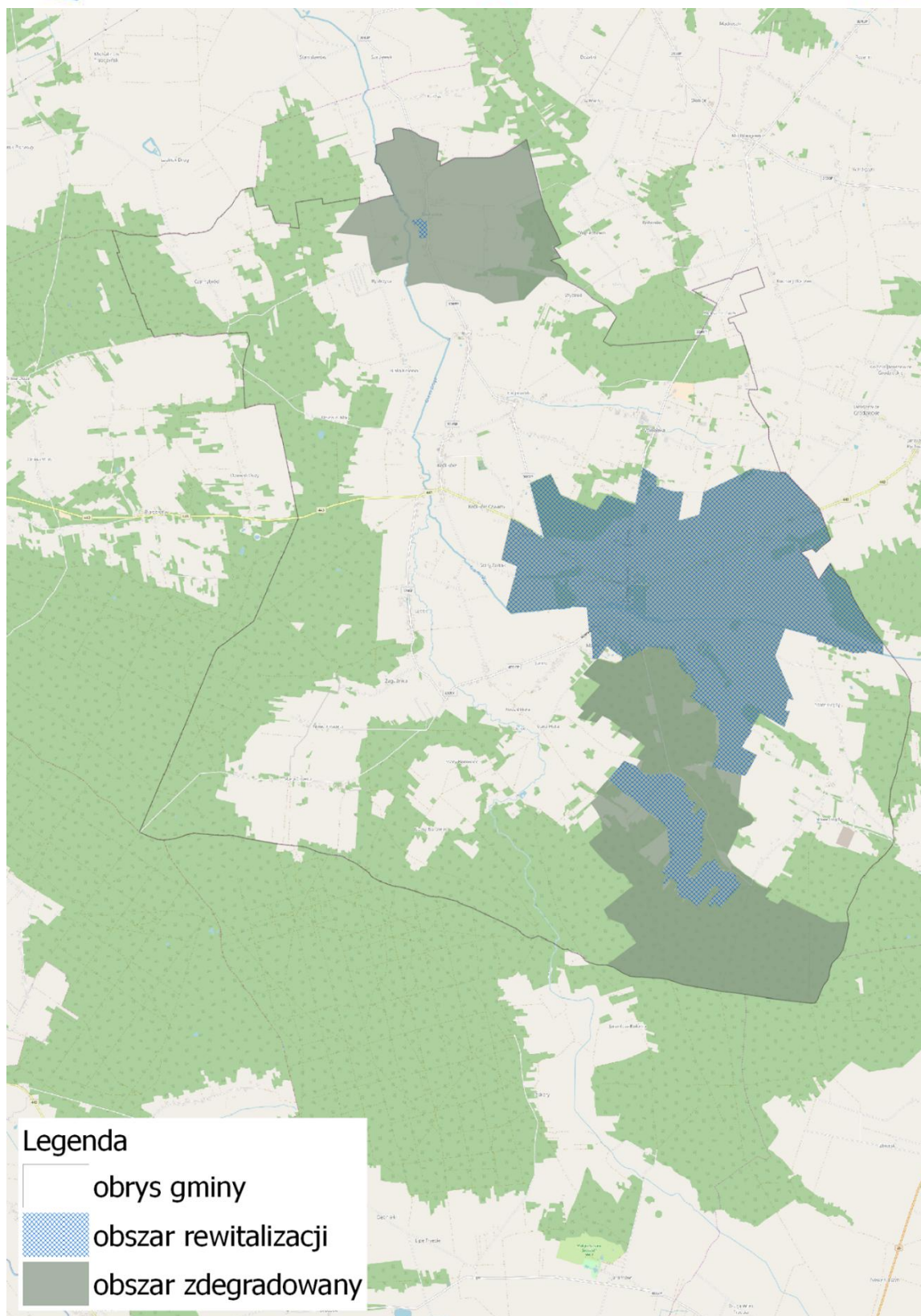
Analiza wyników przeprowadzonej ankiety wyraźnie określiła potrzeby i oczekiwania rewitalizacyjne z perspektywy lokalnej społeczności. Przeprowadzona ankieta dała możliwość skonfrontowania wiedzy o aspektach funkcjonowania gminy przez różne środowiska lokalne, co w konsekwencji przyczyni się do optymalnej delimitacji obszarów problemowych i tym samym będzie podstawą uzasadnienia podjętych działań.

5.7. Obszary rewitalizacji

Analiza wyników uzyskanych z przeprowadzonej diagnozy oraz ocena obecnej sytuacji w Gminie Grodziec doprowadziły do wyodrębnienia obszaru rewitalizacji na terenie gminy, który cechuje się największą kumulacją negatywnych zjawisk i problemów, jak również znacznym potencjałem rozwojowym. Obok kryterium wysokiego stopnia degradacji przy wyborze obszarów rewitalizacji istotnym czynnikiem była identyfikacja znacznych możliwości realizacji potencjalnych działań naprawczych, zarówno działań tak zwanych miękkich, jak i twardych, stwarzając realną możliwość kreowania pozytywnych zmian na obszarze zdegradowanym, a w konsekwencji pozytywnie wpływać na kondycję całej gminy Grodziec.

Na poniższej mapie przedstawiono wyznaczony obszar rewitalizacji, zaznaczony kolorem niebieskim na terenie gminy Grodziec.

Wyznaczony obszar rewitalizacji obejmuje 18,2 km² co stanowi 15,60 % powierzchni gminy i jest zamieszkanym przez 1 420 osób co stanowi 26,37 % mieszkańców gminy Grodziec.

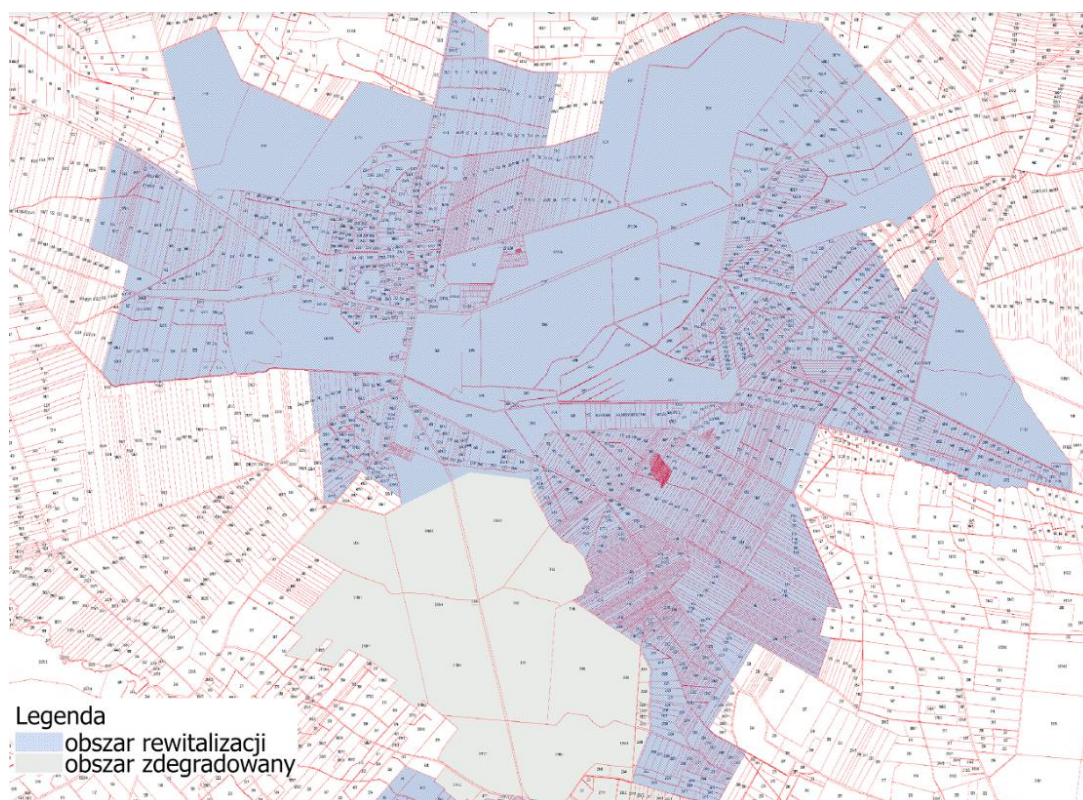
Rysunek 22. Obszar rewitalizacji na terenie gminy Grodziec.
Źródło: Opracowanie własne.

Wyznaczony obszar składa się z trzech obszarów przedstawionych poniżej.

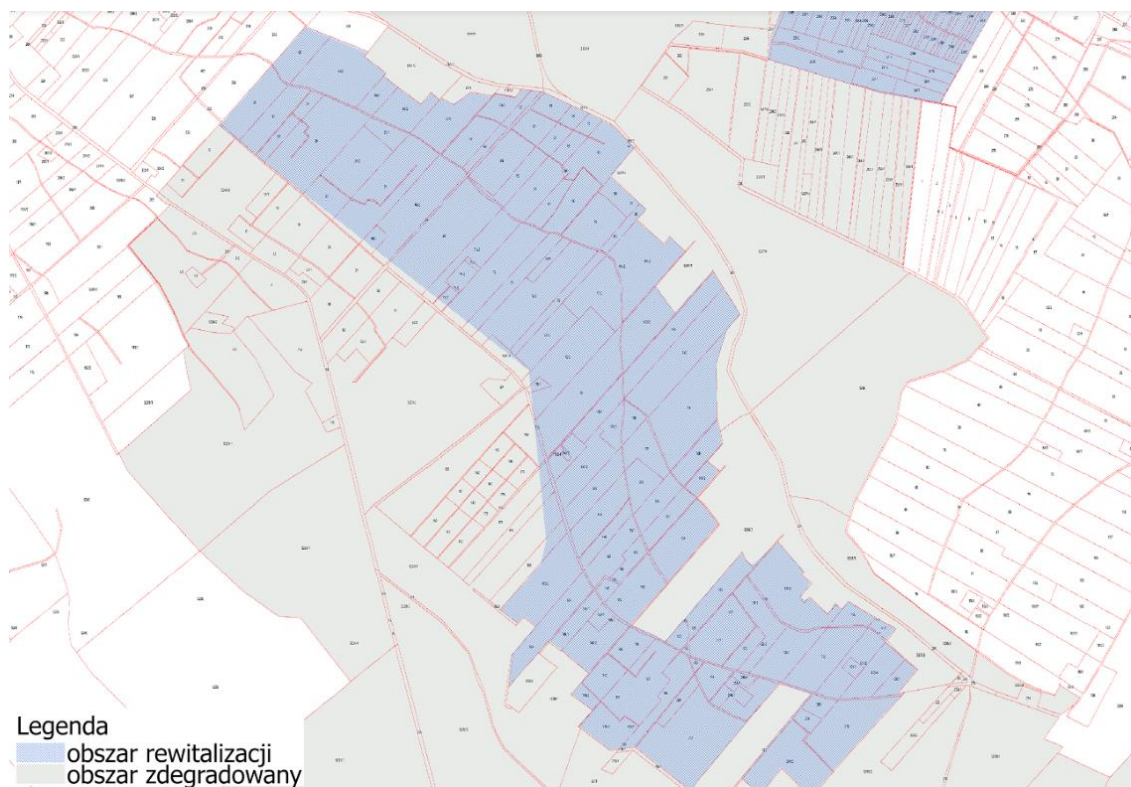
Podobszar I

Podobszar II

Podobszar III

6. Analiza SWOT

Analiza SWOT dla obszaru rewitalizacji na terenie gminy Grodziec została przedstawiona poniżej.

- Wysokie poczucie bezpieczeństwa mieszkańców
- Statystycznie niskie bezrobocie
- Zadowalający poziom nauczania w oświacie
- Czyste środowisko
- Walory architektury wiejskiej i osobliwości kulturowe

- mała liczba miejsc pracy
- brak mieszkań socjalnych, zastępczych, chronionych
- starzejące się społeczeństwo
- niedobór ścieżek rowerowych, chodników
- brak sieci kanalizacyjnej
- brak świetlic wiejskich, zły stan budynków użyteczności publicznej
- brak dostosowania obiektów do potrzeb niepełnosprawnych
- brak terenów rekreacyjnych
- brak terenów inwestycyjnych
- brak promocji gospodarczej gminy
- mała aktywność społeczna mieszkańców (m.in. niska frekwencja wyborcza)

- dostępność środków finansowych UE na rozwój, w tym na rewitalizację obszarów kryzysowych
- wdrażanie nowoczesnych strategii pomocowych i podniesienie poziomu świadomości społecznej,
- rozwój przedsiębiorczości
- zwiększenie integracji społecznej
- Poprawa standardu budynków użyteczności publicznej
- Promocja gminy

- długotrwałe uzależnienie rodzin od pomocy społecznej
- zanik aktywności społecznej
- brak rozwoju przedsiębiorczości
- niewystarczająca dostępność zewnętrznych środków pomocowych (UE, programy rządowe) na rewitalizację prowadząca do „mozaikowych efektów” rewitalizacji
- brak skutecznej współpracy z okolicznymi samorządami

7. Wizja obszaru i cele rewitalizacji

Określona wizja obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji stanowi wyraz aspiracji władz samorządowych, mieszkańców i pozostałych interesariuszy rewitalizacji, obrazujący docelowy stan obszaru po przeprowadzeniu procesu rewitalizacji.

Dzięki analizie wewnętrznych potencjałów, zewnętrznych uwarunkowań oraz wyzwań i potrzeb rozwojowych, które zidentyfikowane zostały na podstawie analizy sytuacji gminy i obszarów rewitalizacji oraz partycypacji społecznej możliwe było sformułowania wizji rewitalizacji gminy Grodziec.

Gmina Grodziec obszarem zapewniającym możliwości rozwoju społeczno-gospodarczego, sprzyjającym aktywizacji i integracji społeczeństwa, w pełni wykorzystującym walory zabytkowe i kulturowe, stwarzające mieszkańcom dogodne warunki życia poprzez pobudzenie przedsiębiorczości

Osiągnięcie przyjętej wizji obszaru może być możliwe dzięki realizacji celów rewitalizacji i przypisanych im kierunków działań. Ich zakres wynika bezpośrednio z przeprowadzonej diagnozy stanu obszarów kryzysowych gminy oraz z postulatów dotyczących oczekiwanych zmian podnoszonych przez mieszkańców w trakcie przeprowadzanych konsultacji społecznych.

1. Cele rewitalizacji – Strefa społeczna

1.1. Włączenie społeczne i zawodowe mieszkańców obszaru dotkniętych ubóstwem.

1.2. Poprawa opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi.

1.3. Zmniejszenie poziomu bezrobocia na terenie gminy.

1.4. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców gminy.

1.5. Zwiększenie dostępności dla mieszkańców do obiektów sportowych i kulturowych, umożliwiających aktywne spędzanie wolnego czasu.

1.6. Stworzenie miejsc umożliwiających integrację społeczną (przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu).

2. Cele rewitalizacji – Strefa gospodarcza

2.1. Stworzenie zachęt do podjęcia działalności gospodarczej.

2.2. Podniesienie jakości i poziomu życia mieszkańców poprzez wsparcie przedsiębiorczości na rewitalizowanym obszarze.

3. Cele rewitalizacji – Strefa przestrzenno-funkcjonalna i techniczna

3.1. Zagospodarowanie zdegradowanych budynków użyteczności publicznej i ich adaptacja pod nowe funkcje publiczne.

3.2. Odnowa dziedzictwa kulturalnego – zabytków.

3.3. Poprawa dostępności obszaru zdegradowanego oraz infrastruktury komunikacyjnej.

3.4. Poprawa estetyki i funkcjonalności obszarów zdegradowanych.

4. Cele rewitalizacji – Strefa środowiskowa

4.1. Przeciwdziałanie zanieczyszczeniu środowiska naturalnego.

8. Lista projektów rewitalizacyjnych

W trakcie otwartego naboru oraz propozycji własnych gminy określono zestaw projektów rewitalizacyjnych, które warunkują prawidłowe wdrożenie zaplanowanych w ramach programu rewitalizacji celów rewitalizacji. W dłuższej perspektywie ich realizacja, poprzez stopniowe wyprowadzanie obszaru zdegradowanego z sytuacji kryzysowej, ma pomóc w osiągnięciu zamierzonej wizji rewitalizacji, pożądanego obrazu obszaru rewitalizacji gminy Grodziec.

8.1. Projekty główne

W celu osiągnięcia przedstawionej powyżej wizji, a także celów rewitalizacji obszarów gminy w oparciu o identyfikację potrzeb społecznych, gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych i środowiskowych, a także możliwości inwestycyjnych, przedstawiono listę projektów głównych przewidzianych do realizacji w perspektywie czasowej 2017-2023.

Projekt nr 1 (główny)	
Nazwa Projektu	Odnowa dworu w Biskupicach
Obszar wsparcia	Społeczny, przestrzenno – funkcjonalny, środowiskowy
Nazwa wnioskodawcy i podmiotu realizującego	Gmina Grodziec
Opis Projektu	W ramach projektu planuje się odnowę budynku dworu. Projekt zakłada renowację alejek i wprowadzenie małej architektury tj. ławeczki, kosze na śmieci, oświetlenie a także zasadzona zostanie nowa zieleni. Zakres prac obejmuje m. In.: • Odnowa pomieszczeń • Odnowa dachu • Wymiana okien, • Odtworzenie wejścia głównego budynku zgodnie ze stanem przed 1957 rokiem, • Odnowa schodów wejściowych przy drugim wejściu do budynku, • Odtworzenie drzwi tarasowych od strony południowej budynku (odtworzenie drzwi tarasowych od strony południowej budynku umożliwiłoby łatwiejszą budowę podjazdu dla osób niepełnosprawnych)

	• Odnowa elewacji • Budowa podjazdu przeznaczanego dla osób niepełnosprawnych • Wykonanie elementów małej architektury tj. ławeczki, kosze na śmieci • Zakup i montaż lamp oświetleniowych • Zasadzenie nowej zieleni • Renowacja alejek • Uporządkowanie zarośli
Lokalizacja projektu	Sołectwo Biskupice Działki o nr ewid. 376/5, 377, 940/4
Planowany koszt	1 100 000,00 PLN
Termin realizacji	2017-2023
Powiązanie projektu z celami rewitalizacji	1.2. Poprawa opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi. 1.5. Zwiększenie dostępności dla mieszkańców do obiektów sportowych i kulturowych, umożliwiających aktywne spędzanie wolnego czasu. 3.1. Zagospodarowanie zdegradowanych budynków użyteczności publicznej i ich adaptacja pod nowe funkcje publiczne. 3.2. Odnowa dziedzictwa kulturalnego – zabytków.
Prognozowane rezultaty	Od wielu lat w budynku mieści się Szkoła Podstawowa. Budowa podjazdu dla niepełnosprawnych oraz remont tego budynku niewątpliwie wpłynie korzystnie na poczucie bezpieczeństwa dzieci uczęszczających do tej szkoły. Teren przylegający do dworu jest ogólnie dostępny dla mieszkańców Sołectwa jak i całej gminy dlatego jego uporządkowanie i wprowadzenie małej architektury niewątpliwie przyczyni się do wzrostu liczby osób odwiedzających to miejsce które jest cenne kulturowo. Rezultaty: - Ochrona zabytku przed niszczeniem - Likwidacja barier architektonicznych - Poprawa estetyki budynku oraz terenu przyległego - Poprawa jakości środowiska przyrodniczego - Zmniejszenie kosztów eksploatacji budynku • Liczba odnowionych i zaadaptowanych budynków użyteczności publicznej [1 szt.]
Źródło finansowania	Fundusze UE w ramach WRPO 2014-2020 i inne fundusze UE, Budżet Gminy Grodziec, inne krajowe i zagraniczne środki zewnętrzne
Wskaźniki monitorowania realizacji projektu	Liczba osób korzystających z odnowionego budynku i terenów przyległych [liczba osób]

Dokumentacja fotograficzna

Projekt nr 2 (główny)	
Nazwa Projektu	Zajęcia pozalekcyjne dla uczniów
Obszar wsparcia	Społeczny
Nazwa wnioskodawcy i podmiotu realizującego	Gmina Grodziec
Opis Projektu	Projekt zakłada realizację zajęć pozalekcyjnych. Za przygotowania planu zajęć pozalekcyjnych odpowiedzialny będzie dyrektor danej placówki. Plan ten powinien zapewniać realizację założonych celów i obejmować wszystkie zajęcia pozalekcyjne odbywające się na terenie szkoły. Wśród planowanych form aktywności pozalekcyjnej powinny znaleźć się

	zajęcia, które uzupełnią wiedzę uczniów mających problem z jej przyswojeniem w trakcie zajęć szkolnych oraz poszerzą wiedzę uczniów bardzo dobrze się uczących. Będą to zajęcia m.in.: • Wyrównawcze - pomagające nadrobić uczniom materiał szkolny i dostosować się do lepiej uczących się rówieśników; • Językowe, z naciskiem na język angielski; • Przedmiotów matematyczno- przyrodniczych. Zajęcia pozalekcyjne realizowane będą na terenie szkoły podstawowej na terenie dawnego dworku w Biskupicach
Lokalizacja projektu	Cały obszar rewitalizacji
Planowany koszt	100 000,00 PLN
Termin realizacji	2017-2023
Powiązanie projektu z celami rewitalizacji	1.1.Włączenie społeczne i zawodowe mieszkańców obszaru dotkniętych ubóstwem. 1.6.Stworzenie miejsc umożliwiających integrację społeczną (przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu).
Prognozowane rezultaty	Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe po opuszczeniu programu – 30
Źródło finansowania	Fundusze UE w ramach WRPO 2014-2020 i inne fundusze UE, Budżet Gminy Grodziec, inne krajowe i zagraniczne środki zewnętrzne
Wskaźniki monitorowania realizacji projektu	Liczba zorganizowanych zajęć pozalekcyjnych [liczba godzin] Liczba uczniów korzystających z zajęć na podstawie list obecności [liczba uczniów]

Projekt nr 3 (główny)	
Nazwa Projektu	Odnova budynku biblioteki (teren po byłej agronomówce)
Obszar wsparcia	Społeczny, przestrzenno – techniczny
Nazwa wnioskodawcy i podmiotu realizującego	Gmina Grodziec
Opis Projektu	W ramach projektu planuje się odnowę budynku biblioteki i uporządkowanie terenu wokół niej. Przeprowadzenie planowanych działań spowoduje uatrakcyjnienie przyległego terenu. Poprzez realizację tego projektu wzrośnie potencjał intelektualny mieszkańców gminy.

	Zakres prac obejmuje m. in.: • Wymiana stolarki • Wykonanie termomodernizacji • Rozbudowa budynku • Budowa podjazdu przeznaczonego dla osób niepełnosprawnych • Zakup i montaż wyposażenia • Wymiana grzejników • Zakup i montaż rolet wewnętrznych • Remont elewacji • Uporządkowanie zarośli • Nasadzenie nowej zieleni • Wprowadzenie elementów małej architektury
Lokalizacja projektu	Sołectwo Grodziec Działka o nr ewid. 336/1, 336/6
Planowany koszt	500 000,00 PLN
Termin realizacji	2017-2023
Powiązanie projektu z celami rewitalizacji	1.2. Poprawa opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi. 1.5. Zwiększenie dostępności dla mieszkańców do obiektów sportowych i kulturowych, umożliwiających aktywne spędzanie wolnego czasu. 1.6. Stworzenie miejsc umożliwiających integrację społeczną (przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu). 3.1. Zagospodarowanie zdegradowanych budynków użyteczności publicznej i ich adaptacja pod nowe funkcje publiczne. 4.1. Przeciwdziałanie zanieczyszczeniu środowiska naturalnego.
Prognozowane rezultaty	Z powodów lokalowych Biblioteka korzysta z pomieszczeń w innych placówkach (fotografia z kursu komputerowego). W Bibliotece publicznej odbywają się cykliczne spotkania organizowane dla Seniorów, dla dzieci z pobliskich szkół. Spotkania autorskie, Dzień Babci i Dziadka, różnego rodzaju warsztaty, spotkania andrzejkowe. Rewitalizacja tego budynku wpłynie również korzystnie dla lokatorów mieszkań komunalnych znajdujących się w tym budynku. Prognozowane rezultaty: - Poprawa estetyki budynku - Wzrost potencjału intelektualnego mieszkańców gminy - Zaspokojenie potrzeb kulturalno-społecznych - Ograniczenie zużycia ciepła - Aktywizacja i integracja osób starszych - Likwidacja barier architektonicznych • Liczba odnowionych i zaadaptowanych budynków użyteczności publicznej [1 szt.]
Źródła finansowania	Fundusze UE w ramach WRPO 2014-2020 i inne fundusze UE, Budżet Gminy Grodziec, inne krajowe i zagraniczne środki zewnętrzne

Wskaźniki monitorowania realizacji projektu	Liczba osób korzystających z zagospodarowanej przestrzeni [liczba osób/rok] Liczba osób korzystających z biblioteki [liczba osób/rok]
Dokumentacja fotograficzna	

Projekt nr 4 (główny)	
Nazwa Projektu	Organizacja zajęć dla seniorów na terenie biblioteki publicznej
Obszar wsparcia	Społeczny, gospodarczy
Nazwa wnioskodawcy i podmiotu realizującego	Gmina Grodziec
Opis Projektu	W ramach projektu planuje się realizację następujących działań: Kursy komputerowe,

	Działania szkoleniowo-warsztatowe m.in. warsztaty manualne i artystyczne.
Lokalizacja projektu	Sołectwo Grodziec Działka o nr ewid. 336/1, 336/6
Planowany koszt	50 000,00 PLN
Termin realizacji	2017-2023
Powiązanie projektu z celami rewitalizacji	1.2. Poprawa opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi.
Prognozowane rezultaty	Liczba osób starszych, które nabyły kompetencje kluczowe po opuszczeniu programu – 30
Źródła finansowania	Fundusze UE w ramach WRPO 2014-2020 i inne fundusze UE, Budżet Gminy Grodziec, inne krajowe i zagraniczne środki zewnętrzne
Wskaźniki monitorowania realizacji projektu	Liczba osób uczestniczących w kursach na podstawie list obecności

Projekt nr 5 (główny)	
Nazwa Projektu	Odnowa budynku OSP Grodziec
Obszar wsparcia	Społeczny, przestrzenno – funkcjonalny, techniczny
Nazwa wnioskodawcy i podmiotu realizującego	Gmina Grodziec
Opis Projektu	Etap I – odnowa obiektu W ramach projektu planuje się remont budynku OSP Grodziec, w tym adaptacja Sali na cele społeczno-kulturalne. Realizacja tego projektu jest bardzo ważna dla gminy, gdyż na jej obszarze brak jest budynków i sal służących do integracji mieszkańców i organizacji wydarzeń społeczno – kulturalnych. Zakres prac obejmuje: - Odnowa elewacji - Wymiana stolarki - Gipsowanie i malowanie ścian - Wymiana podłóg - Wymiana stropu - Zakup wyposażenia

Lokalizacja projektu	Sołectwo Grodziec dz. nr 213/1
Planowany koszt	300 000,00 PLN
Termin realizacji	2017-2023
Powiązanie projektu z celami rewitalizacji	1.2. Poprawa opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi. 1.5. Zwiększenie dostępności dla mieszkańców do obiektów sportowych i kulturowych, umożliwiających aktywne spędzanie wolnego czasu. 1.6. Stworzenie miejsc umożliwiających integrację społeczną (przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu). 3.1. Zagospodarowanie zdegradowanych budynków użyteczności publicznej i ich adaptacja pod nowe funkcje publiczne. 4.1. Przeciwdziałanie zanieczyszczeniu środowiska naturalnego.
Prognozowane rezultaty	Na terenie obszaru rewitalizacji brak jest instytucji o funkcji kulturalnej. W dostosowanym obiekcie mogłyby być prowadzone działania przyczyniające się do integracji społecznej mieszkańców, którym grozi wykluczenie społeczne oraz liczne warsztaty, które pobudziłyby przedsiębiorczość na obszarze rewitalizacji. Liczba odnowionych i zaadaptowanych budynków użyteczności publicznej [1 szt.]
Źródła finansowania	Fundusze UE w ramach WRPO 2014-2020 i inne fundusze UE, Budżet Gminy Grodziec, inne krajowe i zagraniczne środki zewnętrzne
Wskaźniki monitorowania realizacji projektu	Liczba mieszkańców korzystających z obiektu [liczba osób]
Dokumentacja graficzna	

Projekt nr 6 (główny)

Nazwa Projektu	Działania społeczne na terenie obiektu OSP Grodziec
Obszar wsparcia	Społeczny
Nazwa wnioskodawcy i podmiotu realizującego	Gmina Grodziec
Opis Projektu	Wsparciem zostaną objęte osoby zagrożone wykluczeniem społecznym. Działania będą realizowane na terenie OSP Grodziec Zaplanowano m.in. działania: - Indywidualne i grupowe poradnictwo specjalistyczne (psychologiczne, prawne, doradztwo zawodowe); - Warsztaty prowadzenia gospodarstwa domowego (gospodarowania budżetem, zdrowego odżywiania się, rolę aktywnego spędzania czasu) ; - Trening kompetencji interpersonalnych;

	- Sfinansowanie zatrudnienia konsultanta ds. Osób Niepełnosprawnych: - Udział w imprezach kulturalnych organizowanych przez Samorządowy Ośrodek Kultury – bezkosztowo - Kurs komputerowy dla uczestników w zakresie podstawowym (ze szczególnym uwzględnieniem umiejętności poszukiwania pracy, przygotowywania aplikacji dla pracodawców).
Lokalizacja projektu	Sołectwo Grodziec dz. nr 213/1
Planowany koszt	100 000,00 PLN
Termin realizacji	2017-2023
Powiązanie projektu z celami rewitalizacji	1.1.Włączenie społeczne i zawodowe mieszkańców obszaru dotkniętych ubóstwem. 1.6.Stworzenie miejsc umożliwiających integrację społeczną (przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu).
Prognozowane rezultaty	Liczba osób, które nabyły kompetencje kluczowe po opuszczeniu programu – 20 Zmniejszenie liczby osób zagrożonych wykluczeniem społecznym – 10
Źródła finansowania	Fundusze UE w ramach WRPO 2014-2020 i inne fundusze UE, Budżet Gminy Grodziec, inne krajowe i zagraniczne środki zewnętrzne
Wskaźniki monitorowania realizacji projektu	Liczba wydarzeń kulturalnych na terenie placówki. Liczba mieszkańców korzystających z obiektu.

Projekt nr 7 (główny)	
Nazwa Projektu	Odnowa Budynku Urzędu Gminy
Obszar wsparcia	Społeczny, przestrzenno – funkcjonalny, techniczny, środowiskowy
Nazwa wnioskodawcy i podmiotu realizującego	Gmina Grodziec
Opis Projektu	W ramach projektu planuje się odnowę budynku użyteczności publicznej wraz z przyległym terenem na cele społeczne. Budynek Urzędu, który pełni funkcję reprezentacyjną jest w bardzo złym stanie. Ponadto na terenie obiektu znajduje się Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, a istniejący obiekt nie jest dostosowany do potrzeb osób

	niepełnosprawnych, którzy stanowią najliczniejszą grupę osób korzystających ze świadczeń ośrodka. Zakres prac obejmuje m.in.: • Wymiana stolarki • Odnowa elewacji wraz z ociepleniem • Odnowa dachu • Odnowa wewnątrz budynku – wymiana podłóg, malowanie.
Lokalizacja projektu	Sołectwo Grodziec dz. nr 327/4
Planowany koszt	1 500 000,00 PLN
Termin realizacji	2017-2023
Powiązanie projektu z celami rewitalizacji	1.2.Poprawa opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi. 1.6.Stworzenie miejsc umożliwiających integrację społeczną (przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu). 3.1.Zagospodarowanie zdegradowanych budynków użyteczności publicznej i ich adaptacja pod nowe funkcje publiczne. 4.1.Przeciwdziałanie zanieczyszczeniu środowiska naturalnego.
Wskaźniki monitorowania realizacji projektu	Liczba osób korzystających z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.
Prognozowane rezultaty	Liczba odnowionych i zaadaptowanych budynków użyteczności publicznej [1 szt.]
Źródła finansowania	Fundusze UE w ramach WRPO 2014-2020 i inne fundusze UE, Budżet Gminy Grodziec, inne krajowe i zagraniczne środki zewnętrzne
Dokumentacja fotograficzna	

Projekt nr 8 (główny)

Nazwa Projektu

Utworzenie Centrum Usług Społecznych

Obszar wsparcia

Społeczny

Nazwa wnioskodawcy
i podmiotu realizującego

Gmina Grodziec

Opis Projektu

Centrum usług społecznych zostanie utworzony na terenie odnowionego budynku Urzędu Gminy.
 W ramach zadania uruchomione zostanie Centrum Wsparcia Osób Starszych i Zależnych, w którym odbywać się będą działania mające na celu przeciwdziałanie marginalizacji ww. osób, zapewnienie im wsparcia i pomocy w życiu codziennym, zwiększeniu ich sprawności psychicznej, umysłowej, fizycznej oraz zagospodarowaniu czasu wolnego.
 W ramach działania centrum organizowane będą cykliczne spotkania z psychologiem, dietetykiem, prawnikami oraz mediatorem rodziny.
 Centrum będzie działać 40 godzin w miesiącu w określonych godzinach.

Lokalizacja projektu

Sołectwo Grodziec
dz. nr 327/4

Planowany koszt

200 000,00 PLN

Termin realizacji

2017-2023

Powiązanie projektu z celami rewitalizacji	1.2.Poprawa opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi. 1.6.Stworzenie miejsc umożliwiających integrację społeczną (przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu).
Wskaźniki monitorowania realizacji projektu	Liczba osób korzystających z Centrum Usług Społecznych.
Prognozowane rezultaty	Liczba osób, które nabyły kompetencje kluczowe po opuszczeniu programu – 20 Zmniejszenie liczby osób zagrożonych wykluczeniem społecznym – 10
Źródła finansowania	Fundusze UE w ramach WRPO 2014-2020 i inne fundusze UE, Budżet Gminy Grodziec, inne krajowe i zagraniczne środki zewnętrzne

Projekt nr 9 (główny)	
Nazwa Projektu	Odnowa obiektu po byłej Spółdzielni Kółek Rolniczych
Obszar wsparcia	Społeczny, przestrzenno – funkcjonalny, techniczny
Nazwa wnioskodawcy i podmiotu realizującego	Gmina Grodziec
Opis Projektu	Zakres prac obejmuje m.in.: • Przebudowa i rozbudowa budynku • Odnowę dachu • Odnowę elewacji wraz z ociepleniem • Budowa podjazdu przeznaczonego dla osób niepełnosprawnych • Modernizacja wewnątrz budynku • Wyburzenie budynków gospodarczych nie nadających się do dalszego wykorzystania • Utwardzenie części powierzchni działki z przeznaczeniem na parking Po zakończeniu prac przeniesienie Urzędu Gminy oraz Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej (obecnie punkty mieszczą się w budynku niedostosowanym do osób niepełnosprawnych). W jednej z sal przewiduje się urządzenie miejsca spotkań na różnego rodzaju spotkania dla mieszkańców Gminy.
Lokalizacja projektu	Sołectwo Grodziec dz. nr 417
Planowany koszt	3 000 000,00 PLN

Termin realizacji	2017-2023
Powiązanie projektu z celami rewitalizacji	1.2. Poprawa opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi. 1.5. Zwiększenie dostępności dla mieszkańców do obiektów sportowych i kulturowych, umożliwiających aktywne spędzanie wolnego czasu. 1.6. Stworzenie miejsc umożliwiających integrację społeczną (przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu). 3.1. Zagospodarowanie zdegradowanych budynków użyteczności publicznej i ich adaptacja pod nowe funkcje publiczne. 4.1. Przeciwdziałanie zanieczyszczeniu środowiska naturalnego.
Wskaźniki monitorowania realizacji projektu	Liczba osób korzystających z obiektu [liczba osób]
Prognozowane rezultaty	Liczba odnowionych i zaadaptowanych budynków użyteczności publicznej [1 szt.]
Źródła finansowania	Fundusze UE w ramach WRPO 2014-2020 i inne fundusze UE, Budżet Gminy Grodziec, inne krajowe i zagraniczne środki zewnętrzne
Dokumentacja fotograficzna	

Projekt nr 10 (projekt główny)

Nazwa Projektu

Ty także możesz zostać przedsiębiorcą – cykl szkoleń

Obszar wsparcia	Społeczny, gospodarczy
Nazwa wnioskodawcy i podmiotu realizującego	Gmina Grodziec
Opis Projektu	Celem projektu jest rozwój przedsiębiorczości wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji. Uczestnicy projektu wezmą udział w szkoleniach, konsultacjach z profesjonalistami, w czasie których poznają warunki prowadzenia własnej działalności gospodarczej. Będą zdobywali umiejętności postaw otwartych wobec wyzwań rynku pracy, zdobędą umiejętności pozwalające na założenie i utrzymanie działalności gospodarczej, w tym również w formule spółdzielni socjalnej. Cykl szkoleń będzie obejmował wybrane aspekty prawne, fiskalne i organizacyjne prowadzenia działalności gospodarczej. W ramach projektu odbędą się także szkolenia dla rolników prowadzących gospodarstwa agroturystyczne. Zajęcia będą organizowane na terenie obiektu po byłej Spółdzielni Kółek Rolniczych.
Lokalizacja projektu	Cały obszar rewitalizacji
Planowany koszt	50 000,00 PLN
Termin realizacji	2017-2023
Powiązanie projektu z celami rewitalizacji	1.1. Włączenie społeczne i zawodowe mieszkańców obszaru dotkniętych ubóstwem. 1.3. Zmniejszenie poziomu bezrobocia na terenie gminy. 2.1. Stworzenie zachęt do podjęcia działalności gospodarczej.
Wskaźniki monitorowania realizacji projektu	Liczba osób korzystających z cyklu szkoleń na podstawie list obecności
Prognozowane rezultaty	Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych – 10 Liczba osób, które nabyły kompetencje kluczowe po opuszczeniu programu – 30
Źródła finansowania	Fundusze UE w ramach WRPO 2014-2020 i inne fundusze UE, Budżet Gminy Grodziec, inne krajowe i zagraniczne środki zewnętrzne

8.2. Projekty uzupełniające

Projekty uzupełniające dopełniają prowadzoną politykę rewitalizacji. Niwelując problemy o charakterze społecznym, gospodarczym, przestrzenno-funkcjonalnym i środowiskowym stanowią ważny czynnik prowadzonej odnowy gminy Grodziec.

Projekt nr 1 (uzupełniający)	
Nazwa Projektu	Utworzenie „Parku kieszonkowego”
Obszar wsparcia	Społeczny, przestrzenno – funkcjonalny
Nazwa wnioskodawcy i podmiotu realizującego	Gmina Grodziec
Opis Projektu	W ramach projektu planuje się zagospodarowanie terenu poprzez stworzenie tzw. „parku kieszonkowego”. Park kieszonkowy – publicznie dostępny, niewielkich rozmiarów park. Parki kieszonkowe są często tworzone na niewielkim fragmencie gruntu o nieregularnym kształcie. Na terenie obszaru rewitalizacji odczuwalny jest brak miejsc, gdzie mieszkańcy mogą sprzedać wolny i znajduje się wiele miejsc niewykorzystanych (jak w przypadku działki nr 254, która jest nieużytkiem). Zakres prac obejmuje m.in.: • Stworzenie parku kieszonkowego • Montaż urządzeń służących do rekreacji i relaksu • Elementy małej architektury • Budowa pergoli • Nasadzenie krzewów i bylin • Nasadzenie zieleni niskiej • Uporządkowanie zarośli • Utwardzenie częściowo powierzchni
Lokalizacja projektu	Sołectwo Grodziec dz. nr 254 (nieużytek)
Planowany koszt	300 000,00 PLN

Termin realizacji	2017-2023
Powiązanie projektu z celami rewitalizacji	1.5. Zwiększenie dostępności dla mieszkańców do obiektów sportowych i kulturowych, umożliwiających aktywne spędzanie wolnego czasu. 1.6. Stworzenie miejsc umożliwiających integrację społeczną (przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu). 3.4. Poprawa estetyki i funkcjonalności obszarów zdegradowanych.
Prognozowane rezultaty	Stworzenie tego parku w okolicach istniejącego placu zabaw będzie służyć integracji społecznej dzieci jak również ich rodziców/opiekunów Urząd Gminy Grodziec organizuje od paru lat Gminny Dzień Dziecka – stworzenie tego miejsca byłoby idealnym punktem dla tego typu imprez. Prognozowane rezultaty: - Umocnienie więzi rodzinnych - Podniesienie jakości przestrzeni oraz wartości okolicy - Poprawa jakości terenów zielonych - Promocja spędzania czasu na świeżym powietrzu - Udostępnienie miejsca rekreacji
Wskaźniki monitorowania realizacji projektu	Liczba osób korzystających z nowo utworzonego „parku kieszonkowego”
Dokumentacja fotograficzna	

Projekt nr 2 (uzupełniający)	
Nazwa Projektu	Przebudowa ulicy Targowej
Obszar wsparcia	Społeczny, przestrzenno – funkcjonalny
Nazwa wnioskodawcy i podmiotu realizującego	Gmina Grodziec

Opis Projektu	Działanie zakłada przebudowę ulicy Targowej, która jest ważnym szlakiem komunikacyjnym mieszkańców gminy i jest drogą dojazdową do Targu organizowanego na terenie gminy. Jej stan jest bardzo zły i potrzeba jej modernizacji wielokrotnie była zgłaszana przez mieszkańców. Modernizacja drogi wpłynie korzystnie na strefę gospodarczą gminy i tym samym strefę społeczną gminy Grodziec. Zakres prac obejmuje m.in.: • Utwardzenie terenu • Budowa chodników • Zakup i montaż lamp oświetleniowych
Lokalizacja projektu	Sołectwo Grodziec dz. nr 334, 2453/1
Planowany koszt	300 000,00 PLN
Termin realizacji	2017-2023
Powiązanie projektu z celami rewitalizacji	1.4.Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców gminy. 3.3.Poprawa dostępności obszaru zdegradowanego oraz infrastruktury komunikacyjnej. 3.4.Poprawa estetyki i funkcjonalności obszarów zdegradowanych.
Prognozowane rezultaty	Modernizacja drogi zwiększy poziom bezpieczeństwa mieszkańców, estetykę przestrzeni obszaru rewitalizacji oraz pośrednio wpłynie korzystnie na strefę gospodarczą (droga prowadzi do Targu).
Wskaźniki monitorowania realizacji projektu	Liczba mieszkańców korzystających z ulicy Targowej.
Dokumentacja fotograficzna	

Projekt nr 3 (uzupełniający)	
Nazwa Projektu	Zagospodarowanie Placu za Ośrodkiem Zdrowia
Obszar wsparcia	Społeczny, przestrzenno – funkcjonalny
Nazwa wnioskodawcy i podmiotu realizującego	Gmina Grodziec
Opis Projektu	W ramach projektu planuje się utwardzenie placu, wykonanie ogrodzenia, rozbiórka budynków gospodarczych. Obiekt od ponad 10 lat jest nieużytkowany. Funkcjonalnie budynek jest nieprzydatny i całkowicie zbędny, a dodatkowo jest niebezpieczny dla społeczeństwa.
Lokalizacja projektu	Sołectwo Grodziec dz. nr 315/2
Planowany koszt	200 000,00 PLN
Termin realizacji	2017-2023
Powiązanie projektu z celami rewitalizacji	1.4.Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców gminy. 3.4.Poprawa estetyki i funkcjonalności obszarów zdegradowanych.
Prognozowane rezultaty	Usunięcie budynku z przestrzeni publicznej niewątpliwie wpłynie na bezpieczeństwo osób korzystających z Publicznego Ośrodka Zdrowia.

	- Poprawa bezpieczeństwa w miejscu publicznym - Poprawa estetyki przestrzeni
Dokumentacja fotograficzna	

Projekt nr 4 (uzupełniający)	
Nazwa Projektu	Rewitalizacja parku w centrum gminy
Obszar wsparcia	Społeczny, przestrzenno – funkcjonalny
Nazwa wnioskodawcy i podmiotu realizującego	Gmina Grodziec

Opis Projektu	Zakres prac obejmuje m.in.: • Wykonanie ogrodzenia • Renowacja alejek • Uporządkowanie zarośli • Wykonanie elementów małej architektury • Renowacja obiektów na terenie działki W ramach realizacji projektu planuje się także organizację na terenie parku cyklicznych spotkań z Seniorami na świeżym powietrzu z włączeniem pogadanek na temat aktywności fizycznej osób starszych.
Lokalizacja projektu	Sołectwo Grodziec dz. nr 315/2
Planowany koszt	4 000 000,00 PLN
Termin realizacji	2017-2023
Powiązanie projektu z celami rewitalizacji	1.4.Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców gminy. 3.4.Poprawa estetyki i funkcjonalności obszarów zdegradowanych.
Wskaźniki monitorowania realizacji projektu	Liczba osób korzystających z parku Liczba osób korzystających z cyklicznych spotkań z Seniorami.
Dokumentacja fotograficzna	

Projekt nr 5 (uzupełniający)	
Nazwa Projektu	Kursy samoobrony dla dzieci i osób starszych
Obszar wsparcia	Społeczny
Nazwa wnioskodawcy i podmiotu realizującego	Gmina Grodziec
Opis Projektu	Projekt zakłada serie spotkań które wpłyną na wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród osób korzystających z kursów. Kursy będą organizowane na terenie zrewitalizowanego obiektu po byłej Spółdzielni Kółek Rolniczych.
Lokalizacja projektu	Cały obszar rewitalizacji
Planowany koszt	30 000,00 PLN
Termin realizacji	2017-2023
Powiązanie projektu z celami rewitalizacji	1.4.Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców gminy.
Wskaźniki monitorowania realizacji projektu	Liczba osób korzystających z parku Liczba osób korzystających z cyklicznych spotkań z Seniorami.

9. Mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami rewitalizacyjnymi

Zgodnie z Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 program rewitalizacji charakteryzuje się komplementarnością w kilku płaszczyznach:

Komplementarność przestrzenna

Komplementarność przestrzenna projektów rewitalizacyjnych oznacza, że przy ich wyznaczaniu wzięto pod uwagę miejsce planowanej realizacji – czy jest ono zlokalizowane w granicach obszaru rewitalizacji, a także czy jego realizacja wzmocni oddziaływanie innych działań, zapewniając kompleksowe wzmocnienie realizacji danego celu na całym obszarze wskazanym do rewitalizacji.

Komplementarność przestrzenna w LPR opiera się przede wszystkim na wyborze przedsięwzięć, które będą realizowane na obszarze rewitalizacji na terenie sołectw Grodziec i Biskupice. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i na tej podstawie określenie obszaru rewitalizacji oparte zostało o analizę wskaźnikową oraz przeprowadzone konsultacje społeczne. Wszystkie podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne realizowane będą na wyznaczonym obszarze rewitalizacji na terenie sołectw Grodziec i Biskupice i są z nim ściśle powiązane.

Jednocześnie stanowią odpowiedź na problemy zdiagnozowane na ww. obszarze. Dzięki realizacji zakładanych przedsięwzięć, pozytywne skutki widoczne będą na całym obszarze objętym LPR , ponieważ wiele z nich dotyczy miejsc lub obiektów użyteczności publicznej (szczególnie na terenie sołectwa Grodziec).

Realizacja zaplanowanych przedsięwzięć będzie zapobiegać przenoszeniu się problemów (m.in. społecznych, gospodarczych, technicznych) na pozostałe obszary gminy Grodziec. Wszystkie przedsięwzięcia wskazane w LPR będą realizowane w takim zakresie, aby wzajemnie się dopełniać.

Ujęte w LPR dla Gminy Grodziec projekty rewitalizacyjne oddziaływać będą na cały obszar rewitalizacji dzięki ich równomiernemu, przestrzennemu rozłożeniu oraz wzajemnemu „przestrzennemu dopełnianiu się”.

W tabelach przedstawiających szczegółowe informacje o projektach, w wierszu *Lokalizacja projektu* wskazano konkretne miejsce realizacji projektów na obszarze rewitalizacji. Tym samym dowodzi się, że projekty te nie są skupione w jednym punkcie obszaru rewitalizacji, ale zlokalizowane na całym jego terytorium.

Komplementarność problemowa

Celem wszystkich przedsięwzięć rewitalizacyjnych jest przede wszystkim poprawa jakości życia. Ponadto bardzo wiele zdefiniowanych projektów ma charakter przekrojowy – realizuje więcej niż jeden cel i dotyczy szeregu aspektów (społecznych, przestrzennych, środowiskowych, technicznych) – co ukazano w liście projektów podstawowych i uzupełniających w punkcie „obszar wsparcia”.

Działania rewitalizacyjne przewidziane w ramach LPR zostały zaplanowane w taki sposób, aby przedsięwzięcia rewitalizacyjne o charakterze infrastrukturalnym, w tym głównie modernizacja i adaptacja budynków użyteczności publicznej, dla których dominującą sferą interwencji jest przestrzenno-funkcjonalna, techniczna, stanowiły zaplecze dla rozwoju społecznych projektów rewitalizacyjnych (tabela projektów podstawowych) i były z nimi ściśle powiązane.

Komplementarność problemowa została ujęta graficznie na poniższej korelacji projektów ze sferami.

Tabela 17. Macierz korelacji projektów z poszczególnymi sferami.

Lp.	Nazwa projektu głównego	Sfera społeczna	Sfera Przestrzenno-funkcjonalna	Sfera techniczna	Sfera środowiskowa	Sfera gospodarcza
1	Odnowa dworu w Biskupicach					
2	Zajęcia pozalekcyjne dla uczniów					
3	Odnowa budynku biblioteki (teren po byłej agronomówce)					
4	Organizacja zajęć dla seniorów na terenie biblioteki publicznej					
5	Odnowa budynku OSP Grodziec					
6	Działania społeczne na terenie obiektu OSP Grodziec					

7	Odnowa Budynku Urzędu Gminy					
8	Utworzenie Centrum Usług Społecznych					
9	Odnowa obiektu po byłej Spółdzielni Kółek Rolniczych					
10	Ty także możesz zostać przedsiębiorcą – cykl szkoleń					

Źródło: Opracowanie własne.

Komplementarność proceduralno – instytucjonalna

W celu zapewnienia komplementarności proceduralno-instytucjonalnej konieczne jest zaprojektowanie takiego systemu zarządzania LPR, który pozwoli na współdziałanie na jego rzecz różnych instytucji.

System wdrażania LPR, został opisany szczegółowo w części zarządczej dokumentu łącznie z założeniami monitoringu (rozdział 12 System realizacji PR).

Rolę operatora rewitalizacji pełnić będzie Urząd Gminy Grodziec, z kluczową rolą Zespołu ds. rewitalizacji. Takie rozwiązanie zapewni skuteczne zarządzanie LPR oraz pozwoli na kontynuację i uzupełnienie działań podejmowanych w ramach realizacji różnych polityk publicznych. Operator rewitalizacji będzie pełnił rolę wykonawczą i zarządczą. Jednak w celu zapewnienia jak największej efektywności działań, realizacja poszczególnych zadań może zostać zlecona odpowiednim jednostkom i podmiotom (posiadającym kompetencje, uprawnienia itp.).

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna będzie przede wszystkim polegała na integracji i współpracy w ramach działań poszczególnych podmiotów (interesariuszy) zaangażowanych w proces rewitalizacji. Kluczowe znaczenie w tym zakresie będzie miała kooperacja pomiędzy operatorem rewitalizacji a poszczególnymi wydziałami Urzędu Gminy w Grodźcu, jednostkami organizacyjnymi i pozostałymi interesariuszami procesu. Na poziomie proceduralnym komplementarność będzie zachowana poprzez mechanizmy wpisane w regulamin prac Zespołu ds. rewitalizacji.

Komplementarność międzyokresowa

Zaplanowanie sposobu wspierania procesów rewitalizacji w ramach polityki spójności 2014-2020 jest dokonywane na podstawie analizy i oceny oraz sformułowanych wniosków na temat

dotychczasowego sposobu wspierania procesów rewitalizacji, jego skuteczności, osiągnięć i problemów wdrażania projektów.

Projekty zaplanowane w Programie są komplementarne wobec przedsięwzięć już zrealizowanych w ramach polityki spójności na lata 2007-2013. Działania te dotyczą przede wszystkim walki z bezrobociem, ubóstwem, negatywnym zjawiskom patologii, wspieraniem przedsiębiorczości-poprzez organizację kursów doszkalających dla mieszkańców. W zakresie środowiska naturalnego programy związane z termomodernizacją budynków mieszkalnych/użyteczności publicznej, dofinansowania do wymiany kotłów na niskoemisyjne.

W zakresie sfery technicznej oraz działań mających na celu poprawę funkcjonalności przestrzeni publicznej, wymienić należy: inwestycje w zakresie infrastruktury drogowej poprawiająca mobilność mieszkańców, połączeń do infrastruktury kanalizacyjnej oraz wodociągowej. Działania podejmowane w poprzednich okresach są kontynuowane w obecnym dokumencie. Doświadczenie zdobyte podczas realizacji poprzednich działań rewitalizacyjnych pozwoli na bardziej efektywne wykorzystanie środków finansowych.

Komplementarność źródeł finansowania

Komplementarność źródeł finansowania projektów rewitalizacyjnych, znajdujących się zarówno na liście projektów podstawowych jak i określonych jako projekty uzupełniające, będzie polegać na umiejętnym łączeniu własnych środków budżetowych ze wsparciem dostępnym w ramach środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności, z wykluczeniem ryzyka podwójnego dofinansowania.

W ramach realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji dopuszcza się także możliwość wsparcia procesu rewitalizacji środkami prywatnymi, szczególnie w zakresie realizacji projektów uzupełniających.

Tabela 18. Komplementarność źródeł finansowania projektów głównych.

Projekt infrastrukturalny	Komplementarny projekt społeczny
Działanie 9.2. Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, przemysłowych i powojennych	Projekt planowany do finansowania z EFS
1	
Projekt główny 1: Odnowa dworu w Biskupicach	Projekt główny 2: Zajęcia pozalekcyjne dla uczniów
2	

Projekt główny 3: Odnowa budynku biblioteki (teren po byłej agronomówce)	Projekt główny 4: Organizacja zajęć dla seniorów na terenie biblioteki publicznej
3	
Projekt główny 5: Odnowa budynku OSP Grodziec	Projekt główny 6: Działania społeczne na terenie obiektu OSP Grodziec
4	
Projekt główny 7: Odnowa Budynku Urzędu Gminy	Projekt główny 8: Utworzenie Centrum Usług Społecznych
5	
Projekt główny 9: Odnowa obiektu po byłej Spółdzielni Kółek Rolniczych	Projekt główny 10: Ty także możesz zostać przedsiębiorcą – cykl szkoleń

Źródło: Opracowanie własne.

10. Indykatywne ramy finansowe projektów rewitalizacyjnych

W rozdziale przedstawiono potencjalne źródła finansowania Lokalnego Programu Rewitalizacji gminy Grodziec oraz indykatywne ramy finansowe projektów głównych rewitalizacji.

Podstawowym źródłem finansowania działań określonych w Lokalnym Programie Rewitalizacji będą środki własne pochodzące z budżetu Gminy Grodziec. Pełna realizacja LPR wymaga jednak zaangażowania wysokich środków finansowych, często przewyższających możliwości Gminy co wiąże się z koniecznością aktywnego stosowania różnych wariantów montażu finansowego, przy udziale: środków własnych, celowych środków publicznych, instrumentów zwrotnych, a także Funduszy Europejskich.

Podstawowe źródła pozyskiwania środków zewnętrznych obejmują:

- ✓ środki Unii Europejskiej – m. in. fundusze strukturalne i inwestycyjne: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny, Fundusz Spójności, Instrument Łącząc Europę, Europejski Fundusz na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich,
- ✓ środki budżetu państwa – przewidziane na współfinansowanie projektów, jak i jako niezależne źródło finansowania,
- ✓ środki budżetów samorządów – wojewódzkich, powiatowych – na współfinansowanie projektów lub jako niezależne źródło finansowania,

- ✓ inne środki publiczne – np. fundusze celowe z NFOŚiGW / WFOŚiGW, PFRON
- ✓ środki prywatne – np. środki wspólnot mieszkaniowych,
- ✓ kredyty, pożyczki, obligacje komunalne i inne narzędzia i instrumenty finansowe kierowane do JST, wspólnot i spółdzielni mieszkaniowych.

10.1. Plan finansowy LPR

W tabeli poniżej przedstawione zostały szacowane wartości projektów ujętych na liście projektów podstawowych i uzupełniających, a także potencjalne źródła ich finansowania. Z uwagi na brak szczegółowych informacji dotyczących projektów niemożliwe jest precyzyjne określenie wkładu własnego jak i źródła oraz poziomu dofinansowania zewnętrznego, stąd w tabeli pojawiają się jedynie szacowane wartości ogólne projektów. Ostateczne kwoty kosztów całkowitych i kosztów kwalifikowalnych zostaną dookreślone we wnioskach aplikacyjnych na etapie naboru wniosków o dofinansowanie w ramach poszczególnych działań, funduszy lub programów, do których dany projekt zostanie skierowany.

Tabela 19. Propozycja finansowania projektów głównych rewitalizacji.

L p.	Nazwa Projektu	Podmiot realizujący	Szacowana wartość projektu (zł)	Poziom dofinansowania		Wkład własny gminy	Źródło finansowania
				%	zł		
1	Odnowa dworu w Biskupicach	Gmina Grodziec	1 100 000,00	85	935 000	165 000	WRPO 2014+ działanie 9.2. Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, przemysłowych i powojennych, dofinansowanie 85% EFRR, 15% środki własne
2	Zajęcia pozalekcyjne dla uczniów	Gmina Grodziec	100 000,00	85	85 000	15 000	WRPO 2014+ Działanie 7.1. Aktywna integracja, dofinansowanie 85% EFRR, 15% środki własne
3	Odnowa budynku biblioteki (teren po byłej agronomówce)	Gmina Grodziec	500 000,00	85	425 000	75 000	WRPO 2014+ działanie 9.2. Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, przemysłowych i powojennych, dofinansowanie 85% EFRR, 15% środki własne
4	Organizacja zajęć dla seniorów na terenie biblioteki (teren po byłej agronomówce)	Gmina Grodziec	50 000,00	85	42 500	7 500	WRPO 2014+ Działanie 7.1. Aktywna integracja, dofinansowanie 85% EFRR, 15% środki własne
5	Odnowa budynku OSP Grodziec	Gmina Grodziec	300 000,00	85	255 000	45 000	WRPO 2014+ działanie 9.2. Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, przemysłowych i powojennych, dofinansowanie 85% EFRR, 15% środki własne
6	Działania społeczne na terenie obiektu OSP Grodziec	Gmina Grodziec	100 000,00	85	85 000	15 000	WRPO 2014+ Działanie 7.1. Aktywna integracja, dofinansowanie 85% EFRR, 15% środki własne
7	Odnowa Budynku Urzędu Gminy	Gmina Grodziec	1 500 000,00	85	1 275 000	225 000	WRPO 2014+ działanie 9.2. Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, przemysłowych i powojennych, dofinansowanie 85% EFRR, 15% środki własne
8	Utworzenie Centrum Usług Społecznych	Gmina Grodziec	200 000,00	85	170 000	30 000	WRPO 2014+ Działanie 7.1. Aktywna integracja, dofinansowanie 85% EFRR, 15% środki własne

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

MINISTERSTWO
ROZWOJU

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Unia Europejska
Fundusz Spójności

9	Odnowa obiektu po byłej Spółdzielni Kółek Rolniczych	Gmina Grodziec	3 000 000,00	85	2 550 000	450 000	WRPO 2014+ działanie 9.2. Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, przemysłowych i powojennych, dofinansowanie 85% EFRR, 15% środki własne
10	Ty także możesz zostać przedsiębiorcą – cykl szkoleń	Gmina Grodziec	50 000,00	95	47 500	2 500	WRPO 2014+ działanie 6.2 Aktywizacja zawodowa, dofinansowanie 95%, z tego 80% EFS, 15% Budżet państwa, pozostałe 5% wkład własny

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 20. Propozycja finansowania projektów uzupełniających rewitalizacji.

Lp.	Nazwa Projektu	Szacunkowa wartość	Źródło finansowania
1	Utworzenie „Parku kieszonkowego”	300 000,00	Fundusze UE w ramach WRPO 2014-2020 i inne fundusze UE, Budżet Gminy Grodziec, inne krajowe i zagraniczne środki zewnętrzne
2	Przebudowa ulicy Targowej	300 000,00	Fundusze UE w ramach WRPO 2014-2020 i inne fundusze UE, Budżet Gminy Grodziec, inne krajowe i zagraniczne środki zewnętrzne
3	Zagospodarowanie Placu za Ośrodkiem Zdrowia	200 000,00	Fundusze UE w ramach WRPO 2014-2020 i inne fundusze UE, Budżet Gminy Grodziec, inne krajowe i zagraniczne środki zewnętrzne
4	Rewitalizacja parku w centrum gminy	4 000 000,00	Fundusze UE w ramach WRPO 2014-2020 i inne fundusze UE, Budżet Gminy Grodziec, inne krajowe i zagraniczne środki zewnętrzne
5	Kursy samoobrony dla dzieci i osób starszych	30 000,00	Fundusze UE w ramach WRPO 2014-2020 i inne fundusze UE, Budżet Gminy Grodziec, inne krajowe i zagraniczne środki zewnętrzne

Źródło: Opracowanie własne.

11. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji

Partycypacja społeczna Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Grodziec rozumiana jako proces, będzie realizowana na etapie przygotowania programu i jego aktualizowania oraz na etapie realizacji, w tym oceny programu.

Etap przygotowania

Prace nad przygotowaniem niniejszego dokumentu oparte były na współpracy ze wszystkimi grupami interesariuszy, w tym szczególnie ze społecznością i instytucjami działającymi w obszarze rewitalizacji.

Podczas opracowania dokumentu wykorzystano następujące formy współpracy:

- Działania informacyjne
- Warsztaty rewitalizacyjne,
- Nabór projektów,
- Badania ankietowe,
- Wywiady pogłębione,
- Konsultacje pisemne.

Pierwszym etapem prac było opracowanie diagnozy stanu Gminy Grodziec, która została poddana procesowi konsultacji społecznych. Interesariusze zostali włączeni w proces wyboru obszaru rewitalizacji, mieli możliwość wskazania problemów, które występują w Gminie, a także wskazania pożądanych kierunków działań w celu wyprowadzenia zdiagnozowanych obszarów z sytuacji kryzysowej. Przygotowano ankiety, które zostały rozdyskrebowane wśród interesariuszy. Ankiety były dostępne w formie papierowej i elektronicznej. Proces przeprowadzonej ankietyzacji został szczegółowo opisany w rozdziale 5.6.

Opracowana diagnoza stanu Gminy poddana została konsultacjom społecznym. Celem konsultacji było poznanie potrzeb oraz oczekiwań wszystkich interesariuszy, jak również wypracowanie spójnych działań w procesie rewitalizacji gminy.

W ramach konsultacji społecznych na stronie internetowej gminy umieszczono formularz do zgłaszania uwag, który można było przesłać e-mailowo bądź dostarczyć osobiście do Urzędu

Gminy Grodziec. W ramach zgłaszania uwag wpłynął jeden formularz z uwagami, które zostały w całości uwzględnione w dokumencie.

W trakcie konsultacji zorganizowane zostały warsztaty i spotkania informacyjne dla mieszkańców, przedsiębiorców, przedstawicieli organizacji pozarządowych, sołtysów, radnych i innych interesariuszy.

Rysunek 23. Spotkania warsztatowe w ramach konsultacji Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Grodziec.
Źródło: Opracowanie własne.

Kolejnym etapem była organizacja konsultacji w miejscowościach, które zostały wytypowane jako obszary zdegradowane, czyli na terenie sołectwa Biskupice i sołectwa Grodziec.

Wszystkie informacje odnośnie LPR zostały udostępnione na stronie internetowej gminy www.grodziec.pl w zakładce „*Rewitalizacja w Gminie Grodziec*”. W połączeniu z akcją informacyjną zrealizowaną w trakcie opracowywania niniejszego dokumentu można przyjąć, iż kolejne działania podejmowane przez władze gminy spotykać się będą ze zrozumieniem interesariuszy.

Etap wdrażania

Dla prawidłowej realizacji działań przyjętych w Programie Rewitalizacji konieczne jest silne i trwałe partnerstwo między różnymi podmiotami zaangażowanymi w prowadzenie procesu rewitalizacji, a szczególnie we wdrażanie i ocenę efektów programu rewitalizacji. Kontrolę nad prawidłową realizacją Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Rewitalizacji będą pełnić lokalni liderzy, przedstawiciele organizacji społecznych i pozarządowych, przedsiębiorstw, itp. Angażowani oni będą w konsultacje poszczególnych projektów rewitalizacyjnych oraz na etapie

oceny realizacji całego programu. Formalnie funkcje te będzie pełnić Zespół ds. Rewitalizacji, który po uchwaleniu dokumentu przejmie funkcje na etapie wdrażania.

Konsultacje będą organizowane w formie pisemnej oraz w formie spotkań otwartych i indywidualnych z instytucjami szczególnie zainteresowanymi wybranymi projektami. Nad prawidłowym przebiegiem konsultacji będzie czuwać Referat Inwestycji Urzędu Gminy Grodziec. Do jego zadań w zakresie partycypacji społecznej będzie należało przygotowanie procesu konsultacji i aktywne angażowanie przedstawicieli interesariuszy do prac nad projektami rewitalizacyjnymi oraz nad oceną programu. Referat będzie także odpowiedzialny za organizację spotkań konsultacyjnych.

W celu zapewnienia udziału społeczności lokalnej w dalszych etapach procesu rewitalizacji tj. jego wdrażania oraz monitorowania planuje się powołanie Zespołu ds. Rewitalizacji. Podstawowym jego zadaniem będzie koordynacja wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji oraz monitorowanie i bieżąca ocena jego wykonania oraz działalność informacyjna i promocyjna. Przewodniczącym Zespołu ds. Rewitalizacji będzie Wójt Gminy Grodziec. W skład Zespołu zostaną zaproszeni mieszkańcy obszaru rewitalizacji, przedstawiciele organizacji pozarządowych i sektora gospodarczego oraz reprezentanci Urzędu Gminy oraz jednostek organizacyjnych samorządu. Planowana częstotliwość spotkań – raz na kwartał.

W celu szerokiego informowania społeczności lokalnej o całym procesie rewitalizacji została również utworzona zakładka „*Rewitalizacja w Gminie Grodziec*” na stronie internetowej gminy www.grodziec.pl. Będą na niej zamieszczane:

- Informacje na temat wdrażania procesu rewitalizacji,
- Roczne sprawozdania z zakresu realizacji Programu,
- Wykaz zrealizowanych inwestycji.

Etap monitorowania

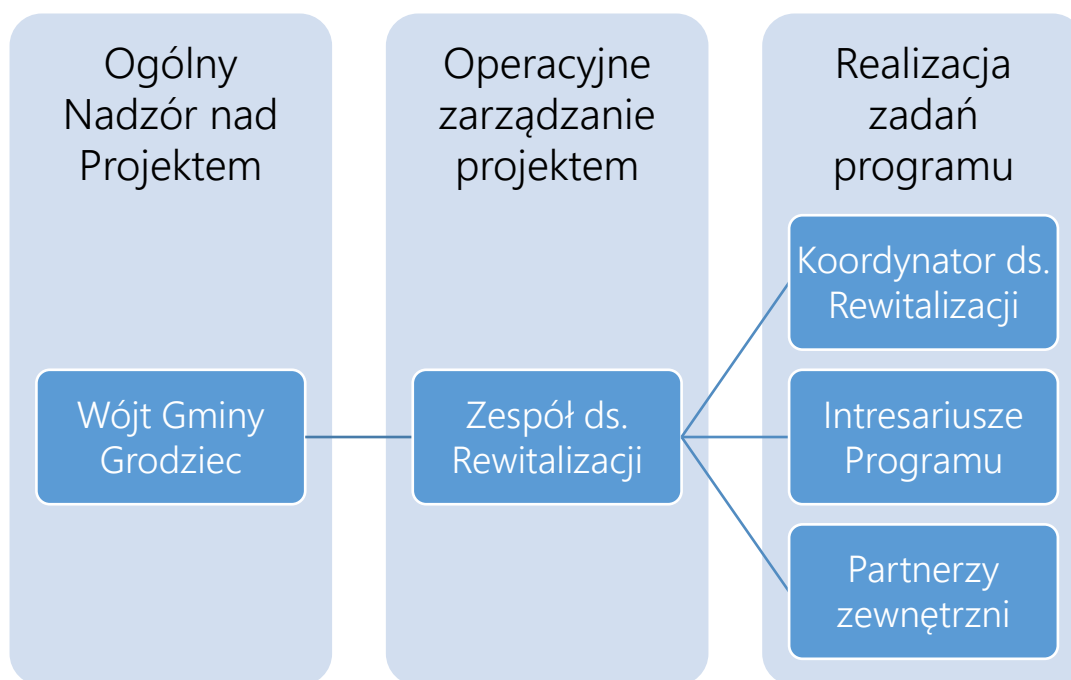
Etap monitorowania w kontekście partycypacji społecznej został opisany w poniższym rozdziale. Zespół ds. Rewitalizacji, który docelowo zostanie powołany jako społeczny organ wsparcia i nadzoru nad realizacją działań rewitalizacyjnych, będzie współpracował z organami administracji samorządowej, które będą głównym wykonawcą przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

12. System realizacji programu rewitalizacji, monitoring i ewaluacja

12.1. Wdrażanie

Podstawą skuteczności realizacji celów i założeń Lokalnego Programu Rewitalizacji jest system jego wdrażania. Pierwszym punktem wdrożenia Lokalnego Programu Rewitalizacji będzie przyjęcie Programu stosowną uchwałą Rady Gminy.

Kolejnym punktem jest powołanie osób odpowiedzialnych za wdrażanie dokumentu. Za przebieg realizacji programu rewitalizacji będzie powołany Zespół ds. Rewitalizacji. Zespół będzie wspierać proces rewitalizacji poprzez wiedzę, doświadczenie oraz znajomość problemów społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych oraz technicznych występujących na zdegradowanych obszarach gminy. Koordynatorem Zespołu zostanie osoba upoważniona przez Wójta.

Członkiem Zespołu ds. Rewitalizacji może zostać przedstawiciel:

- Rady Gminy,
- Urzędu Gminy,
- Jednostek organizacyjnych gminy,

- Służb mundurowych,
- Instytucji kultury,
- Instytucji edukacyjnych,
- Instytucji opieki społecznej,
- Instytucji rynku pracy,
- Organizacji skupiających przedsiębiorców,
- Przedsiębiorstw,
- Organizacji pozarządowych,
- Mieszkańców obszaru rewitalizowanego,
- Właścicieli, użytkowników, zarządców nieruchomości znajdujących się na obszarze rewitalizowanym.

Do podstawowych obowiązków Koordynatora Zespołu należy:

- Organizowanie i kierowanie pracą Zespołu;
- Udzielanie informacji w zakresie merytorycznym i organizacyjnym o pracy Zespołu.
- Udział w pracach i koordynowanie prac Zespołu,
- Przygotowanie i nadzorowanie harmonogramu prac Zespołu,
- Zwoływanie spotkań Zespołu,
- Powoływanie zespołów roboczych,
- Wyznaczanie oraz nadzorowanie realizacji zadań członków Zespołu,
- Rozwiązywanie konfliktów powstałych w Zespole,
- Przygotowanie wraz z Zespołem analiz, raportów i opracowań,
- Zaproszenie do udziału w pracach Zespołu osób spoza jego składu,
- Podpisywanie protokołów ze spotkań Zespołu,
- Czuwanie nad terminowością opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji.

Do podstawowych obowiązków członków Zespołu należy:

- Aktywny udział w spotkaniach Zespołu;
- Udział w debatach publicznych służących opracowaniu Programu;
- Podejmowanie wiążących ustaleń;
- Przestrzeganie dyscypliny uczestnictwa w posiedzeniach Zespołu;

- Przygotowywanie projektów nowych aktów prawnych bądź zmiany obowiązujących uregulowań, mieszczących się w kompetencji reprezentowanej komórki organizacyjnej/jednostki, niezbędnych do realizacji wypracowanych działań w ramach Programu.
- Udział w tworzeniu harmonogramu prac Zespołu,
- Reprezentowanie Zespołu na polecenie Koordynatora Zespołu,
- Wykonywanie zadań określonych przez Koordynatora Zespołu.

Do obowiązków ustanowionego Zespołu ds. Rewitalizacji będzie należało:

- Składanie wniosków i pozyskiwanie środków zewnętrznych oraz zapewnienie środków w budżecie gminy,
- Nadzorowanie wdrażania projektów rewitalizacyjnych prowadzonych przez wydziały Urzędu Gminy i jednostki organizacyjne,
- Koordynacja działań pomiędzy Urzędem Gminy a podmiotami zewnętrznymi,
- Monitoring postępów procesu rewitalizacji,
- Wykonanie badań ewaluacyjnych,
- Organizacja konsultacji społecznych dotyczących realizowanych projektów, w tym spotkań z mieszkańcami,
- Bieżąca obsługa administracyjno-informacyjna procesu rewitalizacji.

W trakcie swoich prac Zespół prowadzić będzie konsultacje społeczne z udziałem mieszkańców oraz reprezentantów różnych środowisk.

W ramach wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji należy monitorować zgodność jego realizacji z dokumentami w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego, w tym:

- potencjalnych konieczności zmian w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta,
- potencjalnych konieczności zmian miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Zespół ds. rewitalizacji zostanie powołany po uchwaleniu dokumentu przez Radę Gminy Grodziec.

Aktualizacja, o ile zaistnieją ku niej odpowiednie przesłanki, dokonywana będzie co najmniej raz w roku wraz z przedłożeniem Radzie Gminy sprawozdania z realizacji Programu.

Procedura okresowej aktualizacji LPR obejmuje następujące kroki:

- Zainteresowane podmioty, działające na obszarach wskazanych do rewitalizacji w ramach Programu lub zainteresowane podjęciem działań, w zakresie przyczyniającym się do realizacji celów rewitalizacji, zgłaszają propozycje projektów w formie pisemnej do Urzędu Gminy Grodziec,
- Wójt po skonsultowaniu z właściwymi wydziałami Urzędu Gminy, oraz po zapoznaniu się z opinią Zespołu ds. Rewitalizacji dokonuje weryfikacji zgłoszonych propozycji i wydaje opinię odnośnie włączenia lub odmowy włączenia zgłoszonego działania bądź innej proponowanej zmiany do LPR,
- Odpowiedni Referat raz do roku przygotowuje dla Wójta propozycje zmian lub aktualizacji Programu,
- Jeżeli planowane zmiany wymagają: włączenia do LPR nowych projektów, modyfikacji założonych celów bądź też wyznaczonych kierunków działań warunkujących powodzenie rewitalizacji – Wójt podejmuje decyzję o przystąpieniu do aktualizacji dokumentu.

Wniosek o umieszczenie projektu w Lokalnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Grodziec na lata 2017-2023	
Typ projektu	
☐ Inwestycyjny	☐ Społeczny
Tytuł projektu	
Lokalizacja projektu Na obszarze rewitalizacji	
Przewidywany termin rozpoczęcia i zakończenia	
Opis projektu	
Finansowanie projektu	
Szacowany koszt realizacji	

Źródło finansowania		
Udział środków własnych		
Planowane efekty realizacji działania		
Powierzchnia odnowionych budynków		
Liczba utworzonych miejsc pracy		
Inne efekty		
Informację o wnioskodawcy		
	Nazwa	
	Adres	
	Tel/fax/mail	
	Osoba kontaktowa	

12.2. Monitoring i ewaluacja

Zapewnieniu efektywności prowadzonych działań rewitalizacyjnych służyć będzie proces monitoringu i ewaluacji.

Monitorowanie Programu Rewitalizacji obejmuje:

- rejestrowanie rezultatów realizacji celów,
- rejestrowanie procesów społecznych, gospodarczych i przestrzennych zachodzących w obszarze rewitalizacji,
- obserwację zewnętrznych uwarunkowań realizacji Programu, w tym zmian w kierunkach polityki regionalnej i krajowej,
- rejestrowanie rezultatów projektów inwestycyjnych oraz społecznych, których realizacja wymaga przeprowadzenia wcześniejszych projektów inwestycyjnych oraz kontynuowanych projektów społecznych z poprzedniego okresu programowania.

Na podstawie danych z monitoringu przeprowadzana będzie bieżąca i okresowa ocena programu rewitalizacji, zarówno w zakresie uzyskiwanych rezultatów i aktualności przyjętych założeń.

Za przeprowadzanie procesu monitoringu odpowiedzialny będzie powołany Zespół ds. Rewitalizacji.

W ramach przeprowadzanego monitoringu konieczne będzie:

- Sporządzanie raportów z realizacji Programu Rewitalizacji przyjmowanych uchwałą Rady Gminy Grodziec (za każdy rok realizacji Programu),
- Publikowanie opracowanych wyników sprawozdań na stronie internetowej Urzędu Gminy Grodziec,
- Ocena ewentualnej zmiany lub aktualizacji Programu Rewitalizacji.

Stopień wdrażania oraz postępy w realizacji konkretnych projektów powinny być monitorowane za pomocą karty monitoringowej projektu (karty będą wykorzystywane w trakcie sporządzania raportów monitoringowych). Przedstawiony poniżej wzór karty oceny projektów powinien zostać wypełniony przez poszczególne podmioty wykonawcze po zakończeniu realizacji projektu. Dzięki kartom monitoringowym możliwe będzie monitorowanie rezultatu z perspektywy pojedynczej inwestycji, co umożliwi opisanie i porównanie efektów w sposób przejrzysty i jednoznaczny.

Tabela 21. Wzór karty monitoringu realizacji projektu.

Karta monitoringu realizacji projektu	
Podmiot realizujący projekt/podprojekt	
Nazwa projektu/podprojektu	
Opis zrealizowanych działań w roku sprawozdawczym	
Środki finansowe poniesione na realizację projektu/podprojektu w tym wartość dofinansowania [%]	
Możliwe ryzyka dalszej realizacji projektu	
Propozycje działań minimalizujących ryzyka	

Źródło: Opracowanie własne.

Po zakończeniu obowiązywania Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Grodziec przeprowadzona zostanie ewaluacja, która pozwoli na ocenę stopnia realizacji zakładanych celów rewitalizacji, stopień, zakres oraz trwałość zmian jakie zaszły na obszarze objętym rewitalizacją na skutek wdrażania programu. Raport ewaluacyjny zostanie opracowany po

zakończeniu okresu obowiązywania niniejszego programu i zakończeniu wdrażania większości ujętych w nim działań, tak aby możliwe było dokonanie rzetelnej oceny ich efektów.

Za wykonanie raportu ewaluacyjnego odpowiedzialny będzie powołany Zespół ds. Rewitalizacji.

Przewiduje się, iż mierząc stopień zmian zachodzących na terenie objętym działaniami rewitalizacyjnymi, przy opracowywaniu raportu ewaluacyjnego Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Grodziec wykorzystany zostanie zestaw wskaźników rezultatu, odnoszących się do wskaźników problemowych które zostały zaplanowane do rozwiązania w ramach LPR w sferach społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej gminy.

Lista wskaźników rezultatu została przedstawiona w poniższej tabeli.

Tabela 22. Wskaźniki rezultatu dla procesu ewaluacji.

Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa	Wartość docelowa	Oczekiwana zmiana	Źródło danych
Przyrost naturalny w przeliczeniu na 100 osób	0,02	1,00	Wzrost	Urząd Gminy Grodziec
Saldo migracji w przeliczeniu na 100 osób	1,49	2,98	Wzrost	Urząd Gminy Grodziec
Liczba bezrobotnych w przeliczeniu na 100 osób	3,73	1,87	Spadek	PUP w Koninie
Liczba osób długotrwale bezrobotnych w przeliczeniu na 100 osób	0,30	0,00	Spadek	PUP w Koninie
Korzystający ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 osób	2,54	1,27	Spadek	GOPS w Grodziecu
Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób	6,48	9,72	Wzrost	Urząd Gminy Grodziec
Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób	0,67	1,34	Wzrost	Urząd Gminy Grodziec

Liczba zmodernizowanych energetycznie obiektów użyteczności publicznej	0	4	Wzrost	Urząd Gminy Grodziec
--	---	---	--------	----------------------

Źródło: Opracowanie własne.

Przeprowadzony proces ewaluacji stanowić będzie materiał umożliwiający wskazanie działań naprawczych w procesie rewitalizacji oraz zaprogramowanie kolejnych działań rewitalizacyjnych, które powinny zostać ujęte w zaktualizowanym programie lub innym, równoważnym dokumencie.

13. Ocena oddziaływania na środowisko

Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r., poz. 353 ze zm.) projekt niniejszego dokumentu należy, przed podjęciem uchwały w sprawie przyjęcia LPR, skonsultować z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska oraz Wielkopolskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w celu ustalenia konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (SOOŚ).

Zgodnie z ww. ustawą przez SOOŚ rozumie się postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji polityki, strategii, planu lub LPRu, obejmujące w szczególności:

- uzgodnienie stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko,
- sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko,
- uzyskanie wymaganych ustawą opinii,
- zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu.

Zgodnie z art. 48 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku możliwe jest odstąpienie od konieczności przeprowadzenia SOOŚ, gdy po uzgodnieniu katalogu proponowanych działań, organ prowadzący postępowanie stwierdzi brak znaczącego oddziaływania na środowisko.

Gmina Grodziec wystąpiła do Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Poznaniu oraz do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Poznaniu o odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla *Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy*

Grodziec na lata 2017-2023. Wspomniane pisma zawierają informacje o uwarunkowaniach, o których mowa w art. 49 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r., poz. 353 ze zm.)

Gmina Grodziec otrzymała pismo Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu, w którym stwierdzono, że *Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Grodziec na lata 2017-2023* nie jest dokumentem, dla którego wymagane jest przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Również Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Poznaniu, nie stwierdził potrzeby przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla *Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Grodziec na lata 2017-2023*, działając na podstawie art. 58 ust. 1 pkt 2, w związku 48 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2016 r. poz. 353, z późn. zm.) oraz art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2015 r., poza 1412).

Spis tabel

Tabela 1. Podział terytorialny gminy Grodziec.....	16
Tabela 2. Sołectwa i miejscowości na terenie gminy Grodziec.....	17
Tabela 3. Powierzchnia sołectw na terenie gminy Grodziec.....	21
Tabela 4. Formy udzielanej pomocy przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grodźcu w roku 2016.	32
Tabela 5. Wyniki sprawdzianu szóstoklasistów w ujęciu porównawczym – część pierwsza.....	42
Tabela 6. Wyniki sprawdzianu szóstoklasistów w ujęciu porównawczym – część pierwsza.....	43
Tabela 7. Organizacje społeczne na terenie gminy Grodziec.....	43
Tabela 8. Liczba podmiotów gospodarczych wg sekcji działów PKD raz sektorów własnościowych na terenie gminy Grodziec.....	48
Tabela 9. Wykaz zabytków na terenie gminy Grodziec.....	55
Tabela 10. Charakterystyka sieci wodociągowej na terenie gminy Grodziec (stan na 31.12.2016 r.).....	60
Tabela 11. Charakterystyka sieci kanalizacyjnej na terenie gminy Grodziec (stan na 31.12.2016 r.).....	60
Tabela 12. Masa wyrobów azbestowych z podziałem na sołectwa i mieszkańców.....	61
Tabela 13. Wskaźnik sumaryczny wyznaczony dla strefy społecznej.....	65
Tabela 14. Wskaźnik sumaryczny wyznaczony dla strefy gospodarczej.....	66
Tabela 15. Wskaźnik sumaryczny wyznaczony dla strefy technicznej, przestrzenno – funkcjonalnej i środowiskowej.....	67
Tabela 16. Wskaźniki degradacji dla sołectw na terenie gminy Grodziec.....	69
Tabela 17. Macierz korelacji projektów z poszczególnymi sferami.....	108
Tabela 18. Komplementarność źródeł finansowania projektów głównych.....	110
Tabela 19. Propozycja finansowania projektów głównych rewitalizacji.....	113
Tabela 20. Propozycja finansowania projektów głównych rewitalizacji.....	114
Tabela 21. Wzór karty monitoringu realizacji projektu.....	123
Tabela 22. Wskaźniki rezultatu dla procesu ewaluacji.....	124

Spis rysunków

Rysunek 1. Położenie gminy Grodziec na tle powiatu konińskiego i województwa wielkopolskiego.....	15
Rysunek 2. Granicę administracyjną gminy Grodziec.....	16
Rysunek 3. Korytarze ekologiczne przebiegające przez teren gminy.....	19
Rysunek 4. Podział gminy Grodziec na sołectwa.....	21
Rysunek 5. Liczba mieszkańców gminy Grodziec z podziałem na płeć.....	24
Rysunek 6. Prezentacja przestrzenna wskaźnika – liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym w stosunku do liczby mieszkańców w wieku poprodukcyjnym na terenie sołectwa.....	26
Rysunek 7. Prezentacja przestrzenna wskaźnika – saldo migracji na 100 mieszkańców sołectwa.....	28
Rysunek 8. Prezentacja przestrzenna wskaźnika – liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym w stosunku do liczby mieszkańców w wieku poprodukcyjnym na terenie sołectwa.....	30
Rysunek 9. Prezentacja przestrzenna wskaźnika – liczba świadczeń społecznych przyznanych na 100 mieszkańców sołectwa.....	33
Rysunek 10. Prezentacja przestrzenna wskaźnika – liczba przestępstw na 100 mieszkańców sołectwa.....	35
Rysunek 11. Prezentacja przestrzenna wskaźnika – liczba bezrobotnych na 100 mieszkańców sołectwa.....	38

Rysunek 12. Prezentacja przestrzenna wskaźnika – liczba długotrwale bezrobotnych na 100 mieszkańców sołectwa.....	39
Rysunek 13. Widok na Orlik na terenie gminy Grodziec.....	41
Rysunek 14. Prezentacja przestrzenna wskaźnika – liczba organizacji pozarządowych na 100 mieszkańców sołectwa.....	45
Rysunek 15. Prezentacja przestrzenna wskaźnika – frekwencja wyborcza [%].....	47
Rysunek 16. Prezentacja przestrzenna wskaźnika – liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców sołectwa.....	51
Rysunek 17. Prezentacja przestrzenna wskaźnika – liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców sołectwa.....	52
Rysunek 18. Zespół pałacowo – parkowy w Grodźcu.....	57
Rysunek 19. Prezentacja przestrzenna wskaźnika – liczba zabytków na km ² sołectwa.....	58
Rysunek 20. Prezentacja przestrzenna wskaźnika – masa azbestu na 1 km ² sołectwa.....	63
Rysunek 21. Obszary zdegradowane wyznaczone na podstawie uzyskanego wskaźnika degradacji.....	70
Rysunek 22. Obszar rewitalizacji na terenie gminy Grodziec.....	79
Rysunek 23. Spotkania warsztatowe w ramach konsultacji Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Grodziec.....	116

Spis wykresów

Wykres 1. Gęstość zaludnienia na km ² sołectwa gminy Grodziec.....	25
Wykres 2. Przyrost naturalny w latach 2010 – 2015 na terenie gminy Grodziec.....	25
Wykres 3. Saldo migracji na terenie gminy Grodziec w latach 2010 – 2015.....	27
Wykres 4. Mieszkańcy z podziałem na grupy ekonomiczne w latach 2010 – 2015 na terenie gminy Grodziec.....	29
Wykres 5. Powody przyznania świadczeń społecznych na terenie gminy Grodziec w roku 2016.....	31
Wykres 6. Liczba bezrobotnych w latach 2010 – 2015 na terenie gminy Grodziec. Źródło: PUP w Koninie.....	37
Wykres 7. Bezrobotni z podziałem na płeć na terenie gminy Grodziec.....	37
Wykres 8. Odsetek osób uprawnionych do głosowania na 100 mieszkańców w wyznaczonych w sołectwach na terenie Gminy Grodziec.....	46
Wykres 9. Liczba podmiotów gospodarczych na terenie gminy Grodziec w latach 2010 – 2015.....	48
Wykres 10. Liczba podmiotów gospodarczych z podziałem na sołectwa na terenie gminy Grodziec w roku 2015.....	50

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy Grodziec
Mariusz Woźniak